

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — no-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

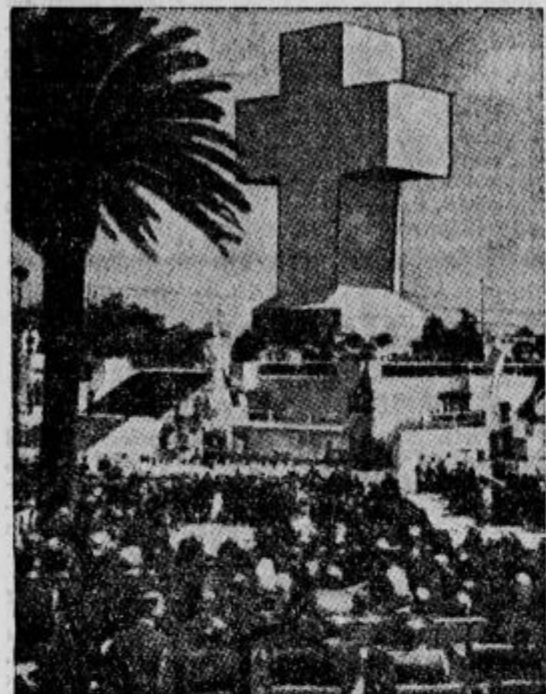
Izhaja vsak dan zjutraj, razen posebejke in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Na praznik Kristusa Kralja

„Pridi k nam Tvoje kraljestvo“

Nemški filozof Spengler je lani napisal knjigo »Leta odločitve«, v kateri na njemu lasten način slika bodočnost našega kontinenta, ki se mu zdi brezupno zavezana in temna. Ne da bi našel pravega leka, misli Spengler, da bodo Evropo razdejale notranje homatije in vojske. S skoro enako temnimi slutnjami se je letos 20. septembra oglašil francoski minister Flandin, ki je na velikem javnem shodu napovedoval zaton evropske zvezde. Po njegovem menju je Amerika tista, kateri pripada vodstvo sveta v bodočih stoletjih. Ako bi gledali samo na versko akcijo, bi morali reči, vsaj kar se tiče Južne Amerike, da že skoraj ima prvenstvo na svetu. Kajti ne Evropa in ne kak drug kontinent ni dosedaj razvil toliko mogočnega slavlja in enotne volje pred evharističnim Kraljem, kakor v letošnjem poletju razmeroma malobljudena Argentina s svojimi 1.200.000 udeleženci na evharističnem kongresu v Buenos Airesu.

Evropi, ki je skozi tisoč let odločala in vodila usodo sveta in narodov, se bolj in bolj pozna, da nima več enotne volje in enotne ideje, ki bi jo notranje in zunanje družila v eno celoto. Evropo je veliko napravilo krščanstvo in jo kljub različnosti narodov, s katerimi je obljudena, z idejo egega skupnega Boga združilo in harmoniziralo v eni morali, v enem pravu, v eno veliko človeško družino. Toda, odkar je ta vez edinstvi presekana, odkar ni Bog več duhovno počelo evropske kulture in izhodišče delovanja evropskih narodov, se čuti bolj in bolj, kako zapada v duhovno in materijalno anarhijo. Moderni Evropi manjka enotno združevalno počelo, ki bi jo vezalo v skupni resnici, v pravici in v miru.

Praznik Kristusa Kralja, ki ga je vsemu svetu razglasil sedanjí papež Pij XI. z okrožnico »Quas primas« v svetem letu 1925 zadobiva radi tega od leta večjo aktualnost. Vsem narodom naj bi zopet poklical v spomin edino vez, ki jih more trajno združiti z resnico, pravico in mirom. Boga Stvarnika, ki ljubi vse stvarstvo in posebej vse ljudi, in ki je prišel znan na svet, da bi osrečil vse ljudi in jih zavajeval za svoje nebesko kraljestvo. V svoji kraljevski zakladnici prinaša človeštvu resnico, pravico in mir.

»Jaz sem resnica«, govori Kristus o sebi. Prišel je zato na svet, »da priča o resnici«, ker »resnica je, ki bo ljudi osvobodila«. Radi resnice je pretrpel smrt na križu, radi božje resnice je morala Cerkev že velikokrat v katakombah in je zanj umiral svet krščanstva — vse do danes. Toda ljudje, ki so z dušo in srcem sprejeli božjo resnico, najdejo notranjo srečo in mir, kakor ga svet ne more dati. Pa tudi narodi, ki so se oklenili božje resnice, so v njeni luči napredovali in rasti. Nikdar še ni v zgodovini noben narod propadel, ker se je zvesto oklepal razodete krščanske resnice. Nasprotno je premnogim bila ravno krščanska resnica v najtežjih dneh narodne zgodovine edina rešilna zvezda in kašipot v lepšo bodočnost.

Zal jih je še vedno zelo mnogo, ki kljub pričevanju evangelija, zgodovine in lastne pameti s Pilatom skeptično in cinično sprašujejo: Kaj je resnica? A še mnogo več je drugih, ki resnico sovražijo, jo preganjajo in stare vse, da bi jo iztrebili z zemlje. Tisočletja je človeštvo hrepelo po luči, po čisti resnici, a danes, po 19. stoletjih, kar se je prikazala ljudem, vidimo na delu ogromen aparat, da jo prikrije, da jo izkrivi in izmaliči. Ko je materialistični marksizem prišel na oblast v Rusiji, ni bila njegova prva skrb, kako bo izstradanim proletarskim množicam preskrbel kruha, katerim še do danes ni mogel ali ni hotel preskrbeti človeškega življenja vrednih pogojev. Prvo, na kar so boljševiki mislili, je bila skrajna rafinirana organizacija za širjenje brezboštva, ki je segla do zadnje sibirske vasi. Propagandi brezboštva služijo radio, tisk, služba vsa šolska vzgoja in ves državni aparat. A to ni slučaj samo v Rusiji. Koliko pa imamo v Evropi katoliškega tiska, ki bi hotel služiti resnici, koliko ga imamo med nami?

Ako že ne piše naravnost proti Bogu in Cerkvi, potem spretno zamlčuje in potvarja vse, kar bi moglo služiti slavi božjega kraljestva na zemlji. Mučeniška cerkev v Mehiki je baš zadnje dni zopet sredi svojega križnega pota. Toda ogromen del evropskega tiska, ki se sicer gladno lovi za sleherni senzacija, je mehiško preganjanje katoličanov, ali sploh zamlčal svojim bralcem ali pa ga je odpravil s par vsticami.

Nič bolje kakor resnici, se godi pravici na svetu. Kje še vlada pravica? Morda v Zvezi narodov, ki je po vojni bila s tem namenom ustanovljena, da bo z enako mero merila pravico malim in velikim, mogočnim in slabotnim ... Ne bomo spominjali bridkih razočaranj, ki so jih zlasti mali narodi doživeli z ženevsko institucijo. Zveza narodov je gotovo bila idealno mišljena mednarodna ustanova. Toda v desetih letih njenega obstoja se je dodobra izkazalo, da so mnogi slavljena humanitarna načela o enakosti in bratstvu med narodi brez realne podlage, ako nimajo npravnstvene sankcije v dušah. Izkazalo se je, da je pravična juridična organizacija sveta mogoča le kot posledica krščanske miselnosti, kakor je že bila za neko dobo realizirana za Evropo v srednjem veku. Samo ako je en Bog, je tudi eno človeštvo, ena morala in ena pravica. Brez enakega duhovnega božjega počela so odprta vrata sebičnosti in relativnosti. Človeštvu je potreba duhovne avtoritete, ki drži v rokah zapovedi in pravice. Izbira je samo med njo in pa med strašnimi prisilnimi sredstvi policijske države. Ali duhovna avtoriteta ali pa fizično nasilje! Kdor hoče

narode spraviti zapet na isto ploskev, jih mora preje duhovno zediniti pod isto, vse narode in vsa sreča obsegajočo duhovno avtoriteto.

Ob učlovečenju večne Resnice je šel po zemlji glas, da prinaša »mir ljudem, ki so dobre volje«. Toda, kjer ni resnice in pravice, tudi ni miru. Za sodobno mednarodno življenje postaja skoraj resničen stavek onega francoskega politika, ki je označil mir kot »abnormalno stanje med dvema vojnama«. Mnogo je namreč krmarjev usode narodov, ki niso »dobre volje«, ki pripravljajo mrzlično strastno nove vojne. Drugače si ne moremo razlagati, kako da je vojna industrija v tako neverjetno bogohotnem razmahu. Zato se bojimo, da ne bi Evropa zapadla znova vojni psihozi, kakor pred 20 leti. Bojimo se, da ne bi v takem abnormalnem duševnem stanju Evropa napravila samomora, ker to bi zanjo pomenila vojna — kakor večkrat duševno razvrani in notranje razbičani ljudje v hipu zmedenosti tudi v samomoru iščejo navidezne rešitve.

Na najlepšem trgu sveta, na trgu Sv. Petra v Rimu stoji prastari obelisk, ki je videl mimo sebe teči že tisočletja človeške zgodovine. Spodaj na podnožju je vsekani pomenljiv napis: Kristus zmaga — Kristus gospoduje — Kristus vlada. To je v današnjih težkih dneh, ki jih preživlja človeštvo, velika želja in prošnja vsega krščanskega sveta. Ne bo nas zadelo najhujše, ako bo Kristus zmagoval, gospodoval in vladal nad nami. On je edini, ki more dvigniti sedanje človeštvo in ga potegniti k sebi. On vtelesuje v sebi idejo enotnosti, ki mora znova objeti človeštvo, ali pa bo propadlo. On je naše veliko, a tudi zadnje upanje. »Pridi k nam tvoje kraljestvo«, to je iz globočine sre prihajajoča prošnja nas vseh na današnji praznik. Drin.

20.000 kilometrov po zraku

Zmagovalec v zračni tekmi iz Anglije v Avstralijo A. Scott je o svoji zračni dirki ter o pripravah zanj dal čenikarjem tale pojasnila:

Razdalja med Londonom in Melbourneom znaša 11.317 milj ali okroglih 20.000 km. Nestropno pričakujemo odleta. Ko pade zastavica, se odpro vsi ventili in stroji se dvignejo v nebo proti Avstraliji. Letala so popolnoma obremenjena, kajti prva prihodnja postaja je Bagdad, 2400 milj daleč. Pred leti je bilo potovanje v Avstralijo polno nevarnosti in romantike. 120 dni je trajalo, preden si prišel v Melbourne.

Z letališča se dvignejo letala nad Evropo proti Bagdadu. Dve poti vodita v Bagdad: ena čez srednjo Evropo, Turčijo in Irak, druga čez Pariz, Lyon, Rim, Brindizi, Korintski zaliv in južno obalo Turčije, čez Aleksandrijo in Egipt. Ta pot je daljša, zato pa je prva pot čez srednjo Evropo gorata. Katero pot bomo ubrali, to določi vreme na dan odleta. Večina nas bomo rajši poleteli čez srednjo Evropo, ker naši stroji zmorejo velike višine. Wiley Post je rekel, da bo letel v višini skoraj 10.000 metrov. Tam je malo vetra. Če bo treba pristati na tej črti, bo treba misliti na Aleppo v Siriji, ali pa na Beograd, ki je od Londona oddaljen kakih 1000 milj. Ne sreča pa bo, kdor bo moral pristati v Turčiji, ki letalcem ni prijazna. Kdor bo tam pristal, se bo zelo čudil: stroj bo naglo zaplajen, sam pa bo ronal v ječo. Mollison in Kingsford Smith o tem precej vesta, saj sta morala v tej deželi zasiloni pristati.

Prihodnja postaja za Bagdadom je Allahabad. Bushire v Perziji je dobro letovišče, toda Perziji delajo prav take težave kakor Turki. Ko je nekoč nekdo letela čez Perzijo in papirjev ni imela v redu, bi jo bili pri pristanku skoraj zaprli. Zadrževali so od nje vedno več papirjev, čeprav ni imela drugega, ko londonsko šofersko izkaznico. Čudno, da je ta legitimacija končno zadostovala in je ženska lahko odletela. Sicer pa je let nad Perzijo zelo lep.

Preletimo zaliv Bundar Abbas. Karahi nam odpre prvi pogled na Indijo. Tu so visoki jambori brezličnih postaj. Dežela je ravna. Letimo čez Jodhpur. Zagledamo čudovito trdnjavo v gričevju. Poslej nimamo dosti več gledati, dokler ne zagledamo sotočja rek Ihansi in Jumna. Jumna se steka v Ganges pri Allahabadu. Med obema rekama je letališče. V Allahabadu kontamo prvo in najtežjo polovico svoje poti. Cilj se nam je približal in nas opogumil za nadaljnjo pot. Sedaj letimo stotine milj ob Gangesu, potem proti jugozahodu. Pride mo nad Geyo, kjer sem moral nekoč zasiloni pristati. Le še sto milj smo od Kalkute. Od Kalkute do Singapora nam kaže pot morje.

Pred enim letom sta Hook in Mathews pri svojem poletu v Avstralijo skušala preleteti gorovje Joma. Imela pa sta smolo in Mathews se je potikal cele dneve po divjini, da bi našel košček civilizacije in pomoči za prijatelja. Oboje je našel, ampak prepozno...

Od Baseina letimo nad ravno pokrajino in

kmalu nas pozdravljajo pagode v Rangoonu. Ob Malajskem polotoku letimo proti Singaporu. Kako bleščeče nasprotje k zamolkli sliki Indije! Na eni strani morje, na drugi strani visoke gore, Burma, Siam in Malaja. Pozdravljajo nas temnozeleni gozdovi in zlatorumen pesek pod nami, ribiške vasi, domačini, zgrajene na kolen. Prisilen pristank v teh krajih bi bil nevaren. Kingsford Smith, sloveči letalec v Avstralijo, je nekoč moral prenočiti ob tej obali. Vao noč je poslušal tuljenje tigrov in rjevenje divjih zveri. To je bilo še takrat, ko tu ni bilo letališča. Danes pa imajo v Victoria Point in Alor Star izvrstna letališča. Nasproti Alor Staru leži otok Penang. Smo v okraju gumijs in srečni, da zopet vidimo hiše.

In sedaj letimo 150 milj čez ravno pokrajino do otoka Singapora. Tu so angleška vrata na vzhod. Naenkrat se nam odpre slika civilizacije. Ladje vseh narodov leže v luki. Orjaki vojnih brodov, veliki oceanski parniki in male kitajske džunke.

Od Singapora proti Kuntoku na obali Sumatre. Nizka dežela daleč naokrog. Čez Javansko morje letimo proti Bataviji. Dvesto milj nad vodo. Sredi malih otokov spoznamo mesto z otokom ognjenika Krakatava, ki je s svojim izbruhom pred kratkim povzročil smrt tisočev ljudi. Batavija je čedno mesto. Sladkorne plantaže ga obdajajo in bele sladkorne tovarne, riževa polja ter kanali, kakršne vidiš v Holandiji. Onstran Sourabaya se človeku zdi, da je konec paroplovbe. Komaj vidiš kak parnik. Slede si otoki Timor, Bali, Savu, Roti. Avstralija je le še 250 milj daleč.

In sedaj čez glasovito Timorsko morje. Tu piha nasproti jugovzhodni veter. To še bolj otežkuje polet nad morjem in še bolj poveča v nas čustvo amote, katero obide človeka, ko leti nad morjem. Ko vidiš pod seboj deželo, te takoj obide druge misli. In kmalu vidimo zemljo.

Port Darwin in Avstralija nas pozdravlja! Še dva tisoč milj do Melbournea. Na eni strani enoličnost, ki jo tu pa tam presekaajo grički in gozdi malajske pokrajine. Na drugi strani ravna dežela brez gričevja na tisoč milj daleč. Od Port Darwina do Camoowaela je še 800 milj ravne in neobljudene dežele. Tu pa tam vidimo kako železnico in postajo z malo skupino hišic. Kmalu pa sledi Alexandra Downe Station, ki je tako velika, kakor marsikaka angleška grofija, potem Avon Downe in slednjič Commonweal. Tu je pošta, brezlična postaja in en hotel. Naprej v Charleville je pokrajina bolj živahna. Več mest je na tej progi, ki je dolga kakih 100 milj. Od Charlevilleja do Melbournea je še 700 milj. Malenkost v primeri s tem, kar smo pustili že zadaj.

Pred nami je Melbourne! Odleteli pa smo v Angliji. Preleteli smo nad 11.000 milj. V takem letu je toliko romantike, kakršno so doživljali morda samo mornarji, ki so se jadrili po neznanih morjih in odkrivali neznane dežele. Zame ni nič bolj romantičnega, kakor pa doživeti konec poleta v Melbourneu, v teh poznih oktoberskih dneh, posebno, če pristanem prvi!

Socializem - kadar je na oblasti

Po dveh velikih državah je pretekli teden zazvonilo plat zvona, tako strahotno in bolešno, da je vzbudilo pozornost vsega kulturnega sveta.

Slišali smo, kako so v Španiji brez vsakega povoda, brez vsakega razloga, zopet zagoreli samostani in božji hrami, kako so padali duhovniki in celo slabotne redovnice pod krogla, ki jih je izstreljevala v nje zapeljana strast podivjanih pobornikov za »srečo proletarijata«. Brez povoda, brez razloga! Pred tremi leti je v ognju in v dimu izginila španska monarhija in iz razvalin je vstala nova Španija. Zdravje, telesno in duševno zdravje tega naroda je bilo toliko, da si je hitro opomogel in si v svobodnem izražanju svojega mišljenja, čeravno mu je bil režim nasproten, izglasoval na voliških nove predpogoje za pravično upravljanje republikanske države. Ko pa je večina ljudstva hotela, da pride mišljenje večine tudi do izraza v sestavi vlade, ko so katoličani povedali, da nočejo stati prekržanih rok ob razvalinah, ki jih jim je nagromadil boljševizem, in potrpežljivo čakati, da jim jih naruši novih, ko so katoličani, sledeč volivnemu nalogu ljudske večine vstopili v novo vlado, je spregovoril naenkrat zopet dinamit po vsej državi. Zajčevski rdeči voditelji, skriti v varnih zatijih, so nahujskali zaslepljeno ljudstvo in mu v temi stisnili v roke orožje upora ter zopet zbežali v neprodirno noč. Tako je prišlo do žalostnih dogodkov v Asturiji, kjer je »proletarijat« v borbi proti režimu zažgal — cerkve, poganjali v zrak šole z otroci vred, vpepeljeval samostane, obešal in streljal duhovnike, rušil mostove in železnice ter moral civilno ljudstvo vsevpred. Revolucija v Španiji je končana, toda rdeče mlake nedolžno prelite krvi ostanejo neizbrisljivi dokaz za »vzvišene ideale« marksizma, ki jih je s plametečimi gesli »proletarske borbe« hotel uresničiti v Španiji.

Toda čuli smo tudi ta teden, s kakšno srditostjo se je marksizem, kar je eno in isto kot boljševizem, navlil v borbi za »proletarska prava« na — katoliško cerkev v Mehiki. Ni še bilo dosti mučenikov iz dobe Callesovega predesništva v letih 1926 in 1927, ko so »interesi države« zahtevali, da so zgorele najlepše katoliške cerkve v Mehiki, ko so morali duhovniki kot razbojniki bežati čez mejo, drugi pa se kot preganjana zverjad skrivati po hostah in po planinah, kjer s strojnimi odganjalci vernike od cerkva, kjer niti ni bilo božje službe več, ko so Callesovi valpti streljali žene in moške, ki so jih zalotili pri tajni božji službi. Brez razloga in brez povoda je mehiški boljševizem znova udaril po katoliški cerkvi ter po zgledu svojih ruskih vzorov ukazal izgon vse katoliške duhovščine iz države, zaplenbo vsega cerkvenega premoženja, prepoved vsake katoliške božje službe. Baje zato, ker so se katoliški starši upirali, da bi svoje otroke pošiljali v šole, kjer je bil uradni in obvezno vpeljan socialistični nauk. Ameriški milijarderji in angleški kapitalisti lahko mirno naprej izkoriščajo mehiška petrolejska bogastva, razlašajo mehiškega kmeta in stiskajo mehiškega delavca, to mehiške boljševike ne boli, samo da jih ne moti več zvonjenje katoliških cerkva.

Španiji in Mehika sta nam dali pouk, ki ga je dobro vtisniti v srce posebno danes, ko se znova delajo tudi pri nas poskusi, da bi se marksizem — ponavljamo, da je to istovestno z boljševizmom — prikupil našemu ljudstvu kot edini odresilni pokret, ki prinaša uteho revnim slojem in proti nasilstvom raznih fašizmov oznanja kraljestvo svobode.

Marksizem in vera. Koliko se je zadnja leta širokoustito, da je marksizem samo gospodarski pokret, ki mu je edini cilj gospodarsko zboljšanje življenjskih prilik; koliko se je sleponižilo v varnem zatšju štirih sten po obilnem obedu, da se marksizem za vero ne briga, da mirno pušča ob strani to vprašanje, da ga vsak zase reši po svoji vesti; koliko se je preteoretiziralo v tisku in v govorih, da je marksizem tišči zlati rog, iz katerega se vsiplje samo blagostanje na one, ki ga jim današnji red ne dovoljuje. Dejanja pa so bila drugačna. Teorija je siva, dejanja pa so živa! Vodje španskega boljševizma so pozabili na palače kapitalistov v Barceloni, na tovarnarje v Asturiji, pozabili so na kmetske robove, ki še vedno čakajo zemlje, ki ga jim triletna marksistična diktatura ni hotela dati, ne, zaleleti so se v cerkev in v vero, ki so jo rdeči marksisti pri nas proglasili kot nedotakljivo svetinjo svobodne vesti. Vse bo marksizem pozabil, kadar bo prišel na oblast, na proletarijat in na njegovo bedo ter na njegove nade, samo na to ne, da mu je prva dolžnost uničiti v ljudstvu vero! Marksizem da je samo gospodarski pokret? V knjigah se to lepo bere, v dejanskem življenju pa je marksizem borbena fronta, ki je obrnjena samo proti krščanstvu! Naj si naše ljudstvo to dobro zapomni!

Marksizem in svoboda. Zapeljiva obljuba v današnjem svetu, ko je svoboda tako malo. Marksistični knjigopisci jo s polnimi usti dajejo, pri tem pa nikdar ne pozabijo s prtom pokazati na katoliško cerkev, kot da je ona zatrateljica svobode. Kjerkoli pa je dobil marksizem neomejeno oblast, nam je takoj nudi priliko, da smo spoznali, kako pojmuje svobodo. 140 milijonov Rusov nam lahko pove, kakšna je svoboda, ki so jim jo nadrobili boljševiški židje. V Španiji in v Mehiki so nas naučili, kakšni so njihovi ideali svobode, samo da jim enkrat pade v roke popolna oblast. Takrat jim je proletarec in njegova duša zadnja briga, samo da si utešijo svojo želo in svoj glad na razvalinah največjih svobodšin, ki jih je človeštvo sprejelo kot največji dar od svojega Stvarnika.

Marksizem in proletarec. Demagoštvo, ki ga vsakdanje življenje vsak dan zanikuje, 70 let že oznanjajo proletarcom vsega sveta odrešilno poslanstvo marksizma, a kot strašna brazda razdejanja gre njegova sled skozi zgodovino, puščajoč ob levi in desni obupance, ki so jih najprej spravili ob vero, nato ob vse njihove nade in slednjič ob njihovo dostojanstvo. Da bi jim bili narezali bolj šega kruha, za to nimajo časa, za to tudi nimajo smisla, ker njihov program je — razdejanje.

Slovensko ljudstvo zna brati v zgodovini. In nabranih naukov nikdar ne pozablja!

Ustvarjajo se nove zveze

Poljska-Nemčija-Madžarska

Paris, 20. okt. Z. »Echo de Paris« objavlja danes sledeči članek svojega političnega urednika Pertinaxa:

»Poljska in Nemčija sta se odločili, da po- višata svoji poslanstvi v veleposlaništvu in to je Nemčija radevolje storila, da se Poljski za- hvali za vse njene usluge proti Franciji. Sim- bolično dejanje, pravi, da zveza Poljske s Fran- cijo ni več temeljna os poljske politike.«

»Dogodek nas ni presenetil. Že dolgo smo v tem listu pravili, da nimamo zaupanja v pol- kovnika Becka. A poljski odgovor na francoski predlog o »vzhodnem paktu« (27. sept.) nas je prisilil, da smo mnenje spremenili. Odslej mo- ramo smatrati Poljsko kot zaveznico hitlerjev- ske Nemčije. Obisk madžarskega predsednika vlade v Varšavi nam je dal priložnost spoznati, da Poljska ne sodeluje samo z vsenemštvom, am- pak da hoče sedaj sodelovati še s predtrdnjavo vsenemštva v Podonavju — z Madžari. Odgo- vornost Madžarske pri pripravah za marsejski atentat je danes jasna. General Gömbös, ki se je pred davnimi časi udejstvoval v Zagrebu med teroristi, je bil sprejet v Varšavi od vda- nih prijateljev, ki se borijo za skupne cilje.«

»Poljsko časopisje, ki je pozdravljalo ma- džarskega državnika, je govorilo o tisočletnem prijateljstvu med Poljsko in Madžarsko. V sred- njem veku sta bila Madžarska in Poljska obrambna zida krščanstva proti Turkom, toda od takrat naprej je Poljska bila žrtev nemške in ruske objektivnosti, medtem, ko je Madžarska postajala vedno bolj politična zaveznica ger- manizma, tistega, ki je davil Poljsko. Torej je treba, da tudi danes Poljska stopi v omrežje naslednikov Friderika II., da bo primera bolj- ša.«

»Gazeta Polska« je pisala, da je prijatel- stvo z Madžari potrebno za pomirjenje Podona- vja. Lepo! Torej sanja Poljska o črti, ki naj pelje od Poljske čez Madžarsko v Italijo. S to zavezniško črto se torej skuša Poljska braniti proti stiskalnicu, ki jo tvori na eni strani Nemčija, na drugi Rusija, in ki je pred 150 leti poljsko državo udušila! Na eni strani se hoče vezati z Nemčijo, na drugi strani pa s pomočjo Nemčije vladati nad Slovani! To so torej sanje maršala Pilsudskega! Da se le ne ponovi trage- dija, stara sedaj že 150 let! Vezati se z Nemčijo in z Madžari proti Slovanom! Da bi ta usodna politika le ne stala preveliki žrtev, ki jih bo moral prenašati dobri poljski narod.«

»Za nas sledi iz tega samo to-le: Ko smo se lani trudili najti sporazuma z Italijo, smo s paktom štirih izgubili Poljsko. Ne ponavljajmo naapke, da bi sedaj iskali zopet sporazuma z isto Italijo na škodo naših prijateljev v Mali zvezi. Mi ne smemo sodelovati s srednjo Evropo z Italijo, če ta ni oreje prekinila vse zveze z Ma- džarsko!«

V zastoji

Rim, 27. okt. b. Fašistični tisk nič več ne ko- mentira odgoditve potovanja francoskega zunanj- za ministra Lavalja v Rim, kakor tudi ne verzije o eventualnih novih poskusih za francosko-nemško

Na razvalinah španske revolucije

Madrid, 27. okt. c. Skoda, ki so jo povzro- čili upori v Španiji, presega 50 milijonov Din. Tako so nedavno uporniki z dinamitom pogrnali v zrak modernno lokomotivo, ki je bila vredna nad 5 milijonov Din. Vlade čete pa se zdaj niso očistile gorovja in se zmeraj iščejo upo- rniške, ki se z orožjem branijo. Tako je bilo do- zdaj ubitih samo v zadnjih dneh 26 upornikov, nad 20 pa je težko ranjenih.

Madrid, 27. okt. b. V centralnih mestnih zapo- rih, kjer je prostora za 1500 oseb, je zaprtih nad 3000 oseb. To so ljudje, ki so bili aretirani ob času revolucionarne vstaje, ali pa že prej. Med njimi je mnogo takih, ki pridejo pred vojno sodišče in ki bodo obsojeni na smrt. Državna oblast je že pre- vzela skrbstvo nad 120 otroki, ki so ostali brez ro- diteljev. Vrhovno sodišče je zahtevalo od korteza,

zblizanje. »Tribuna« samo povdarja, da si trenutno v francoski zunanji politiki nasprotujejo razne tež- nje in usmeritve in da bo šele tedaj, ko se uredi notranji položaj v Franciji, jasno, po kakšni poti bo šla francoska zunanja politika.

Prelom Romunije s Poljsko

Belgrad, 27. okt. m. V dobro informiranih političnih krogih zatrjujejo, da se romunska vlada nahaja pred izredno važnimi sklepi v po- gledu zunanje politike. Ti sklepi se tičejo po- sebno odnosov Romunije nasproti Poljski, ka- tere zadržanje v sedanjem času je izzvalo pravo nerezpoložene v romunskih političnih kro- gih. Znano je, da je Romunija z gotovo rezervno sprejela že tudi nemško-poljski sporazum, toda odnosi do Madžarske so sedaj izzvali pravo nezaupanje ter se splošno smatra, da pomeni to začetek ustvarjanja bloka revizijskih držav. V takih okolištinah se pojavlja vprašanje, ali ima sploh kako vrednost romunsko-poljski sporazum. Rudi tega se pričakuje, da bo romunska vlada zahtevala iz Varšave pojasnila o vsebini sporazumov, ki so bili sklenjeni z Göm- bösom. Če bo ta odgovor neugoden, se lahko zgodi, da bo Romunija odpovedala prijateljski sporazum s Poljsko.

Kaj je delal Kanya na Dunaju

Budimpešta, 27. okt. AA. Kakor je znano se je zunanji minister Kanya na povratku iz Italije po- mudil na Dunaju. Tukajšnji politični krogi trde, da je zunanji minister Kanya izstopil na Dunaju po izrecni želji ministr. predsednika Gömbösa. Ta je želel, naj Kanya obvesti avstrijskega kanclerja Schuschnigga o svojih razgovorih z Mussolinijem. Kanya je pri tej priložnosti opozoril dr. Schuschnigga na to, da namerava predsednik madžarske vlade Gömbös obiskati Italijo. Zve se, da so zdaj opu- stili prvotno misel o skupnem sestanku med mini- strskimi predsedniki Italije, Madžarske in Avstrije. Zunanji minister Kanya je imel na Dunaju, tudi daljši sestanek z nemškim poslanikom v Papenomu.

Na konferenco v Ankaru

Sofija, 27. oktobra. AA. Danes ob 16.40 sta prispela z orientnim ekspresom v Sofijo na poto- v Ankaru pomočnik zunanjega ministra Božidar Purič in osebni tajnik zunanjega ministra Slavko Kojič. Do bolgarske obmejne postaje jima je šel naproti jugoslovanski pooblaščen minister v Sofiji Cincar-Marković, ki je pomočnika zunanjega mi- nistra Puriča spremljal do Sofije. Na sofijski železniški postaji sta G. Purič in imenu zunanjega ministra Batolova pozdravila njegov pomočnik G. Todor Hri- etov in šef protokola Stoilov. G. Purič so pozdra- vil tudi uradniki kr. jugoslovanskega poslanstva v Sofiji s poslaniškim svetnikom dr. Dražom Božo- vičem in z jugoslovanskim vojaškim odposlancem generalštabnim polkovnikom Vasiljem Petkovičem na čelu.

Trpeča cerkev v Mehiki

Mexico City, 27. okt. b. Spor med vlado in ka- toliki se vse bolj postruje. V mestu Tanhuato je prišlo do pravega spopada med demonstranti in policijo. Ker je bila policija prešlaba, so pozvali vojaštvo. Ubitih je bilo 8 vojakov in 7 demonstran- tova. Veliko število demonstrantov pa je ranjenih.

Zahvala Italije

Belgrad, 27. okt. AA. Zunanje ministrstvo je dobilo od italijan. poslanstva tole verbalno nolo: Po nalogu Nj. kr. Vis. kneza-Emona Savojskega-Aosta, vojvode Spoletskega je kraljevemu italijanskemu poslanstvu čast sprostiti kraljevemu znanjstvu tople zahvalo Nj. kr. Viso- čanstva za veliko pozornost, ki so mu jo izkazale kraljevske oblasti za njegovega bivanja v Jugosla- viji, prav tako pa tudi izraze njegovega globokega občudovanja za popolni red, ki je vladal pri veli- častnem pogrebu tili objokovanega kralja Aleksan- dra I.

Streleške tekme nemških ministrov Voditelj SS Himmler najboljši

Berlin, 27. okt. b. Po naredbi državnega pred- sednika Hitlerja se morajo vaditi v streljanju s pu- sko in revolverjem vsi člani državne vlade in urad- niški. Včeraj je bilo v upravi policijskega ge- nerala Delugea strelsko tekmovanje, v katerem so so- delovali vsi državni ministri, državni tajniki in ostali višji uradniki. Najboljše je streljal državni voditelj SS Himmler. Pa tudi ostali ministri so se izkazali kot dobri strelci.

Letalo s topovi

London, 27. okt. c. Angleško letalsko minist- rstvo je danes naročilo v neki letalski tovarni v Norwiche ogromna dvokrilna letala čisto posebne vrste. Nad krili letala bo zgrajen premakljiv stolp, v katerem bo top. Stolp bo zgrajen tako, da bo možno v njem manevrirati tudi pri najrazličnej- ših načinih letanja. Vsa ta letala so opremljena tako, da izgledajo kakor prave zračne lrdnjave.

Verski boji v Nemčiji

„Pravoverni“ protestanti zmagujejo

Berlin, 20. okt. TG. Državni kancler ni sprejel državnega škofa protestantske cerkve, da bi ga zaprisegel, kot je bilo določeno. Pri- sega je bila odložena na nedoločen čas. V kro- gih predsednika države pravijo, da se je to mo- ralo zgoditi, ker se nahaja Hitler v zdravniški oskrbi zaradi obolevosti.

Največja senzacija pa je bila danes, ko se je izvedelo, da je desna roka škofa Müllerja, dr. Jäger, največji priganjač narodnih sociali- stov za ustanovitev enotne krščanske cerkve in največji nasprotnik pravovernih protestantov,

svojo službo odložil. S tem beležijo pravoverni protestanti, ki so se zadnje čase upli proti dr- žavnemu škofu in povzročili nemire, ki so moč- no zaskrbeli osrednjo vlado, razveseljivo zma- go. Dr. Jäger predlaga v svojem pismu, naj se ustanovi širši svet protestantskih škofov, ki bo do spravili red in pomirjenje v protestantske vrste. Poudaril je v veliko začudenje, da naj se na vsak način spoštuje načelo, da ima v zadevah vere torej tudi v vprašanju postavljanja du- hovníkov, samo cerkev in nihče drugi pravico do odločevanja.

Izsledovanje atentatorjev

Aretacija „vstaša“ v Budimpešti

Pariz, 27. oktobra. Na zahtevo jugoslovanskega poslanstva v Budimpešti je bil aretiran terorist Ser- vagi. Servagi je živel pod imenom Janoša Sendreja v Budimpešti, in sicer v ulici Atila št. 81. Imel je krasno stanovanje. Sendrej je pred nekaj dnevi iz- ginil iz stanovanja. Odpotoval je s svojo ženo. Ko je jugoslovanski poslanik Vukičević zahteval, da po- licija aretirajo Sendreja, je ta takoj preiskala nje- govo stanovanje. Sendreja ni bilo več tam. Stano- vanje je bilo prazno. Policija je ugotovila, da je Sendrej plačeval 1800 pengov za stanovanje. V njem je našla več spisov. Na podlagi teh je kmalu odkrila Sendreja in ga aretirala še isti večer. Ser- vagi je najel stanovanje meseca junija. Živel je v družbi z ženo. Izdajal se je za izvoznika sadja in zelja. Izjavil je, da je rojen l. 1889 v Segedinu. Mož je srednje postave, kostanjevih las in precej izžet. Policija je takoj ugotovila, da ta »irgovec« ni imel niti lastne pisarne, niti kakih knjig. Večkrat je bil odsoten po dva do tri mesece. Zelo verjetno je, da je bil Servagi v neposrednem stiku z atentatorji in da jim je tudi on dal nalog za atentat.

Katera je „lepa Slovanka“

Pariz, 27. oktobra. Iz Thonona poročajo, da so obmejni orožniki aretirali neko potnico, ki se je sumljivo vedla in je skušala orožnikom uiti. Poka- zala je potni list na ime Františka Malbona, češko- slovanska državljanka, po poklicu postrežnica. Njene izjave so bile zelo nejasne. Dosele policija še ni ugotovila, ali je ta ženska imela zveze z atentatorji. Bastia, 27. oktobra. Tukajšnja policija sledi sledu za neko tajinstveno blondinko, o kateri me- nijo, da je bržkone »lepa Slovanka«, ki je poma- gala atentatorjem. V Bastiji se je namreč izkrcala 14. oktobra neka ženska, ki je prišla iz Livorna, in katere zunanost popolnoma ustreza opisu »lepe Slovance«.

Odkod je orožje?

Pariz, 27. oktobra. »Echo de Paris« se v po- sebnem članku »Odkod prihaja orožje« vprašuje, odkod so prejeli atentatorji revolverje in bombe. Clankar ugotavlja, da so pri atentatorjih našli več orožja. Kakor znano, je Georgijev ustrelil na kralja Aleksandra z velikanskimi revolverji najmodernej- šega tipa; to je bila nekaka strojnica. Na revolverju je vrezan tale napis: Waffenfabrik Mauser. Obern- dorf A. Veckar. D. RP U. AP. Enaka označba stoji tudi na cevi. Ob strani je vrezana številka 7391. Poleg tega je velik U, nad katerim je nekaj venec. Tudi Malny (Mio Kralj) je povedal za svoj revolver. Ta revolver nosi številko 7307 in je enak prvemu. V žepu atentatorja Georgijeva so našli tudi avtomatično pištolo kalibra 765 mm iz tovarne »Browning Walther Waltherfabrik Walther Zela- Mehli (Thür) Waltherpatent. Mod. PP. številka 762782. Orožje je bilo torej iz nemških tovarn. Kakor poročata isti list, je preiskava prišla na sled, ki pelje v Trst. Od tam je torej orožje. Zdaj preiskuje italijanska policija to zadevo.

Seja senata in skupščine

Belgrad, 27. okt. m. Na današnji seji senata je po izvršenih formalnostih interpeliral senator dr. Benjamin Šuperina predsednika senata zaradi cenzuriranja govorov posameznih senatorjev, na- kar je dr. Tomašič odgovoril, da bo v tej stvari storil vse potrebne korake, kakor hitro bodo po- samezni senatorji opozorili na konkretne primere. Nato so takoj prešli na dnevni red. Izvolili so stal- ne odbore senata. Za vse odbore je bila vložena samo po ena lista.

S tem je bil dnevni red današnje seje senata izžrtan. Prihodnja seja senata bo v ponedeljek ob 5 popoldne. Na tej seji bo od 48 izvoljenih sena- torjev v smislu § 47 zakona o volitvah senatorjev izžrtanih 23 senatorjev, ki jim v smislu navede- nega zakona po preteku treh let, to je 3. januarja 1935, poteče mandat. Namesto teh 23 izžrtanih se- natorjev bodo začetkom prihodnjega leta izvolili 23 novih senatorjev. Kakor znano volijo senatorje vsi predsedniki občin, vsi banovinski svetovalci in vsi poslanci.

Belgrad, 27. okt. m. Istočasno kakor v senatu je bila seja tudi v narodni skupščini, na kateri so bili tudi izvoljeni stalni odbori. Na mesto umrlega poslance Vasilija Grgiča je bil poklican v skup- ščino njegov namestnik Todor Lakojevič. Nato pa je skupščina takoj prešla na dnevni red: volitev stalnih skupščinskih odborov. Za volitve teh od- borov so bile vložene tri liste, in sicer Jugoslovans- ke nacionalne stranke, lista Jugoslovanske narod- ne stranke in skupna lista Prekinega narodnega kluba in Nikičevega narodno-kmečkega kluba.

V verifikacijskem odboru je glasovalo 22 po- slancev, in sicer za lista Jug. nac. stranke 191, za lista Jug. nar. stranke 9, za lista Prekinega in Ni- kičevega kluba pa 12. Vlada stranka je dobila v verifikacijskem odboru 19 članov, od ostalih list pa je bil izvoljen po 1 član.

V administrativnem odboru je dobila vladna stranka 19 mandatov, lista Preka-Nikič in Jug. nac. stranka pa po 2 mandata.

V imunitetnem odboru je lista vladne stranke

Madžarski potni list

Pariz, 27. oktobra. Dr. Artuković, ki je bil aretiran v trenutku, ko je stopil na angleška tla, je imel pri sebi madžarski potni list št. 404.509—314.546, izdan v Budimpešti 5. februarja 1934. Po- licija je takoj vprašala v Budimpešti, ali so tam res izdali ta potni list. Prejela je negativen odgovor.

Popravek belgijskega poslanika

Belgrad, 27. oktobra. AA. Eden izmed naših znanih listov je priobčil v svoji številki od 16. okt. pod naslovom »Zločinska organizacija v Belgiji« netočne informacije takšnega značaja, da bi mogle zavesti našo javnost in jo krivo informirati. Zato je smatral pooblaščen minister kraljevine Belgije za potrebno popraviti te trditve, in sicer v teh točkah:

1. V Belgiji ni nikoli obstojalo taborišče »vsta- šev«, kjer bi se mogli ubijati vaditi streljanja.

2. Belgijska vlada je takoj, ko je izvedela o aktivnosti nekaterih društev, čuječe in energično nadzirala njihovo delovanje. Na intervencijo poob- laščene ministra v Belgradu je kraljevska belgijs- ka vlada sprejela dne 19. maja t. l. sklep o izgonu iz kraljevine. Ta sklep se je takoj izvršil in je med drugimi zadel tudi Milasa Stepana, osebo, ki jo omenja dotični članek, in še pet drugih Jugoslo- vanov. Jugoslov. vlada je takoj dobila obvestilo o teh ukrepih in je izrazila svoje zadovoljstvo.

3. Belgijske oblasti so istega dne opozorile člane omenjenih društev, da bo najmanjša kršitev absolutne rezerviranosti, ki se zahteva od vsakogar, kdor prebiva v Belgiji, imela za posledico izgon iz Belgije.

4. Na podlagi tega opozorila so organi bel- gijske javne varnosti 23. t. m. izgnali še 22 Jugo- slovanov iz Belgije.

Nove aretacije

Carigrad, 27. okt. b. Agencija Havas poroča, da je bila danes aretirana v Carigradu neka oseba, ki je igrala precejšnjo vlogo v marseilleskem atentatu.

Dunaj, 27. okt. b. Državna policija potrjuje, da je na zahtevo jugoslovanske vlade aretirala na Dunju bivšega generalštabnega polkovnika Ivana Perčevića. Jugoslovanska vlada je zhtevala njego- vo izročitve.

Odmev pri Madžarih

Budimpešta, 27. okt. c. Madžarski časopis danes zelo obširno pišejo o seji jugoslovanske- ga parlamenta, ki je bila včeraj. Obširno ko- mentirajo tudi vladno izjavo, ki jo je prečital predsednik vlade Nikola Uzunović. Vsi časo- pisi enoglasno izjavljajo, da madžarski narod globoko sočustvuje z nesrečo sosednjega na- roda. Z isto iskrenostjo pa odklanja madžarski narod vso odgovornost pri nesrečnem atentatu v Marseillen in zaupa v tok preiskave, ki bo dokazal, da ga ne zadene prav nobena krivda.

Ženska policija v Parizu

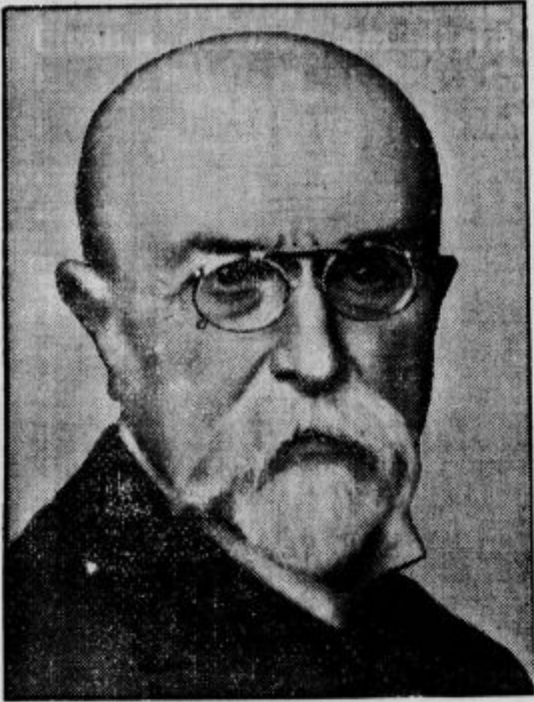
Pariz, 27. okt. c. — Pariška policija je ustano- vila posebno policijsko četo, ki jo bodo sestavljale samo ženske. Ta ženska policijska četa bo oprav- ljala delo, ki posebno odgovarja ženskemu delu.

Sprememba francoske ustave

Nantes, 27. okt. c. Na tretjem dnevu svoje- jega kongresa so radikali danes dopoldne pred- vsem obravnavali spremembo ustave in so spre- jeli soglasen sklep, ki je bil popoldne dan obnemu zboru v odobritev. V tem sklepu priz- navajo potrebo, da se okrepi položaj vlade in tako stabilizira politični režim. Ta režim pa mora biti republikanski in nobena morebitna sprememba ustave ne sme spraviti v nevarnost ustanove francoske republike. Tudi za razpust parlamenta so radikali, vendar pa samo pod pogojem, da se gre na volitve samo tedaj, če se v zbornici med vlado in poslanci pojavi spor, ki zahaja razravnost v nasprotje z voljo, ki so jo volivci izrazili pri zadnjih volitvah. Glavna govornika sta danes dopoldne bila bivši finanč- ni minister George Bonnet in na bivši predse- dnik vlade Edouard Daladier.

Dunajska vremenska napoved: Mirno jesensko vreme brez bistvenih izprememb.

Šestnajst let bratske republike

Danes potete šestnajst let, odkar je bratom Čehoslovakom po večstoletni temi, polni trpljenja, a tudi vztrajnega in zavestnega dela, zasijalo sonce svobode, ki je za stoletja zašlo za Belo goro...

Zarja 28. oktobra 1918, ki je vstajala iz-

nad razvalin avstro-ogrske monarhije, ni našla Čehoslovakov spetih. Legijonarji so jo pričakali s puško v rokah, državniki z »uma svitlim mečem«. Ves narod je lahko šel takoj na delo s polno zavestjo, da ima pravico do sonca svobode, a tudi z odločno voljo, da z žrtvami pridobljeno svobodo ohrani in če treba, pred vsem svetom še enkrat dokaže, da je svobode tudi vreden.

Ze kratka zgodovina mlade češkoslovaške republike je ovrгла napovedovanje zlonamer-nih ali malovernih državnikov iz vseh tabo-rov, da se bo namreč razmeroma majhna drža-va v srcu Evrope težko ohranila. Germani so Slovanom celo odrekli sposobnost, da se sami vladajo. Danes celo skeptični in razvajeni za-pad postavlja češkoslovaško republiko za z-gled moderno urejene in modro vladane države! Po stoletjih in stoletjih je Praga po-stala zopet središče srednje Evrope. Staro-davni Hradčani, s katerih kaže pot češkoslo-vaškemu narodu veliki mislec T. Masaryk, kljubujejo hrupnim zaletom najrazličnejših narodov, od srpa do kljukastega križa.

Ob šestnajstletnici češkoslovaške republi-ke s ponosom čestitamo svojim bratom in za-veznikom. Kakor so oni vselej pokazali — tudi zdaj ob marsejski tragediji — da čutijo z nami, da se z nami veselijo in tujujejo, tako se tudi mi veselimo danes z njimi. Nji-hovi uspehi so naši uspehi, v ponos so vsem Slovanom.

Univerzitetna knjižnica v Ljubljani

Akadska akcija za univerzitetno knjižnico objavlja: Slovenska javnost je bila že s številnimi poročili v listih informirana o spomenici, katero je podpisalo do 70 gospo-darskih, strokovnih in kulturnih institucij po vsej Sloveniji, v kateri se predstavniki slovenskega naroda obračajo na kralja s prošnjo, naj se zavzame za upravičene za-hteve slovenskega naroda po univerzitetni biblioteki.

Na prošnjo akademikov ljubljanske uni-verze je koncem septembra ga. dvorna dama dr. Tavčarjeva izročila spomenico osebno blagopokojnemu kralju Aleksandru I. v roke ter ob enem informirala Nj. Veličanstvo o obupnem stanju Licealne knjižnice in o nujni potrebi po univerzitetni biblioteki.

Blagopokojni kralj je na podlagi predlo-ženega materiala uvidel nujnost gradnje univerzitetne biblioteke in obljubil gospej dvorni dami dr. Tavčarjevi, da se bo za to zavzemal.

Po zadnjih informacijah iz Beograda je prosvetni minister na željo blagopokojnega kralja Aleksandra I. predlagal anuiteto Din 1.000.000 za univerzitetno knjižnico v Ljubljani.

Predlog prosvetnega ministra je osvojil tudi gospod finančni minister.

Akadska akcija za univerzitetno knjižnico v Ljubljani.

★

Ves naš narod bo gotovo močno prese-netila vest, ki nam jo danes sporoča odbor »Akadske akcije za univerzitetno knjiž-nico«. Upamo, da bo po tolikih bojih zagotovo pokojnega kralja vendar zadostno jamstvo, da bomo stopili na pot uresničenja te utemeljene zahteve slovenskega dijaštva in vsega naroda.

Blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj je malo pred svojo tragično smrtjo obljubil vso svojo pomoč za zgraditev knjiž-nice te prepotrebne dopolnitve vsake uni-verze. Prav posebno pa je potrebna naši uni-verzi primerna biblioteka, ker zaradi po-manjkanja bogatih denarnih virov, ki so na razpolago skoraj vsem drugim univerzam na

svetu, ne moremo z njimi tekmovali v si-jajnosti tehnične opreme, temveč le v teme-ljitosti teoretičnega študija. Naš pokojni vladar je pravilno presodil naš težki po-ložaj, ki mu ga je orisala znana spomenica in obilno priloženi statistični material ter je zato obljubil svojo pomoč.

Rezultat je razviden iz gornjega obve-stila A. Z. U. K.

Ob tej priliki pa se moramo spomniti še vseh tistih, ki so ves čas akcije za gradnjo knjižnice posvečali vse svoje sile in zastavili svoj vpliv za doseg tega cilja. Na prvem mestu moramo omeniti gospoda prorektorja dr. M. Slaviča, ki je v dobi dveh težkih let, ko je vršil visoko funkcijo rektorja, kljub hudim borbam za obstoj univerze same, še našel čas za številne intervencije in iniciati-ve, ki jih je dajal vsej akciji. Koliko potov v Belgrad, intervencij, protestov je bilo po-trebnih, preden je dobil končno pred nekaj tedni od obeh pristojnih gospodov ministrov zagotovilo, da bodo prišli krediti za zidavo knjižnice že v prihodnji državni proračun 1935-36. V zgodovini boja za slovensko uni-verzo bo ime gospoda rektorja dr. Slaviča zapisano na časnem mestu poleg imen dr. Zolgerja, dr. Verstovška in dr. Majarona.

Skupaj s svojim g. rektorjem je šla v boj slovenska akademska mladina. Toli-ke aktivnosti in poštvovalnosti ni pokazala do-slej še nobena generacija slovenskih akade-mikov. Sedanji odbor akcije je v složenem in neprestanem delu dajal svojemu rektorju najtrdnjšo oporo.

Kakor je pravilno omenjalo že poročilo o občenem zboru A. Z. U. K., je podprla to borbo vsa slovenska javnost. Zlasti veliko razumevanje so pokazali g. ban dr. Drago Marušič ter zastopniki ljubljanske občine. Moralno oporo pa je akcija našla tudi pri mnogih predstavnikih slovenskega cerkvene-ga, gospodarskega in kulturnega življenja.

Prepričani smo, da je borba za univerzi-tetno knjižnico končana. Dobojeval jo je veliki začitnik naše univerze, blagopokojni kralj. Nam preostane sedaj le še najlepše delo, gradnja sama. Postaviti hočemo to zgradbo kot pravi »monumentum, aere pe-rennitus« *velikemu pokojniku.*

„Straža v viharju“

Gotovo je drzno pričeti z novim listom v času poplave listov in revij. Toda novi katoliški list je zahteva časa! Idejno po-plitvenje, zrahljanje katoliške skupnosti, nejasnost in zmeda v naših dneh ter naraščajoče zastrupljanje vsega slovenskega življenja itd. — vse to terja od nas, slovenskih katoličanov, da prižemo ogenj očiščenja, postavimo ob njem budne straže in — sto-pimo na plan. Ako bi še stali ob strani, bi viharji, ki se zaganzajo z obzorja nove dobe, našo stavbo omajali in porušili. Ko se vse-povsod javljajo obrisi novega življenja, mo-ramo biti pripravljeni. Naš mora biti nastaja-joči vek! »Straža v viharju« *naj bo katoliškim Slovincem kompas v novo dobo. Vsem brez izjeme! Naj bo magnet, ki bo zbiral in družil.*

Slovensko življenje je še močno vkore-ninjeno v strohnelem liberalizmu 19. veka. Ni se ga še povsem sprostilo, a že ga za-struplja prepleskani liberalizem novega ve-ka: materialistični »kulturni boljševizem« *se je zagrizel v naše narodno telo in že močno zastrupil vse vrelce našega narodnega zdravja: literaturo, znanost, gledališče itd.*

Ta dejstva so mlade slovenske katoliške akademike prisilila, da prižgo očiščevalni ogenj, postavijo straže v viharju sedanosti. Vsi, ki boste prejeli 1. številko, ne vra-čajte je! Sprejmite ta list iz enake potrebe in z isto ljubeznijo, ki je gnala ustanovitelje. Saj je njegov namen, vse opozarjati na ne-varnosti in jih družiti v eno edino udarno slovensko katoliško skupnost. Motil bi se, kdor bi mislil, da hoče biti novi list kon-kurenca obstoječim katoliškim listom in revijam. »Straža v viharju« *hoče in ima drugo nalogo: zbrati hoče vse razstresene sile za obrambo in napad, z žarko lučjo več-nostnih resnic hoče osvetljevati vse usodne zmote in tragične zablode našega časa ter kazati pot v lepšo in boljše bodočnost.*

Slovenski katoličani! »družimo se — od-orimo oči!

Kip Kristusa Kralja v Pečah pri Moravčah, slo-vesno kronan in blagoslovljen na praznik Kristusa Kralja dne 28. t. m. Krono je izdelal g. J. Hafner, lastnik tverde Eklezia v Ljubljani.

Diši kakor s solncem obsijane smreke...

Na smrekove gozdove spominja sveži vonj Vaše omare za perilo — vonj, ki ga ima perilo, oprano po Schichtovi metodi. Tako preprosta so nje pravila: zvečer namočite perilo z žensko hvalo — drugo jutro ga pa operite s Schichto-vim terpentinovim milom!

To je vse delo, če perete po
SCHICHTOVI
METODI
DOMAČA IZDELKA

Avstrija je izročila Stoklasa

Maribor, 27. oktobra.

Včerajšnji »Slovenec« *poroča o aretaciji Vinka Stoklasa, ki so ga zaprle avstrijske obla-sti v Salzburgu, ker obstoja sum, da je imel zveze z marsejskimi atentatorji. Vincenca Sto-klasa so Avstrijci izročili našim oblastem. Vče-raj se je izročitev izvršila na meji pri St. Ilju, ter so od tam spravili Stoklasa v Maribor, od koder ga je obmejna policija še istega dne od-premila dalje v Belgrad, Vinko Stoklas se je zadnja leta potikal po Nemčiji, Švici, Belgiji.*

Franciji in ostalih zapadnih državah ter je ži-vel na skrivnostnem način. Bil je že parkrat tam obsojen radi ponarejanja listin. Je pa Vinko Stoklas star znanec tudi naših sodišč in poli-cijskih oblasti. Na mariborski policiji so ga že dvakrat daktiloskopirali, parkrat je že preno-čeval v policijskih zaporih. Poznaajo ga pa tudi ljudje na Stajerskem in Kranjskem radi raznih čudnih kupčij. Doma je iz Haloz ter je po poklicu vinski trgovec. Poučeni uradni krogi dvo-imajo, da bi bil Stoklas v kaki zvezi z atenta-torji. Mogoče je prišel kedaj v stike z emi-grantskimi krogi v inozemstvu, ni pa verjetno, da bi dobil zaupne vpogled v njihovo delova-nje. Mogoče je, da je hotel Stoklas pri aretaciji nekoliko renomirati in morda je tudi računal, da ga bodo odpravili v Francijo, tam ga pa po brezuspešni preiskavi izpustili. V Francijo je zadnje čase namreč parkrat poskušal zama-njati. Sedaj se mu je želja ravno narobe izpol-nila, ker so ga poslali v Belgrad, kamor si je gotovo najmanj želel.

Florida

Pismo iz Bohinja

O, ti Bohinj, tolikrat slikani, opevani, opisani! Ni čuda, da je pred nedavnim časom postaren go-spod obiskal Bohinj, kjer prej nikdar ni bil, češ: moram ga videti, predno umrjem.

In vendar je še treba o njem pisati. Zakaj, niso redki, ki so se že divili njegovi lepoti, v njem užili mnogo rajskih dni in ga vendar še ne poznajo. Če bi ga poznali, bi pisem ne naslavljali n. pr Sred-nja vas »pri« *Bohinju.*

Mnogim je Bohinj le oni mali kotichek ob idi-lično ležeči starinski cerkvi sv. Janeza in še je-zero in recimo še Savica. Toda Bohinj je mnogo širši pojem in obsega vso zgornjo in spodnjo do-lino s Koprivnikom in Gorjušami vred.

Zemljepisno in zgodovinsko središče Bohinja je Srednja vas. Pradedi niso mogli izbrati toč-nejšega imena: saj leži skoraj v matematični sre-dini zgornje doline. V zgodovinskem oziru je tvo-rila Srednja vas do časov Jožefa II. eno samo bo-hinjsko župnijo.

Značilna za zgornjo dolino je lega posameznih vasi. Kakor bi nametal in nanizal brez vsakega reda te hiše in bajte po obronkih, pobočjih in skalnatih brdih. Strahovito se jim je zdelo škoda njive ali travnika, rajši so se odrekli udobnosti stanovanja. Celo impozantno farno cerkev sv. Martina so po-stavili sredi strmega pobočja.

V zadnjih letih se je mnogo storilo za povzdi-go vasi z ureditvijo hudournikov. Posebno vas Češnjica je vzorno »popravljen«*.*

Tudi uravnava hudournika Ribnice je vredno pogledati. Globoko zajedena soteska, po kateri ob nalivih razjarjena Ribnica podi svoje umazano va-lovje, je divjeromantična in je le škoda, da tako malo tujcev ve zanjo. To vam je Vintgar v malem.

Ze dolgo so v Srednji vasi pogrešali dobre pitne vode. Ta, ki so jo imeli, je bila zajeta nad Er-lahovim jezom in po ceveh speljana do vaških korit. Ni bila snažna in ob nalivih vsa kalna. Va-ščani so sklenili, da zgradijo nov, moderen vodo-vod in da zajamejo vodo iz prav močnih studencev ob Ribnici. Svet, po katerem naj bi tekla voda, je bil zelo kamenit, treba je bilo napraviti dva precej dolga tunela. Toda velike ovire jih niso ostrašile. Vso zimo leta 1926/27 so kopali in do majnika je bilo glavno delo končano. Vsa čast podjetnim Sren-janom!

Voda je prvovrstna. Ob najhujši suši se vodni pritisk ne zmanjša. Pripravljen je že tudi »vodo-hram«, odkoder bo tekla voda proti Studoru in Stari Fužini.

Brez dvoma se bo tujski promet, ki je zajel že Staro Fužino, širil dalje proti Srednji vasi. Pred-

Naročajte »Stražo v viharju« *in razšir-jajte jo! List bo izhajal vsakega 1., 10. in 20. v mesecu.*

Uprava lista: Miklošičeva c. 5, Ljubljana. Uradne ure od 11 do 12 dopoldne. Prvi letnik bo obsegal 24 števil; naročnina 24 dinarjev, posamezna številka 1 dinar.

Nova Sojčeva umetnina

Kakor mravlja priden je naš kipar-umetnik Ivan Sojč v Mariboru. Njegova delavnica je polna vsakovrstnih osnutkov, polna življenja, polna no-vega ustvarjanja.

Gotovo najlepše zadnje njegovo delo je spome-nik na grob Karlu Köllnerju, tovarnarju kos iz Slovenjgrada.

Na plošči iz črnega granita in veliki 2,5 m v kvadratu je v sredini zgoraj slika umrlega tovar-narja. Pod sliko pa je skoraj v naravni velikosti iz kararskega marmorja upodobljen kovač, kakor ga kaže slika. Iz slike same je razvidna vsa umetniška moč Sojčeva.

Ljubljanske vesti:

Naši ljudje beže v domovino

Ljubljana, 27. okt. Da tujina našim izseljencem ni ravno predobra mati, je stara resnica, ki jo bridko poznamo. Kadar ne potrebuje več njihovih delovnih rok, jih vrne domovini. To se zadnja leta redno dogaja vsako jesen, ko se že oglašajo zima in v tujini prične zmanjkovati dela za naše ljudi. Tako vidimo sedaj v Ljubljani zelo pogosto ljudi, ki so prišli od daleč. Tok vračajočih se naših izseljencev je stalen, ni pa vedno enak. Po informacijah, ki nam jih je ljubezljivo dal ravnatelj tukajšnjega izseljenskega urada g. Fluk, je letošnje repatriacijsko gibanje, kakor se pravi takemu vračanju izseljencev v domovino, približno takole:

Najhujša vest je prišla pred tedni iz francoskega mesta Lille-a, kjer je zelo močna naselbina Slovencev, pa tudi drugih Jugoslovancev. Francoska podjetja so tam sklenila, da bodo na zimo odpovedala okoli 600 našim ljudem delo, te pa bodo francoske oblasti poslale v domovino. Res je pred tednom dni prišlo v domovino okrog 150 Slovencev, sedaj pa čakajo še na ostale. Je sicer majhno upanje, ki so ga vzbudile zadnje vesti, da nadaljnjih beguncev iz Francije, zlasti iz Lille-a ne bo. Tudi stanje v drugi, večji slovenski naselbini v Franciji, to je v Aumetzu, je zaenkrat dobro in kakor kaže, od tam naših ljudi ne bodo izganjali.

Iz Holandske je dosedaj prišlo že okoli 100 izseljencev. Naši »Holandeji« so med vračajočimi se še kar na najboljšem. Zaslužili so dobro, povprečno po 6 gld na dan, (okrog 150 Din). Ta mezda je sicer manjša, kakor jo prejema holandski delavec, toda še vedno dobra, zlasti, ker je življenje na Holandskem še poceni. Kdor ni zapravil ali ni bil bolan, si je mogel prihraniti lep denar. Mnogi »Holandeji« so odplačali dolgeve s svojih posestev in povprečno je imel vsak »Holandej« pri vrnitvi kakšnih 2000 hol. goldinarjev v žepu. Tudi na zunanji so bili zelo oblečeni in so dobro izgledali.

Vračajoči se izseljenci iz Francije pa so nudili povsem drugo sliko. Bili so skoraj vsi

brez denarja, zgarani, slabo oblečeni in ponavadi so bili potrebni tudi podpore.

Nemčija naših delavcev ne izganja, vsaj zaenkrat še ne, čeprav so tam nekateri, ki že tri leta živijo zgolj od podpor. Iz Nemčije prihajajo zgolj taki, ki imajo že rente in morejo tu bolj poceni živeti kakor v Nemčiji sami, kjer je vse mnogo dražje. Iz Belgije prihajajo le posamezniki, ki so iz tega ali onega vzroka izgubili delo. Vsi v Belgiji nahajajoči se naši ljudje so zaposleni. Že pred poldrugim letom se je ustavilo vračanje naših ljudi iz Belgije.

Naši izseljenci dobe v Franciji navadno plačan prevoz zase in pohištvo do naše meje, včasih pa plača Holandska celo prevoz do Ljubljane. Nemčija plača le vožnjo za osebo do meje. Naši izseljenci imajo navadno pravico do oprostitve carin, ako se skažejo s primernim potrdilom svoje občine. To velja tudi za kolesa in šivalne stroje, toda le če so v zvezi s pohištvo, samih strojev pa izseljenci seveda ne morejo prosto uvažati. Razne oblasti v tujini širijo med izseljenci napačno mnenje, da imajo takoj, ko se vrnejo v domovino, prosto vožnjo po Jugoslaviji do domačega kraja, oziroma, da dobe takoj brezposelno podporo. Take podpore ne dobi navadno niti delavci, ki je tu delal in plačeval socialne dajatve.

Iz Amerike je le malo repatriirancev. Večina naših ljudi ima tam že ameriško državljanstvo. Glede Kanade pa je treba omeniti, da se vsi izseljenci, ki so prišli na obisk v domovino, sedaj naglo vračajo nazaj, da ne izgube pravice do vrnitve, ki po kanadskih zakonih v enem letu ugasne. Sicer pa je stanje naših izseljencev v Kanadi bolj slabo. Tisti, ki imajo delo v rudnikih, še shajajo, tisti, ki delajo po farmah, so sicer siti, toda v denarju ne zaslužijo nič. V Kanadi je le malo naših farmarjev, torej nasprotno, kakor v Zedinjenih državah.

Omeniti moramo še eno važno dejstvo: nadaljnji možnosti za izseljevanje v omenjene države ni nobene. Za nove izseljence je za nas takorekoč ves zunanji svet zaprt.

SIEMENS prodaja tudi na obroke

RADIO TELEFUNKEN

aparate iz prve roke v lastni prodajalni

TELEFUNKEN „KURIER“

ljudski prejemnik za vse dolžne valov (tudi za kratke valove Din 2.700-

JUGOSLOVENSKO SIEMENS D. D.

Ljubljana, Tyrševa cesta 1 a/II

Zastopnik za Maribor: Radio Starkel, Trg Svobode

Jubilej konzula

g. inž. Sevcika

Včeraj je slavil češkoslovaški konzul v Ljubljani g. inž. Josef Sevcik 50 letnico svojega rojstva, obenem pa tudi 4-letnico kar upravlja to odgovorno mesto v Ljubljani. Inž. Sevcik, ki je vojno prebil v češkoslovaški legiji ter se leta 1920 vrnil v činu polkovnika v domovino, je v češki zunanji službi že od leta 1923. Povsod, kjer je služboval, si je pridobil veliko naklonjenost, v Ljubljani pa je med najširšimi sloji prebivalstva, kakor tudi v ljubljanski družbi, znal pridobiti zase splošno priljubljenost in spoštovanje. S svojim finim nastopom, s pospeševanjem kulturnih, gospodarskih in drugih vezi med Češkoslovaško in Jugoslavijo si je pridobil za obe državi mnogo zaslug, enako tudi za slovenski narod. Priljubljenemu g. konzulu kličemo ob njegovi 50-letnici: Še na mnoga leta!

Oblačimo res dobro

in poceni.

Sportne, promenadne in obleke za dijake krogoma elegantno in poceni. Velika izbira blaga za jesenska oblačila.

DRAGO SCHWAB — Ljubljana
Aleksandrova cesta

Požar pri tvrdki Sever

Ljubljana, 27. oktobra.

Danes okoli pol 1 popoldne so ljudje na Gosposvetski cesti opazili ogromen dim, ki se je vil iz poslopja, v katerem ima znana semenska tvrdka Sever & Co. svoja skladišča. Velikanski stebel dima je bil viden daleč po mestu. Poklicni gasilci so takoj odhiteli z molarno brizgalno, ker pa so bili obveščeni, da gori tudi streha, so odhiteli tja še z Magirus lestvo in z orodnim avtom; dva strela z Grada pa sta obvestila tudi prostovoljne gasilce, ki so prav tako prihiteli na lice mesta.

Požar pa ni bil tako nevaren, kakor je prvotno zgledalo. Tvrdka Sever je namreč imela v skladišču plinsko peč, s katero je sušila gobe. Zaradi neke napake pa so se gobe vnele in seveda razvijale ogromno dima. Gasilci so naglo pogasili ogenj. Zgorelo je skupno kakih 6 vreč suhih gob. Tvrdka je za škodo zavarovana.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob 3, pol 6 in 8 ter jutri ob 8:

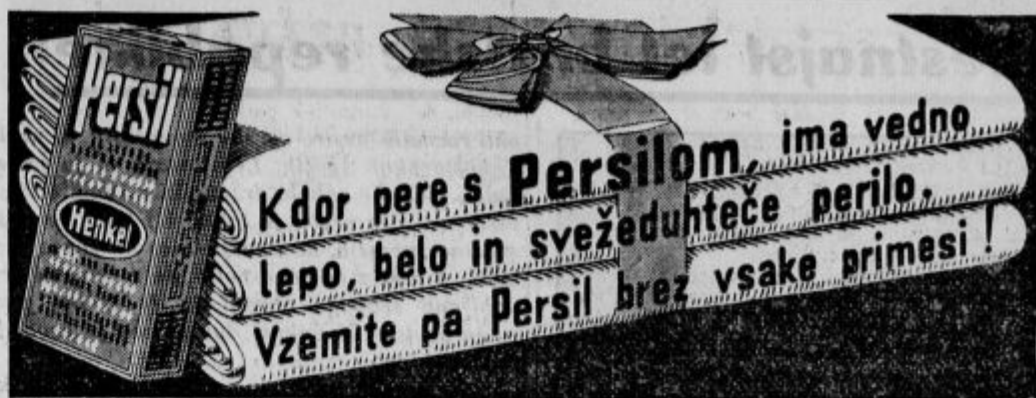
NEKI GOSPOD GRAN
HANS ALBERS in OLGA ČEHOVA

○ Družba sv. Elizabete sporoča, da bodo članice ljubljanskih konferenc prodajale od 27. okt. do 2. nov. nagrobne svečice v korist ljubljanskim revežem, in prosijo cenjeno občinstvo, da se blagovolji pri nakupu ozirati na dobrotelni namen te akcije.

○ Ruska Matica je podaljšala vpisovanje na ruski tečaj do dne 31. oktobra t. l. Podrobnejše informacije se dobe: Ljudska šola na Cojzovem grabnu v torek, četrtek in petek od pol 18 do pol 20.

○ Obledna maša zadušnica za pokojnega gosp. prof. Jožka Bernota bo darovana v frančiškanski cerkvi 30. oktobra ob desetih.

○ V nabiralnih dneh, ki ju priredi mestna občina ljubljanska dne 3. in 4. novembra 1934 v prid otrokom brezposelnih in drugih potrebnih ljubljanskih občanov, bodo mestni delavci in uslužbenci

Mariborske vesti:

Slov. pevsko društvo „Maribor“

Ob navzočnosti celotnega zbora se je vršil v petek zvečer v pevski sobi na Slomškovem trgu društveni občni zbor »Maribor«. Preden so se začele obravnavati društvene zadeve, je predsednik dr. Alojzij Juvan v vznesenih besedah povečeval blagopokojnega kralja Aleksandra I. Njegov spominski govor so poslušali vsi navzoči stoji ter so ob sklepu govora zaklicali trikratni »Slava!«

Tajnik Franc Hrastelj je poročal nato o delovanju društva v preteklem letu. »Maribor« je v tem letu služil, zvesto služil — drugim. S svojimi kulturnimi prireditvami je dokumentiral svoje versko-humanitarno stališče, saj je priredil v tem letu cerkveni koncert za Vincencijeve konference »mariborskih župnij in za mestno pomožno akcijo. Organiziral je izredno uspešni koncert skupno s Salezijanci iz Ljubljane v korist Vajeniškega doma v Mariboru. Ob priliki evharsističnega kongresa v Mariboru je priredil 2 koncerta, ki sta uspela tako kakor dosedaj v Mariboru še nobeden koncert.

Kakor vedno do sedaj, tako je tudi v preteklem letu vršil »Maribor« zvesto svojo narodno dolžnost ter je sodeloval na splošnih narodnih proslavah. Izmed teh omenjamo le: Maistrovo proslavo, Ipavčjevo proslavo v St. Juriju in v Celju, Sattnerjevo proslavo v Mariboru, velik gasilski narodni

praznik v Gornji Radgoni. Na dan pogreba Nj. Vel. kralja Aleksandra I. je sodeloval »Maribor« pri slovesni žalni sveti maši v stolnici.

Poleg tega dela je začel »Maribor« v tem letu z organizacijo zunanjih zborov in so tako nastopili na evharsističnem kongresu tudi zbori iz Celja, Ptuja in Sv. Lenarta. Za bodočo ima »Maribor« v načrtu, da to organizacijo še izpopolni. V prihodnjem letu bo združil »Maribor« svoje članstvo pod svojo lastno društveno zastavo.

Blagajniško poročilo je podala gospodična Poharjeva. Iz poročila je razvidno, da društvo ne razpolaga s premoženjem, da tudi ne prejema od nikoder nikakih podpor. Zato ima v tem oziru »Maribor« tako kakor vsako kulturno društvo, ki ni deležno kakih eventualnih podpor, denarne težkote.

Pri volitvah v društveni odbor in nadzorstvo je bil brez protiglasovanja izvoljen ves dosedajni odbor. V nadzorstvo je bil izvoljen namesto gđ. Mlakarjeve gosp. Anton Medved.

Iskreno želimo, da bi se izpolnili »Maribor« za jubilejno leto 1934-35 vsi načrti, kakor si jih je začrtal. Ravno tako pa naj se mu izpolni v čim popolnejši meri pod spretnim vodstvom pevovodje Gašperiča vsi načrti, ki jih ima za bodočo desetletje »Maribor« v čast, narodu pa v korist.

□ Komemoracija v gledališču. Mariborsko gledališče je priredilo v petek večer komemoracijo za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zedinitelem. Gledališče je bilo napolnjeno ter so bili navzoči tudi predstavniki vseh lokalnih oblastev. Žalno svečanost je otvoril z žalnimi nagovorom urednik Radijov Rehar. Gledališki orkester je pod taktirko kapelnika Lojzeta Herzoga zaigral dve simfonični točki Schuberta in Beethovna, sledila je pretresljiva Reynaldova tragedija »Grob junaka« in dve učinkoviti recitaciji, ki sta jih podala Kraljeva in Skrbnišek.

□ Spomeniško vprašanje. Na anketi glede postavitve spomenika kralju Aleksandru I., ki se bo vršila na mestnem načelnstvu koncem tega tedna, se bo razpravljalo tudi o postavitvi spomenika blagopokojnemu kralju Petru I. in generalu Maistru. Najbrže bo prišlo do združitve teh odborov z odborom za postavitve spomenika kralju Aleksandru, tako, da bi dobili v Mariboru samo en spomeniški odbor, ki bi reševal vsa spomeniška vprašanja.

□ Srebrno poroko obhajata danes višji davčni kontrolor g. Josip Sever in njegova gospa soproga Anica. Želimo še mnogo let v neskaljeni sreči!

□ Iz gledališča. Abonentje, ki so se prijavili za abonma, a še niso dvignili svojih izkaznic, naj to store čimprej. Sprejemajo se še vedno novi abonentje.

□ Ljudska univerza. Jutri, v ponedeljek zvečer predava univ. prof. dr. Ljudevit Hauptman »O splošni situaciji Evrope leta 1914«. Isto temo nadaljuje predavatelj v torek.

□ Število dobrotnikov se množi. Reševalnemu društvu je daroval g. Gustinčič znesek 400 Din za nabavo novega reševalnega avtomobila.

□ Strašna kopel v vreli vodi. V mariborski tekstilni tovarni v Melju se je včeraj pripetila strahovita nesreča. 29 letni pomožni delavec Karol Golnar je spravljal blago v kad z vročo vodo. Naenkrat pa je pri delu omahnil ter padel v nižje stoječo kad. K sreči je priletel na noge, obližal pa je do pasu v vreli vodi. Zadel je zelo hude opekline ter so ga reševalci nemudoma odpeljali v bolnišnico.

»KARITAS«

Opozorilo!

Vsi, ki ste rojeni l. 1855, 1860, 1865, 1870, 1875, 1880, 1885, 1890, 1895, 1900, 1905, 1910, 1915, 1920 in 1925, pristopite v zavarovanje »Karitas« vsaj do 15. nov. 1934. Če boste pristopili pozneje, boste pri istem mesečnem prispevku zavarovani za znatno manjši znesek.

Ne odlašajte!

Zavarovanje »Karitas« je popolnoma varno!

Jamstvo Din 50.000.000.

»Karitas« Ljubljana, palača Vzemne zavarovalnice

Celje

○ Danes ob pol 4 popoldne vsi v Ljudsko posojilnico k predstavi »Mala pevka«, ki jo vzprizori Poselska zveza.

○ Za spomenik viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelem je izročil odboru Jadranske Straže v Celju tovarnar g. Leo Kudisz velikodušen dar 1000 Din.

○ Odboru obrtno-nadaljevalne šole v Celju je nakazal odvetnik g. dr. Dobovišek Rudolf znesek 200 Din, za katerega se mu izreka najskrajnejša zahvala.

— Pri poapnenju arterij, možgan in srca se z dnevno uporabo male množine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef« vodo najboljši uspehi za čiščenje črev celo pri polstransko ohromelih bolnikih.

○ Odbor Vincencijeve konference v Celju prosi vse, ki bodo na dan Vseh svetnikov ali na Vernih duš dan obiskali opatijske cerkev, da bi se spomnili z majhnim darom revežev, ki jih podpira konferenca. Nabiralnik Vincencijeve konference se nahaja pri glavni vhodu na levi strani.

○ Žalno potovanje v Oplenac. Združene borcev Jugoslavije v Celju vabi vse člane, ki se želijo udeležiti žalnega potovanja v Oplenac, da se obvezno prijavijo v pisarni Boja v Celju najkasneje do 2. novembra 1934. Stroški potovanja v Oplenac in nazaj ter za hrano in prenočišče bodo znašali 200 Din.

○ Zanimiva sodna razprava. K našemu tozadevnemu poročilu dodajamo še, da je priča g. Rebeuschegg (član nemške manjšine v Celju) izjavil, da je bil g. mag. Posavec (podpredsednik sreske organizacije JNS) pri njem zaradi bodočih občinskih volitev.

Zapomnite si!

Valentin HLADIN - Celje

Prešernova ul. 14

domača manufaktura trgovina nas obvešča, da je ponovno znižala cene jesenskemu in zimskemu blagu. Zato Vam priporočamo, da si nemudoma ogledate blago, dokler je zaloga še popolna. Vabimo Vas v Vašem lastnem interesu, da ugodne poudbe ne prezrete in se je čimprej poslužite.

ŽE 50 LET

uporablja na milijone ljudi v mestu in na deželi

KREMO ZA ČEVlje

Šmol-pasta

ki vsebuje pravi terpentini in je dvakrat tako izdatna kot cenene vodene kreme.

Pri mokrem in hladnem vremenu vzemite

Šmolovo gumitrano

mast za usnje, ki napravi usnje prožno in nepremočljivo.

□ »Mis Maribor«-ski odmevi. Imeli smo v Mariboru svojo »Mis«, ki nam jo je našel prosluli pustolovec »baron« Olaf Barrou. Ta izvolitev je imela nekatere zabavne odmeve, od katerih je zadnji segel celo do sodišča. Včeraj se je vršila na okrajnem sodišču odškodninska razprava. Mis Maribor je tožila svojega nekdanjega poslodajca, ki jo je odpustil iz službe, za odškodnino. Vendar s svojo tožbo ni prodrla pred sodnikom, ki je tožiteljico zavrnil. To so posledice volitev raznih »Mis«, ki niso toliko same krive, da so »izvoljene«. Iz čisto humanega stališča se tako iskanje raznih »mis« sploh ne bi smelo vršiti.

□ Gorelo je v Čermlijskem pri posestniku Jakobu Jakubu. Pogorela je hiša in gospodarsko poslopje. Gasilci so z največjim naporom oteli sošednja poslopja. Zgorelo je tudi v kurniku 20 piščancev. Škoda je znatna.

prodajali kupone po 1, 5 in 10 Din, obenem bodo pobirali tudi darove v naravi, ponošeno obleko, perilo, obutev, posteljno opremo, odev, razna živila itd. Kdor namerava kaj darovati, naj to napiše na listek, na katerem naj navede, kaj namerava darovati, svoj natančen naslov in event. čas, kdaj naj se pride po darovane predmete. Preglejte in preiščite že sedaj svoje omare, in jedilne shrambe, da boste, ko pride nabiralec, že vedeli, kaj morete darovati. — Hvaležno se sprejme vse!

KLOBUKE

za jesen v naj-novejših barvah, raznih modnih oblikah, vsakovrstne kakovosti (kvalitete), ter športne čepice v lepi izbiri nudi po zmernih cenah

MIRKO BOGATAJ trgovina klobukov

LJUBLJANA, STARI TRG 14

Solidna postrežba Sprejemajo se popravila

○ Sadni trg je bil v soboto prav bogato založen z jabolki. Največ je bilo naprodaj štajerskih jabolk raznih vrst. Jabolka so bila 2—3,50 Din kg. Hruške so bolj redke. Posebno debele hruške, nazvane »mačje glave«, so bile po 3 Din, druge splošno od 3—7 Din kg. Grozdja je bilo še precej po ceni od 5—10 Din kg. Domačega kostanja je mnogo po 1 Din liter. Z gobjami je letos križ. Jurčkov je prav malo, bili so 4—5 Din merica. Izredno veliko pa je bilo lisič in sivk, ki so bile po 1 Din liter. Na trgu so se pojavile gobe »čebularije«, ki so drugače prav vzitni, toda pripraviti jih je treba znati. Razširile so se govorice, da so bile nekatere družine z gobjami zastrupljene, ker so zavžile na trgu kupljene gobe. Mogoče je, da so bili zavžit »čebularije«, ki jih je treba pred kuhanjem skrbno osušiti. Tržno nadzorstvo strogo kontrolira gobe ter je pred dnevi zaplenilo večjo množino gob, ki so bile gnile in slabe.

ZIMSKE S.KNJE OBLEKE I.T.D ZA GOSPODE IN OTROKE V NAJVEČJI IZBERI

I. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12.

○ Mesnice ob nedeljah zaprte. Tržno nadzorstvo je obveščeno, da bodo tudi letos, kakor lani, vse mesnice v mestu in stojnice na trgu ob nedeljah zaprte, in to od 1. novembra do 1. aprila 1935. Ob sobotah se bo meso prodajalo do 19 zvečer. Tak je sklep Združenja mesarjev in prekajevalcev.

○ Na mestni ženski realni gimnaziji je popolniti mesto suplenta za srbo-hrvaščino. Prosimci naj predložijo svoje prošnje z vsemi dokumenti do 2. novembra t. l. ravnateljstvu zavoda.

Strokovno postrežbo in nasvet, največjo zalogo in solidne cene v damskih plaščih dobiti le v konfekeiji

Paulin, Ljubljana, Kongr esnitrg 5

○ Kavarna Odeon, Poljanska cesta 7 — odprta od 8—2 zjutraj. Vsak dan koncert. Cene kavarniške.

○ Reven akademik, brez vseh sredstev, prosi instrukcije. Ponudbe uredništvu »Slovenca«.

○ Soprogam in hčerkam državnih uradnikov in vpokojujencev 15% popust pri nakupu file in žalnih klobukov. Salon Anita, Ljubljana, Krekov trg št. 10.

Pri megli, mrazu, vetru, proti nečistočam in staranju kože — je najpopolnejše sredstvo

hamilčno sredstvo „Kamila“

Dobi se povsod po 10 Din skatljica. Glavna zaloga v Ljubljani: »Venua« — pred pošto.

Dva starčka utonila

Maribor, 27. oktobra.

Dve nenavadni smrtni nesreči sta se zgodili blizu Pragerskega. Utonila sta dva starčka v plitvem potoku, ki prav nič nevarno ne izgleda. Nesrečno smrt obeh je pripisati le posebnim okoliščinam, ki so posegle vmes ter uničile dvojce dozorelih življenj.

Služkinja šolskega upravitelja na Spodnji Polskavi Terezija Čater je zagledala v plitvem potoku, ki teče poleg šole, nedaleč od poslopja ležeče truplo starega moža. Poklicala je ljudi, ki so v utopljenca spoznali 79-letnega prevžitarja Mihaela Skodiča s Polskave. Ležal je v plitvi, jedva 10 cm globoki vodi, glavo pa je po nesrečnem slučaju imel v mali kotanji, da mu je voda ravno še zalivala usta in nos. Ugotovilo

se je, da je starček padel v temi z ozke brvi v precej globoko strugo ter se je tako udaril na senci, da je obležal nezavesten. Pri padcu je ostala glava v kotanji ter je utonil v pol pedi globoki vodi.

Druga slična smrtna nesreča se je pripetila v bližnjem Leskovcu pri Pragerskem, 73-letni posestnik Ivan Pirš se je zvečer vračal iz Slovenske Bistrice, kamor se je bil napotil po opravkih. Starčka pa so njegovi doma zamen pričakovali. Polni zlih slutenj so se naslednjega dne odpravili na iskanje ter so ga našli v bližnjem potoku. Verjetno, da je bil nekoliko vinjen, ali mu je pa postalo nenadno slabo, ko je šel preko brvi, da je omahnil in utonil v potoku.

Koledar

Nedelja, 28. oktobra: Kristus Kralj. (23. pobinkošna nedelja.) Simon in Juda, apostola; Cirila, devica, mučenica.

Ponedeljek, 29. oktobra: Narcis, škof; Ida, devica.

Novi grobovi

† V Vevčah je umrl g. Fran Trpin, delovodja vevške tovarne v p. Pogreb bo v ponedeljek ob 4 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Lepe moderne spomenike ima razstavljene in jih po nizki ceni odprodaja

Kunovar Franjo
kamnoseško kiparsko podjetje
Ljubljana, pokopališče Sv. Križ
TELEFON štev. 27-87

Osebnosti

— Cerkevno odlikovanje. G. Franc Bratušek, župnik v Svetinjah, je bil ob 60-letnici svojega rojstva imenovan za konzistorijalnega svetnika. Iskreno čestitamo!

— Diplomirana sta bila v Zagrebu g. Hribar Martin iz Zg. Tuhinja pri Kamniku za veterinarja in g. Bohinc Pavle iz Ljubljane za dipl. farmacevta. Iskreno čestitamo!

Kavina mešanica Aromatis
je krona vseh kav.
V Avstrijo vršiti: 8-12 in od 14-18

Ostale vesti

— Najvišja zahvala g. Jožetu Čopu. Gospod dr. Fran Novak, minister za socialno politiko in narodno zdravje je na prošnjo g. Jožeta Čopa izročil Nj. vel. kraljici sliko Triglav s črno zastavo. Minister dvora g. Milan Antič je poslal sledečo zahvalo: »Gospod minister! V odgovoru na vaše pismo z dne 23. t. m. čast mi je sporočiti, da je bil posnetek g. Josipa Čopa, planinca, ki je na vrh Triglava razobesil črno zastavo žalosti za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem, predložen Nj. Vel. kraljici. Ganjena nad to lepo domoljubno gesto g. Čopa mi je Nj. Vel. kraljica blagovolila naročiti, da po vas izrečen zahvalo.«

— Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu bo zaključilo celoletne štore dne 31. oktobra 1934 ob 9 predpoldne. Starši učencev in interesi vabljani.

— V imenu vseh 21 sodelujočih društev in organizacij sporoča »Bran-i-bor«, da se iz razumljivih razlogov ne bosta vršila projektirana narodno-obrambna dneva 10. in 11. novembra t. l. pač pa sta prenešana na pozneje. Prosimo pa vsa društva, naj se intenzivno pripravljajo in ukrepejo vse potrebno, da bo manifestacija v vsaki občini uspela v vsakem oziru kar najlepše.

Natančen datum prireditve bomo najbrže lahko določili že čez teden dni. Osrednji odbor društva »Bran-i-bor« v Ljubljani.

Za hladno vreme

Vam nudi v veliki izbiri in konkurenčnih cenah obleke, zimске suknje, trenchoute in hubertus plašče

Josip Olup - Ljubljana

Bogata zaloga perila iz lastne tovarne »Triglav«.
Trgovski prostori: Stari trg 2 - Pod Trančo 1.
in Kolodvorska ulica 8.

— Na planine, k soncu! Medtem ko nas v dolinah duši gosta in zopna megla, imajo v planinah najlepše sončno vreme, ki ga ne moti niti najmanjši vetrček. Plast megle ne sega niti do višine 600 m. Planine so popolnoma čiste, nebo pa tako krasno, kakor v najlepših poletnih dneh. Na planinah, s katerih je zdaj krasen razgled na široko megleno morje, je prava vročina. Sneg je že zdavnaj skopnel, po gozdovih pa pod nogami šumi suho listje. Kdo ne bi v tem času z radostjo pohitel iz dušne megle pod jasno nebo! Iz Kamniške Bistrice nam javljajo (včeraj ob 13), da je v Bistrici jasno in sončno vreme.

— V službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 27. t. m. so objavljena »Navodila za sestavo proračuna mestnih občin za proračunsko leto 1935-36«, dalje »Plačevanje blagovnih terjatev Romuniji«, Ratifikacija svetovne poštne konvencije po republikah Dominikanske in Galske, »Pristop Švedske k mednarodni konvenciji o zaščiti industrijske svojine«, »Uporaba mednarodne konvencije o avtomobilskem prometu na Španski Marokos«, »Izjava Japonske o mednarodni konvenciji o ukinitvi prepo-

Kaj cenijo moški

Ali je kraj obleke zares najvažnejše, kakor večkrat pravijo mnoge žene? Moški pazijo najprej na lep obraz in negovane roke. Žena, ki ve kaj hoče, ve tudi kako to doseže. Ona neguje obraz in roke z

ELIDA CREME

de chaque heure

† Ivana Mihelič

Čatež ob Savi, dne 26. oktobra.

Danes smo položili k večnemu počitku na domačem pokopališču blago gospo Ivano Mihelič roj. Svoboda, vdovo po okrajnem sodniku, ki je umrla v 78. letu starosti. — Kdor je videl žalni spreved in se je spomnil predobro pokojnice, je moral reči: kakršno življenje, taka smrt. Bila je velika dobrotnica cerkve in revežev. Ob odprtem grobu se ji je zahvalil sosedni župnik g. Žust iz Cerklj ter je posebej omenil, da je pokojnica po potresu l. 1917, ko je bila župnijska cerkev močno poškodovana, dala na razpolago 2 sobi v svoji hiši. V tej hiši se je potem več let dnevno služila sv. maša. V isti sobi, kjer je bila več let domača kapelica, je sedaj par dni počivala na mrtvaškem odru blaga gospa Miheličeva, vsa v cvetju in obdana od številnih vencev. Živela je vse svoje življenje za druge, zlasti za svoje dobro vzgojene otroke, ki jih je sama vodila nad 32 let, ko ji je umrl njen soprog. Naj ji bo Bog plačnik za vsa njena dobra dela.

★

— Cenj. čitatelje opozarjamo, da redno uživajo Radensko, ki je za zdravje nujno potrebna, pa istočasno izborna pijača.

— Večni koledar druge izdaje se dobi v Jugoslovanski knjigarni, Ljubljana.

— V Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani je pozabil neki g. duhovnik »Mali cerkveni molitvenik«. Dobi ga v knjigarni, ali pa naj javi svoj naslov, da se mu doloži.

— Ljudje, ki trpe na hudem zaprtju in jih vrhu tega muči preobilica krvi v spodnjem delu telesa, valovanje krvi proti možganom, glavobol in utripanje srca ter trpe na obolenjih sluznice debelega črevesa, ranitvi istega, hemeroidih in tvorih, jemljejo zjutraj in zvečer četrtniko naravne »Franz-Josef« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da so z najboljšim uspehom uporabljali »Franz-Josef« vodo pred in po operacijah.

NAZNANILO!

Vljudno naznanjam, da sem otvoril novo trgovino

s špecerijo in detelinimi pridelki

v škojli Loki na Mestnem trgu 28, kjer je bila preje pošta.

Cenjenemu občinstvu se za obisk moje trgovine na vljudneje priporočam zagotavljajoč vse ceneje odjemalce solidne in točne preštebe.

Z odličnim spoštovanjem **Žebre Franc**

Trbovlje

Žalna seja absolventov rudarskih šol Jugoslavije se je vršila v Trbovljah, dne 14. oktobra 1934, v posebni sobi gostilne Fric. Navzoči so bili odborniki iz Trbovelj, Hrastnika, Hude jame in Zagorja. Vseh skupaj 25. Predsednik Naroglav je imel žalni govor, v katerem je opisal veliko delo blagopokojnega kralja za domovino. Viteškemu kralju so vsi navzoči zaklicali trikratni »Slava«.

Z žalne seje se je poslala kraljevi rodni sožalna brzojavka. Sklenilo se je poslati na pogreb posebno 5 člansko deputacijo.

Občinska seja. Na petkovi plenarni seji se je obravnaval obračun za preteklo proračunsko leto 1933-34. Bil je odobren. Pri tem so tudi obravnavali neplačane zaostanke na občinski trošarini. Sklenjeno je bilo, da se zneski, ki so dokazano neizterljivi brišejo, ostalim zamudnikom pa se dovoli, da plačajo zaostalo trošarino v 12 mesečnih obrokih. Vsled krize je več gostiln in vinotočev bilo zadnje mesece zaprtih. Odpustili so tudi star dolg 3000 Din slepemu G. J., ki tudi plačati ne more in mu ni kaj vzeti. Sklenjeno je tudi bilo, da se neizbrabljena postavka 10000 Din za zasavsko cesto porabi za občinske ceste. Na koncu preteklega proračunskega leta je imela občina dolg 4 milj. 828.000 Din, večina pri ljubljanski Mestni hranilnici, dolguje pa še tudi občina za nakup hiš in zemljišč Pavlinu 500.000, Orešnikov 90.000 in Pošojnici 44.000 Din. V šoleke odbore so bili izvoljeni za mešansko šolo: Jordan, Puš in Majcen, Hrastnik in Zagorje imenujeta še po enega zastopnika. Za šolo Trbovlje-Vode: ravn. Loskot, kat. Ratej, Berger, Pliberšek in Alič, za Trbovlje II.: žup. Klenovšek, svet. Gašparič, Murn, Malgaj, Vratačnik, Lavrini. Za Sv. Planino: Prašnikar, Ahac in Farle; za Sv. Katarino: Sitar. Pri slušajnostih se je obravnavala prošnja Rotar Vinka za gostilno, krajevna potreba se ni priznala, vendar občina ne ugovarja radi oziroma njegov gospodarski položaj.

Vsi znaki kažejo, da bo letos huda zima.

Zato opozarjamo vse trgovce in konzumente Radenske, da svojo potrebo za zimo krijejo že pred nastopom mraza, ker je odpošiljenje vode po zimi združeno s prevelikim rizikom. Če voda na poti zmrzne, je uničena velika pošiljka s steklenicami vred. Ko se zalagate za zimo, ne prezrite spopolniti svoje zaloge z Radensko, ki je potrebna za Vaše zdravje in pijačo tudi po zimi.

Kaj pravite?

Razni kupčevalci s patriotizmom, neznačajneži in pokvarjeni značaji zadnje dni kar nimajo miru pred silarjem »Narodov«. Sedaj se je spavil še nad denuncianta, ki jim je dal poklenega vetra. Na denuncianta je jezna res vsa dežela in morda je »Narodov« tudi zato nanje huda, ker bi se rad napravil popularnega in priljubljenega med ljudmi. Pogoj bi bil seveda, da »Narodov« resno misli, kar piše zoper take pokvarjence.

Kje so denuncianti, to vemo vsi, morda se o tem sanja kaj tudi »Narodov«. Saj se ni dolgo tega, ko je nekdo vstal med nami in kar določno povedal, kje je denuncianta treba iskati. »Narodov« je s svojim rosnenjem zoper denuncianta prišel tudi nekoliko pozno; dobro bi bilo, ko bi se oglašil malo prej, nemara bi njegova beseda zalegla več, kakor pa sedaj, ko se je želo denunciantov že nekoliko odkrhalo, deloma zato, ker so vsi pošteni ljudje že posvarjeni pred njimi, drugič pa ker dandanes poklenim in nepoklenim denunciantom nihče več ne verjame. »Narodov« ogorčenje je podobno tistemu, ki je bil najprej jezen, ker je juha prevročna, pa jo je predolgo hladil, tako, da je sedaj jezen, ker ni topla.

Duhovitemu silarju, ki tako rad za svoja modrovanja uporablja tako stare zadeve, kakor je ravno denunciantstvo, bi radi pomagali s kakšnimi nasveti, da ne bo v zadregi, o čem naj piše. Lep motiv bi bila za »Narodovo« sita n. pr. povest o tatlu, ki je vplil: »Primile tatlu! ali o sovi, ki je smerjala sinico, da ima predebelo glavo ali o kolu, ki se je rogol loncu, da je preveč sajast in tako dalje.

To so healezni motivi. Zavarjavanj silarja čez denunciantstvo pa dandanes ni več tako aktualno.

— Doručajoči mladini nudimo jutraj čašico naravne »Franz-Josef« grenčice, ki dosega radi tega, ker čisti kri, žlečede in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe.

Dva nasprotnika

Boj alkoholu in žganjekuha

Naša vas, oktobra.

Kot da je svoječasi boj proti alkoholu ponal. Ne rečem, da se ne dela v tej smeri, a nekam potihnilo je. Ne vem, kje je vzrok.

V mestih ima protialkoholno gibanje velikega prijatelja v pomanjkanju, vedno več pripadnikov ima med ljudmi. Med njimi največ takih, ki so v to primorani, toliko so se pametni, da vedo, česa so v naših časih bolj potrebni in da ne ostaja denarja za pijačo.

Skoro nasprotno pa je danes na deželi. Žganjekuha je prosta. Kdor hoče, kuha. Mnogo dragocenejša sadja se prekuha v žganje. Cele kadi zdrobljenega imajo nekateri kmetje. Kotel roma od hiše do hiše, malokatera je brez njega, nekaj žganja mora biti takole za »potrebo«. Brez njega kar ne more biti. Vse mogoče vzroke čuješ. Je pa drugo vprašanje, če je sodček 20 do 30 litrov res le za potrebo.

Zdi se imenitno, če je v kleti vsaj sodček žganja, ko ni druge pijače. No, sam je trpel za njega, naj ga ima. Kaj zato, samo če bi ga mogel spraviti v denar. Kdo naj kupi toliko žganja, povsod ga je dovolj, po nekaterih vaseh več ko vina. Zato ga ponujajo po 10 do 15 Din liter in še po tej ceni ne gre. Kam torej z njim?

Tu pride ono, ki je danes gledano le bolj od

daleč, kar pa bo čez čas prav gotovo prineslo nesrečo človeku, družini in vsemu, kar iz nje izhaja. Ni da bi ga ne privoščil človeku kaj malega, a tako kakor sedaj, bo rodilo v marsikateri družini posledice, katere je treba pretehtati in jih vsaj ublažiti, če ne odpraviti.

Koliko najmlajših okuša moč žganja. Koliko napol odraslih pozablja ob takih prilikah na svoje dostojanstvo, da o odraslih molčim. Novo zlo se rodi dan za dnem, danes še skrito, a prišlo bo na dan v vseh odtokih, na katere danes ne računamo. Ko bo prepozno, bomo skočili na noge in zlo odpravljali v jedru.

Ne mislite, da sem pisal tole zato, da bi spravil pred svet mrko stran našega človeka, prav res ne zato. Ne zato, le človek se mi smili, ker darove božje zažiga hudici v dar, sebi v nesrečo, in pa zato, da bi se našel modrejši, ki bi vedel pokazati pravo pot, ki bi zahteval manj žrtv. Našel pot, ki bi lu po leg enega zla rodila še drugo. Takega izhoda nikar.

In pa, nikar sedaj ne kaže s prstom na deželo, da pijančuje, da se zastruplja. Ni sama kriva, desetletja hodi s poti na pot.

zaupala, da jo zapelje na pravo stran. Zato drvi...

Glejte zlo, ki izpodkopava temelje slovenskega naroda.

Moste pri Ljubljani

Služba božja pri karmeličankah. Pri karmeličankah na Selu sta bili doslej vsako nedeljo zjutraj dve sv. maši, ena tudi s pridigo. Društvu za zgradbo župne cerkve sv. Družine v Mostah se je posrečilo pridobiti požrtvovalnega duhovnika, ki bo poslej imel sv. mašo pri karmeličankah vsako nedeljo in cerkveni praznik ob 9 dopoldne. Sveta maša bo s pridigo in pozneje tudi s petjem. Prva sv. maša s pridigo ob 9 dopoldne bo na praznik Vseh svetnikov; zaenkrat še brez petja, za katero bo pozneje preskrbelo agilno pevsko društvo »Zvezda«. Ta sv. maša naj bi bila začetek farne službe božje, zato na njo toplo opozarjamo vse Moščane!

Pravkar so pršle v promet

razdelnice z našimi pravnimi narodnimi nošami. Serija obsega 12 razdelnic in stane 10 D n. Posamezni komadi po 150 D. Dobe se po trgovinah ali pa v tiskarni J. Blasnik na Ljubljani.

Zagorje

Stevni novič. Kakor lansko leto, bo Društvo za varstvo otrok tudi letos pobiralo na Vseh svetnikov dan stevni novič pred zagorskim pokopališčem. Nabrani denar bo društvo porabilo za obutev najrevnejši mladini, katere je v naši dolini mnogo. To akcijo vrši društvo že tretje leto, a vsled še vedno naraščajoče gospodarske krize je ta akcija letos še bolj potrebna. V imenu najrevnejših se obračamo na cenjene obiskovalce svojih ranjkah, da z plemenitim darom pomagata velikemu humanitarnemu delu, ki ga bo društvo opravilo v najtežjih časih.

Hrastnik

Na današnji praznik Kristusa Kralja bo v našem delavskem revirju velika slovesnost. Naša zasilna cerkev je vsa praznično okrašena za ta veliki praznik, ko obhajamo zaščitnika naše delavske duhovnije Kristusa Kralja, kateremu bo tudi nova cerkev posvečena. Tudi oltar je ves prenovljen v novih barvah, tako, da je pogled na njega v novi elektrini razsvetljavi kar čaroben. Pri drugi sv. maši se bo vršila slovesna blagoslovitev prenovljenega oltarja in cerkvene dvorane, katero bo opravil g. prelat dr. Matija Slavič, prorektor vseučilišča v Ljubljani. Eno sv. opravilo bo pa imel g. vizitator p. Gabrijel Planinšek O. F. M. iz Maribora. Pri obeh službah božjih poje pompozni cerkveni pevski zbor z orkestrom. Zvečer ob 6 bo pa rimska procesija z lučkami in iluminacija cerkve. Tako bodo delavci slavili Kristusa Kralja z gorečo prošnjo, da na svetu zavladava njegova resnica in pravica. Prisrčno se bomo pa tudi spominjali vseh naših dobrotnikov, ki so nam že poslali milodare za novo cerkev, za katere gradnjo se že vršijo priprave.

Ali Vam je znana NIVEA šola za telesno vzgojo?

Biti lepa, biti vitka in ravna. korakati veselo in razpoloženo, z lahkimi koraki. sveže in elastično — to je želja nas vseh. Tu vam pomore Nivea-šola za vzgojo telesa: 12 dobro premišljenih vaj, ki jih lahko vsakdo izvede. Te poživljajo telo, ustvarjajo veselje do življenja in radosten telesni občutek. — Ta prospekt lahko dobite v lekarnah, drogerijah in parfumerijah ali pri vrtdki: JUGOSL. P. BEIERSDORF & Co. d. s. o. j., Maribor — Gregorčičeva ulica štev. 24.

Lepa in vitka NIVEA šola za telesno vzgojo.

Naznanila

Ljubljana

1. Ljubljana. V ponedeljek ob 8 zvečer povska vaja ženskega zbora. Udeležba nujna.

1. Milinar in njegova hiša na odr. Rokodelskega doma. Na praznik Vseh svetnikov, 1. novembra, ob 10.8 zvečer bo vprizorilo Rokodelsko društvo žaloigro »Milinar in njegova hiša«. Vstopnice se bodo dobivale v predprodaji 31. oktobra od 6-8 in 1. novembra od 10-12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

1. Trnovski oder v Ljubljani vprizori na praznik, 1. novembra, ob 8 zvečer ljudsko žaloigro »Milinar in njegova hiša«. Začetek predprodaje vstopnic na praznik od 10-12 dopoldne.

1. Na Vernik duš dan bo v veliki dvorani Uniona žolni koncert, ki ga izvaja ljubljanska Glasbena Matice v počastitev spomina blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zednitielja. Koncert Glasbene Matice naj bo žalna umetniška prireditev za vse sloje ljubljanskega prebivalstva. Pevski zbor izvaja pravoslavno ženo mašo OPELO, ki ga je komponiral skladatelj Sloven Hristič. Opelo je veličastna, resna skladba, ki jo je izvajal Matični zbor tudi ob smrti kralja Petra I. Zbor vodi ravnatelj Polič. V drugem delu nastopi pod vodstvom L. M. Skerjanc godalni orkester Glasbene Matice, ki šteje 48 članov. Izvajal bo pet resnih skladb med njimi dve Adamičevi, in sicer Zolobno koraceno in Na grobu. Začetek koncerta ob 20. Sedeli od 25 do 6 Din, stojšča po 5 in 3 Din se dobe v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

1. Kino Kodoljevo. Danes ob 3. pol 6 in 8 ter jutri ob 8 »Neki gospod Grani« Hans Albers in Olga Čebova. Krasi posnetki iz Benetk in Rima. Do krajnosti napelo.

1. Tečaj za smučarsko telovadbo. Tečaj za smučarsko telovadbo Slovenskega planinskega društva se prične v sredo, dne 7. novembra ob 19 v drugi državni gimnaziji na Poljanah, vhod iz Ciril. Metodove ulice. Prijave sprejema pisarna SPD na Masarykovi cesti 14 med uradnimi urami. Člani naj se izkažejo pri vpisu v izkaznico.

1. Žalna svečanost za padle in umrle vojake iz svetovne vojne šentpeterske faze bo 1. novembra, Spored: Ob pol 11 v šentpeterski cerkvi sv. maša. Po maši žalne molitve pri spominu ob cerkvi, govor in petje žalosnih. Vabimo vse bivše vojake pa tudi druge šentpeterske.

1. Načrto službo imajo lekarnar: danes: mr. Bakarič, Sv. Jaka trg 9 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; jutri: mr. Šušnik, Marjiti trg 5; mr. Karal, Gospodarska cesta 4, in mr. Bohinec, Rimska cesta 31.

Celje

1. Jadranska straža v Celju priredi 31. oktobra ob 20 v veliki dvorani Narodnega doma tiho spominsko svečanost, a predavanjem »Kralj in naš Jadrani« (predava prof. Milan Fabijanič). Pred predavanjem bo g. mr. ph. Fedor Gradnik deklamiral R. Maistrovo pesem »Mi kapitan!«, a večer bo zaključil govorni zbor z Ivan Predsljivim tekstom »Narčali na grob Nj. Vel. kralja Aleksandra I.« viteškemu Zednitielu Jugo-slavijev. Prireditelj bo brez vstopnine. Pri vstopu se bo razpečevala propagandna knjižica po 2 Din.

Drugi kraji

Dol pri Ljubljani. Katoliška akcija priredi danes ob 3 dopoldne v cerkveni dvorani proslavo Kristusa Kralja, ki kateri se vabijo vsi stanoviti!

Kranj. Občni zbor krajevne protituberkulozne lige v Kranju se dne 25. X. 1934 ni vršil, temveč je bil preložen za dne 29. X. 1934. Vršil se bo v telovadnici državne gimnazije v Kranju ob pol 19.

Naše dijaštvo

Katoliška akademski mladina prazniči praznik Kristusa Kralja jutri na sledeči način: Ob 8 sv. maša s skupnim sv. obhajilom v kapeli Alojzijevega (Poljanskega) c. 4. Kristusa, kralja naših res, bomo najljepše počastili z veliko udeležbo pri sv. obhajilu. Ob 19 bo cerkvena slovesnost v govoru prevzisenega nadpustirja v stolnici (samo za fante). — Tovarišice bodo imele cerkveno slovesnost ob 19 v frančiškanski cerkvi. — Vabimo vse akademike brez razlike, da se s pobožnostjo v veliki stevilni udeležbo in se poklonijo Kristu Kralju v vrednosti in znanosti. Za člane »Dance«, »Zarje« in »Savice« pa je udeležba obvezna. — Akademski zveza.

V domu univerzitetnih študentov za praznik Vseh svetnikov se bodo vršile v domu Duhovnih vaj v Ljubljani. Zvečer 9. duhovne vaje za akademike ki se prične 30. oktobra ob 7 zvečer in se zaključijo 3. novembra zjutraj. Vabimo vs. akademike, da se v velikem številu vprav te primerne duh. umaknejo svetlu in živu le Bogu.

Danica jina jutri, v ponedeljek, ob 2 dopoldne se- stanek za novine. (Ostali člani vabljeno!) Novine, ki nameravate stopiti v naše vrste, oddajte za vstop takoj, da začnemo z druženjem delom. Mimo nalog, ki ti jih nalaga čas — te se zaveda odgovornosti svojega bodočega poklica — ne moreš. Tovariš, če šutiš z nami, ne okevaš!

Sodba gospodinji je:

za pranje le izdatno »Hubertus« milo in samodelujoč pralni prašek »Perion« Izdelka slovenske tvornice!

Hiša miru in sreče

Poleg cerkve sv. Jožeta v Ljubljani stoji na vrtu nova prijazna triadstropna hiša z nizko streho. Pod to streho je že na sto in sto naših vrlih mož in lantov našlo oni mir, ki ga svet ne more dati; tam so zajeli moči in veselje do krščanskega življenja.

Nočemo prikrivati, in v oktoberski številki »Glasnika« sino prijatelje Doma duhovnih vaj opo-

zorili na pretečo nevarnost, da utegnejo Dom zasedeti — upniki. Več let je mogel Dom plačevati obresti za svoj dolg in celo dolg sam odplačevati; od krize sem pa ne more več niti obresti plačevati. Tako je narasel dolg nad pol milijona Din, pa bo bolj in bolj raste, ako dobrotniki Doma ne rešijo. Za dobrotnike, ki prispevajo za Dom po 20 dinarjev, se vsak dan daruje sv. maša v cerkvi sv. Jožeta; za one pa, ki več darujejo, se čita še posebej sv. maša vsak prvi petek v mesecu. One dobrotnike pa, ki poklonijo Domu 1000 Din, uvrščamo med ustanovitelje Doma, ki so deležni posebnih duhovnih dobrot. Pomoč je mogoča tudi s prepisom vsot iz knjižice Ljudske posojilnice v dobro Domu. Stevilka čekovnega računa Doma je 16.640.

Vodstvo Doma duhovnih vaj se predobro zaveda, kako je našim dobrotnikom trda za denar, toda zaupa tudi trdnjo v pomoč onih, ki umejo nad vse ceniti duhovne vrednote. Njim kliče letos: Rešite Dom duhovnih vaj!

Vodstvo Doma duhovnih vaj, Ljubljana, Zrinjskega c. 9.

DANES ob pol 5. uri se vrši v Ljubljani v beli dvorani UNIONA redna skupščina

ljubljanskega članstva, na katero opozarjamo in vabimo vse člane in članice.

I. delavsko konzumno društvo r. z. z. o. z. v Ljubljani

Alja Rahmanova:

64

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

Komaj je minila ura — sedela sem z otrokom na klopi pred hišo — kar zaslišim od stopnic, ki drže v klet, jezo kričanje, ki se je razlegalo po vsem dvorišču. Bila je gospodinja, ki je kričala: »Idite k vragu z vašo obleko! Nisem beratica! In če ničesar nimam, je zato, ker ate mi vi vse vzeli! Moj mož se je vse življenje ubijal in trudil, da je pridobil hišo, in potem so ga ustrelili! In zdaj naj oblečem obleko, ki jo je nosila komunistka? Kot miloščino?«

Ivanovna služkinja je stala zgoraj na prvi stopnici in prišla sem ravno v trenutku, ko je pri- letela obleka od spodaj služkinji v obraz. Pobrala je obleko, pljunila zaničljivo doli in se umaknila v stanovanje Ivanovne.

23. februarja 1924.

Moje oduševljenje za kuharsko umetnost vzbujajo pri vseh mojih znanih občudovanje. Otmarju pa pripravila mnogo veselja. Saj mi je tako prijetno, če si morem zanj izmisliti kaj prav posebnega, in če vidim, da mu je všeč, sem vsa iz sebe od sreče. Seveda, pogledati ga moram v obraz; zakaj, če ga vprašam, kako mu diši, vedno odgo- vori: Izvrstno, da me razveseli; na obratu se mu pa voščila pozna, da ne govori resnice.

Pred meseci sem ga prosila, naj mi iz Nemčije naroči kuharsko knjigo. Včeraj sem ga vprašala, kaj v njegovi domovini najbolj jedo, in odgovoril mi je: »Čmoke«. Danes sem se torej lotila te, meni čisto neznanne jedi, da mu jo pripravim. Pa takoj v začetku sem zadel na neslutene težave.

»Otmar,« sem rekla, »tu piše: Vzemi moke,

kolikor je treba; kje pa je tu nemška patančnost v izrazu? Saj nimam niti pojma, koliko moke je treba!«

»No, to je treba nekako čutiti,« me je pomiril. »Pridi, pokažem ti, jaz si približno že mislim, koliko!«

Otmar je šel z mano v kuhinjo in je nasul moke v skledo, kjer sem pripravila narezanega kruha in drugih primeskov, čisto po predpisih.

»Otmar,« sem mu oponesla, »jaz sicer nisem Nemka in zato tudi ne vem, kaj je čmok, vendar si po mojem skromnem mnenju zagrabil nekoliko preveč moke!«

Otmar je odšel v kabinet. Čez nekaj časa je prišel zopet v kuhinjo.

»Ti, Alja,« je dejal, »menim, da sva vzela še premalo moke. Čmoki se kuhajo v vodi in lahko bi razpadli, če bi bili premalo zažeti!«

Hotela sem ugovarjati, toda Otmar je pridejal še prgišče moke k masi, ki sem jo hotela pravkar zgnesti.

Sedaj sem bila v dvomu, kako velike naj bodo krogle, ki jih je po receptu treba napraviti iz testa... Stori la sem, kar sem mogla, da bi ne bile premajhne.

Poldne. Slovenski trenutek je napočil, ko bo moj Otmar privrkal prejel nemško jed iz rok svoje ruske žene. Otmar je začudeno pogledal čmoke in dejal:

»Veš, navadno so čmoki nekoliko manjši. Ampak, če so le malo mehki in rahli, potem velikost ne škodi nič!«

Svečano je dal enega na krožnik. Pozorno sem gledala, ko ga je začel razrezavati; ko sem pa vi- dela, kako se mu je zategnil obraz in se je moral očitno truditi, da je spravil nož skozi maso, sem slutila, da se je stvar ponosrečila. Tudi jaz

sem vzela en čmok: trd je bil ko kamen in vendar zategel ko kavčuk! Stari in sestre so se mi sme- jali, samo Otmar si je obupno prizadeval, da bi bil videti zadovoljen.

»Čmoki so se prav za prav prav dobro po- srečili,« je tolažil, »samo prihodnjič moraš vzeti malo manj moke!«

24. februarja 1924.

Lenočka Voskresenskaja je prišla danes k nam, »samo za trenutek«, ko ponavadi. Obraz ima ko zrelo jabolko, in vesele modre oči se smejo, ko živo življenja. Da se je začela sedaj brigati za svojo zunanost, je bilo videti po tem, da je imela pleteno modro čepico na glavi, dočim je prej vedno hodila gologlava in se ni brigala, kam ji vihrajo lasje. Pod pazduho je imela par sivih zvezkov, povezanih z vrvo.

»Prišla sem po Irino, danes imamo sejo v Aviahimu; ali pojde z menoj?« me je vprašala.

»Seveda ne!« je zaklicala Irina iz svoje sobe. »Pripravljati se moram na izpise in potem, kaj ima vav Aviahim skupnega s filologijo?«

»Oh, Irina, pazi!« je odgovorila. »Videla boš, še z vseučilišča te poženo! In Natašo tudi! Obe sta tako zabiti in misliti, da znanost še kaj po- meni na vseučilišču! Glavno je politično delo in posebno za tiste, ki imajo tako temno preteklost ko ve! Saj je vajin oče zdravnik, torej sta že dedno obremenjeni, in potem sta bili tudi z Belimi eva- kuirani! Gotovo vaju pometejo vun!«

No, naredita, kar hočeta, toda jaz se moram od glave do nog vreči v politično delo, da ne bi nihče kaj samil. Če pride kdo na to, da je bil moj oče duhovnik, sem izgubljena. V enketi nisem o tem ničesar omenila; zapisala sem, da je bil učitelj in moja mati vzgojiteljica v sirotišču. Saj se

nisem zlagala, ker je bila res, preden se je omožala.

No, Lenočka, vsa čast tvoji enrgiji! Privoščim ti iz dna srca, da dovršiš vseučilišče, preden te zadene »metla!« Toda, povej mi, kaj pomeni mo- dra čepica? Misliš, da si odgodila zmage nad moškimi spolom do konca izpitov? Ali morda ne moraš čakati?«

»Moj Bog, pred temi moškimi res nimaš miru, povsod letajo za teboj. Toda mene ne pridobe za sovjetski zakon, poljščem si že kaj bolj stanovit- nega! Družico življenja bom zgrabila tako, da mi živ dan ne uide več!«

»Kaj pa je spet to: družico življenja?«

»Da, tako pravim vedno, kajti gospod v hiši moram biti jaz! Kot medicinka si bom že izbrala pravega, s stališča evgenike, saj veš, da je moj ideal zdrav in čim množičnejše potomstvo. Pač zato, ker sem iz duhovske družine...«

»No, Lenočka, to je vse prav lepo; ampak še zmirom ne vem, kaj je z modro čepico!«

»Oh, ti si tečna! Pa če že moraš vedeti: ne- kakšen pobič se je obesil name, zaradi njega sem dela to na glavo!«

Ob teh besedah je zardela po vsem obrazu. Čudno, kljub rdečim licem zardi bolj ko vsaka druga.

»No, ali je krepak in zdrav? Ali jamči za po- tomstvo, ki se mu s stališča evgenike ne bo moglo ničesar oponašati?« sem vprašala z zanimanjem.

»Saj to je: ravno nasprotno! Suh, bled, ne- vsehčen je, izrazita pokveka! Temeljito sem ga pre- iskala in otrkala, pljuča niso čisto v redu in tudi ledvice niso zdrave. In nezadostno rejen je tudi...«

»No, in?«

Mesto brezposelnih v Argentini

„Mesto upanja“

Tako brezposelni naseljenci imenujejo svojo kolonijo

Glasilos argentinskih slovenskih izseljencev »Dunovno življenje«, ki izhaja v Buenos-Airesu, opisuje bedo brezposelnih v argentinskem glavnem mestu:

Ze pred nekaj meseci sem obiskal buenosaireske brezposelne, najbednejše med bednimi.

»Buenosaireske brezposelne?« bi se po pravici začudil vsak pameten človek. Argentina je vendar velika za dvanajst Jugoslavij, pa ima samo dvanajst milijonov prebivalcev, čeprav bi mogla preživljati 250 milijonov prebivalcev! To vendar ve vsak otrok, da stotisoči kvadratnih kilometrov še nedotaknjene, neobdelane, pa rodovitne argentinske zemlje kriče po delavnih rokah! Obljubljeni dežela, hrepenenje izseljencev vsega sveta, posebno odkar so se zaprla vrata severoameriških Združenih držav, v tem mestu in v tej deželi ne more biti brezposelnosti!

In vendar jo imamo! Smejal bi se človeški omejenosti in nerodnosti!

Federalna vlada je našela lani po vsej državi okrog 250.000 brezposelnih! Dva odstotka vsega prebivalstva. In jaz pravim, da je toliko brezposelnih samo v mestu Buenos Aires!

Da bo naš pregled lažji, bom razdelil brezposelne zlasti v dve kategoriji, v dve vrsti: v vrsto onih, ki so si postavili borna bivališča ob reki La Plata, kjer stalno žive, in v vrsto selektih se brezposelnih, »linyeras«, kakor ji impravijo v argentinskem apaschem narečju »lunfardo«.

Brezposelni, ki se selijo

»Linyeras« so veleinteresanten tip argentinskega socialnega življenja in jim bom pozneje posvetil posebno poglavje. Naj omenim za enkrat, da jih je mnogo med njimi sprtih s pravico. Dobršen odstotek jih noče delati. Nedavno sem spoznal Slovenca, ki je nad eno leto drugaril v linžerski armadi ter mi je pravil mnogo zanimivih spominov. Linžero ne potuje skoraj nikdar sam, marveč v grupah po dva do tri, pa tudi po deset do dvajset. Človeku ni dobro samemu biti. Taka grupa se vse lažje prerije skozi življenje, posebno zato, ker se jih ljudje bolj boje, če so v skupini, kakor pa če bi hodili posamezno, sami zase. Najraje se vozijo po tovornih vlakih, skrivaj, pa tudi javno na strehi, in tako brezplačno skoraj neprestano potujejo po vsej ogromni deželi. Ko se vlak ustavi, zlezejo s strehe ter kampirajo v bližini kolodvora ali proge. Dvojici poverijo pažnjo na ogenj in kuho, drugi pa se s svojimi vrečami razpršijo po vasi ali mestu proseč kruha, mesa, yerbe, soli itd. Prenočišče si izvolijo pod milim nebom, ob deževju iščejo zatočišča po mostovih železniških skladišč, ki ostanejo več ali manj suhi...

Kolonija brezposelnih

Drugi so stalno naseljeni brezposelni. Brezposelne, ki tabore ob veletoku La Plata, naziva buenosairesko prebivalstvo »colibriyos«. Sam Bog vé, od kod so vzeli ta naziv.

Število brezposelnih ob obrežju velereke je nastalo: od 2000 do 4000. Iz vseh vetrov sveta so se zbrali. Rojenih Argentinec je le prav malo med njimi. Po veliki večini in skoraj izključno so Evropeci, oni, ki so sanjali o obljubljeni deželi Argentini, pa so doživeli tako razočaranje. Med njimi so Poljaki, Rusi, Čehi, Nemci, Italijani, Francozi, Finci itd. Samo treh narodnosti nisem zasledil med njimi: Angležev, Japoncev in Židov. Ti tako držijo skupaj, da ne pustijo propasti nobenega rojaka, ki je le količkanj pošten in delavoljen. Zastavico nosijo med brezposelnimi naši bratje Poljaki.

Pa tudi Slovenci in Hrvatje smo častno zastopani med brezposelnimi. V njihovem taborišču so mi celo ponudili skromno kosilico, juho in košček govedine.

Prvotno, pred dobrimi tremi leti, so se bili naselili brezposelni v novem pristanišču »Puerto nuevo«. Pa jih je policija izrinila na sever na obale velereke ob mestnem delu Palermo.

Molče in brez protesta so povezali svoje culice, podrli svoje večinoma pločevinaste kolibice ter se preselili, kamor jih je peljala policija.

Značilno je popolno brezženstvo. Oblasti namreč ne puščajo ne žena ne otrok v taboriščih.

Brezposelni — po veliki večini tuji — niso delomrzneži, ker hočejo delati, in samo zato ne delajo, ker dela ne dobijo, dasi ga iščejo mesece in mesece.

Okrog 10 kvader zavzema taborišče. Tam se je formirala »Villa Desocupación — Mesto brezposelnih«, mesto, kateremu so brezposelni sami dali upanja polno ime: »Villa Esperanza — Mesto upanja«. Blagor jim, ki res niso izgubili vsaj upanja v boljšo bodočnost!

Kolibice, sestavljene iz najrazličnejšega materiala, znešenega z vseh vetrov: iz pločevine, iz posod za petrole, iz starih preluknjanih desk, iz vreč, iz cunj, iz slame, iz starih preprog, iz drevesnih vej.

Kolibice so majhne: navadno po 2—3 metre dolge, 2 m široke in prav toliko visoke, tako da se s težavo zleknejo v njej po dva ali trije brezposelni. Glavna ulica je široka štiri metre. Vse kolibe so označene s številkami. Nekatere imajo celo majhne pločevinaste dimnike, da jim odvajajo dim in strupene pline. Mesto je popolno in ima celo svoje lastne trgovince, almance, tobakarne, brivnice. Sladkor, kruh, sol, slanino in kavo moreš kupiti v tem mestu. Samo alkoholnih pijač jim oblasti niso dovolile, ko so velikodušno zamežiknile in oprostile te »brezposelne« trgovine znatnih davščin, ki jih sicer plačuje vsak trgovec.

Nad brivnico sem čital: »Brijemo in strižemo za 20 ets.« Ni napačno, ako pomislimo, da moramo plačevati drugi zemljani 70—80 ets. Mesto brezposelnih je podobno meniški republiki na grški Sveti gori Athos, kamor nimajo pristopa ne žene in ne otroci.

V glavni ulici sem zagledal dve stavbi, podobni dvem čednim vilam. To je zdravstvena postaja, ki jo je zgradila vlada za brezposelne in kjer brezposelnim zdravijo vsakega brezposelnega.

Vse kolibe so z apnom pobeljene; čistoča v njih je vse hvale vredna, tako da se revežem nikakor ne more očitati, da živijo kakor svinje v hlevu. Pri večini sem opazil veliko ljubezen do čistoče. Skoraj vsi se dnevno umivajo, vsi si perejo in likajo svoje skromno perilo in vsi se brijejo po dvakrat in trikrat na teden. Ako ni zrcata, je dober namesto njega pločevinast pokrov kake škafle.

Pri mojem obisku je šelo mesto brezposelnih nad dva tisoč ljudi, ki so bili vrženi iz služb, iz posredovalnic za delo, iz stanovanj, iz bolnišnic in zavetišč, in so stanovali navadno po dva in trije v eni kolibi.

Kakor so mi zatrjevali policijski organi, so med temi brezposelnimi zločini skoraj neznani. Raje stradajo kakor da bi hodili krasni; kot tuji so se spoštljivo uklonili postavam zemlje, ki jih je sprejela, ponižno in potrpežljivo čakajo dneva, ko bo izginila brezposelnost...

Svoje mesto so si sami zgradili. Sami so tlačkali ulice; sami skrbijo za čistočo. Oblasti pa so

določile, naj živijo v skupinah po narodnosti. Tako imamo poljsko skupino, ki je najmočnejša, rusko, češkoslovaško, nemško, špansko, jugoslovansko itd.

Da je med njimi tudi več izobražencev, je najboljši dokaz, da so nekaj mesecev izdajali celo svoj lasten tednik, ki pa je po par mesecih zopet zamrl, ker je hotela pisati v njem vsaka narodnost v svojem jeziku, iz česar bi bil nastal pravi babilonski stolp! Celó svojo knjižnico — kakih 400 snopičev — v raznih jezikih imajo, ki jo upravlja njihov tovariš neki poljski profesor, ki govori jezike skoraj vseh narodnosti, kar jih je v »mestu«.

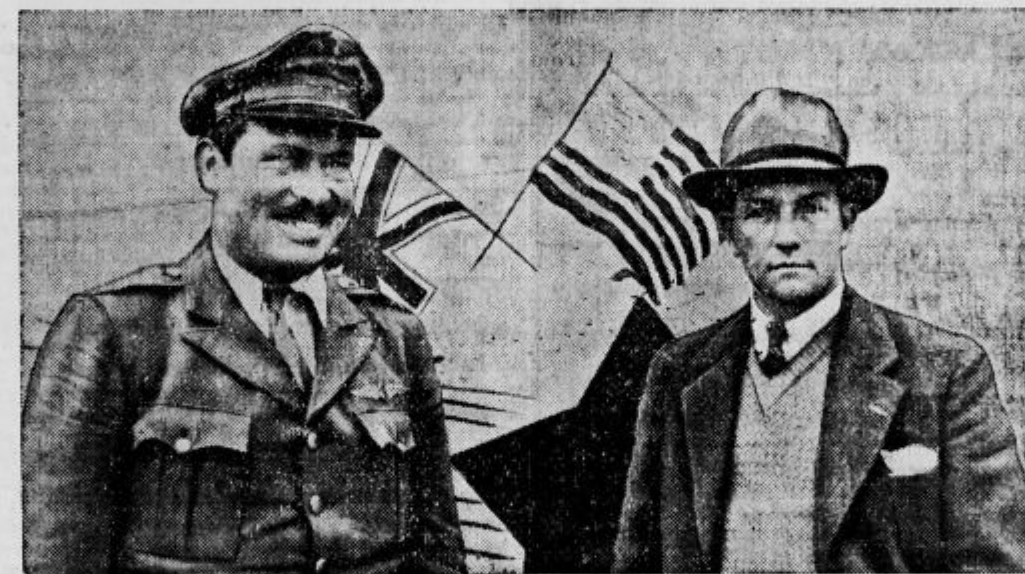
Kolibice, v katerih stanujejo, so si postavili brezposelni sami, samo velikost jim je bila točno določena, in z materialom, ki so ga dobili, kjer in kakor so vedeli in znali.

Res, da mnogi živijo v neke vrste zadrugi ter pomagajo drug drugemu. Posebno pri brezposelnih slovenskih narodnosti sem ta čut vzajemnosti kaj nazorno opazoval. Ali vzlic temu je treba iznajdljivo iskati načinov, kako bi se pošteno preživili.

Zmagovalci v divji zračni tekmi

Iz Anglije v Avstralijo sta prva preletela Angleža Scott in Black v dobrih dveh dneh. Na sliki, ki je bila brežično poslana v Evropo, vidimo prvega župana iz Melbourn, glavnega mesta Avstralije, Macphersona Robertsona, ki je zmagovalcu določil 10.000 funtov nagrade, ko pozdravlja oba zmagovalca. Scott (večji) in Black (poleg njega) se zahvaljujeta za pozdrave.

Medtem ko sta druga preletela to 20.000 km dolgo progo Holandca Moll in Parmentier, sta bila tretja Američana, katera vidimo na sliki: polkovnik Roscoe Turner (v uniformi) in Clyde Pangborn. Ta dva sta pristala v Melbournu 4 minute za Holandcema.

Skrivnosti Velikonočnega otoka

Nerešene uganke izumrlega ljudstva na samotnem otoku

Belgijski učenjak prof. Lavachéry in francoski znanstvenik dr. Métraux sta odpotovala na osamel otok sredi Tihega oceana, ki je znan pod imenom Velikonočni otok. Tam hočeta študirati skrivnostne napise, katere so našli tam.

Velikonočni otok je majhen; skoro ni večji kakor je ozemlje Londona. Leži čisto na samem, nad 4000 km od čilenske obale ter nad 3000 km od avstralske. Ima obliko trikotu. V kotih so ugasli ognjeniki. Na njem prebiva kakih 400 otočanov ter 50.000 ovac. Otočani so pripadajoči potomci nekdanjih praprebivalcev neznane izvora. To ljudstvoce prebiva na samotnem otoku, popolnoma samo za se. Vsakih nekaj let pristane ob otoku kaka šolska ladja iz Valparaísa.

Velika skrivnost Velikonočnega otoka

Pa so iz kamna izklesane podobe zlih duhov. To so orjaški kipi iz strjene lave, ki so postavljeni ob obali ter zro na daljnje morje. Kaj pomenijo ti kipi, ki nekateri sede, nekateri stojijo? Kdo jih je izklesal, katero ljudstvo postavilo semkaj? Domačini o vsem tem ne vedo odgovora.

Velikonočni otok je

prvi odkril

holandski admiral Jakob Roggeveen dne 6. aprila L. 1722. Bilo je ravno na velikonočno nedeljo, ko je straža na jaboru naznanila, da vidi pred seboj otok. V spomin na ta dan je Roggeveen otoku dal ime Velikonočni otok. Poslej so minila cela desetletja, preden so Evropeci zopet obiskali ta otok, čeravno se je to odkritje kmalu razvedelo. L. 1760 so pristali na otoku Span-

ci, ki so otoku dali ime Don Carlos. Že l. 1776 je obiskal otok slavni Anglež James Cook. Ta pogumni angleški pomorščak, ki je pravzaprav odkril Angliji Avstralijo in še mnogo drugih zemlj, ni več videl svoje domovine, ker so ga ubili divjaki na Havajskih otokih. Za Angleži je prišel semkaj sloveči Francoz La Pérouse, ki je tu dalj časa ostal. Prinesel je v Evropo prve risbe in slike skrivnostnih kipov iz lave. Pérouse je prijateljsko občeval z domačini. Preden je odšel, jim je dal semenske pšenice in več koza.

Toda poznejši obiski belih ljudi so otočanom

prinesli nesrečo.

Vest o novem otoku se je raznesla in kmalu so mirne otočane začeli nadlegovati morskari, parji, ki so plenili in grod ravnali z ljudmi. Toda l. 1860 je postalo usodno za otočane. Tedaj je priplulo k otoku brodovje trgovcev s sužnji, ki so skoro vse prebivalstvo odvedli v sužnjost v Peru. Reveži so dolgo ginili po peruanskih rudnikih. Združene države severne Amerike so posegle vmes, da so bili sužnji končno izpuščeni. Toda teh je bilo le še malo, ker so skoro vsi že pomrli. Ko so se osvobodjeni vrnili domov, so zanesli na otok črne koze, ki so počasi pomorile skoro vse otočane. Tako je izumrlo to mirno ljudstvo in z njim vsi svečniki njihove vere, njihovi poglavarji in voditelji. Z njimi je šla v grob skrivnost tega otoka.

Skrivnostni napisi

L. 1865 so prišli na otok prvi katoliški misijonarji, ki so spreobrnil ostank tega naro-

Druga v poletu v Avstralijo sta bila Holandca Parmentier (desni) in Moll (levi). Holandska kraljica ju je povišala v plemiški stan.

Polet nad „belo praznino“

Poročali smo že, da namerava Američan Ellsworth v letalu preleteti vse ozemlje južnega tečaja ter ako preiskati to ogromno ledeno »belo praznino«. Njegova ladja »Wyat Earp« je že pristala na otoku Deception, kjer Ellsworth dela prve priprave za polet.

Na južni pol je s sammi šel lani tudi admiral Byrd, ki pa je sam v ledeni puščavi obolel. Komaj so ga rešili. Sedaj je že ozdravel in kosanje med Byrdom in Ellsworthom se prične.

Najstarejši šofer pred sodiščem

Gospod William Kent je 90 let star, vendar je pred prometnim sodiščem svojega rojstnega mesta Eastbourne na Angleškem te dni stal pred sodiščem. Ta najstarejši šofer svela se vozi v avtomobilu, ki je prav tako častljivo star, kakor njegov šofer sam. Avtomobil je še iz leta 1906. Toda njegov gospodar tako skrbi za svoje vozilo, da lahko z njim še vedno »dirja« po ulicah z naglico 12 km na uro. Jasno je, da se g. Kent ni pregrešil zaradi prehitre vožnje, ampak zato, ker menda ni vozil po pravi strani. Sodišče pa je 90 let starega šoferja vsoeno oprostilo, nakar se je stari bencinski veteran s svojim 28 let starim avtomobilom zadovoljen odpeljal domov.

Ponesrečeno tihotapstvo

Iz Pariza poročajo: Na postaji Jeumont so našli francoski cariniki na stranišču tretjega razreda v brzovlaku Varšava-Pariz na stropu sumljive znake. S stropa so odstranili nekaj vijakov, nakar se je strop odprl. V odprtini so našli več zavojev. Te so previdno spravili nazaj v odprtino in jo zaprli. V civilno obleko preoblečeni cariniki so se nato peljali z brzovlakom dalje. Kmalu, ko se je vlak začel premikati, so opazili nekega moškega, ki je praznih rok šel na stranišče ter se vrnil z dvema zavojema. Takoj so ga prišli. Tihotapec je neki avstrijski trgovek, popotnik, ki je hotel vtihotapiti v Francijo 378 parov svilenih nogavic.

Hčerka se s precejšnjo zamudo vrne s sprehoda. »No,« pravi mama, »ali se ti je vendar enkrat razodel?«

»Še mnogo več,« odgovori malo debela hči. »Pravi, da imam nekaj, proti čemur se celo bogovi zastoj bore.«

★

»Zakaj pa je Janez poročil sestro svoje rajne žene?«

»Pravi, da ni hotel menjati tašče, ker se je že na to zelo težko navadil.«

diča h katoliški veri. So pa tudi raziskovali njegove skrivnosti. Našli so skrivnostne napise na lesenih tablah, katerih pa niso mogli razvozlati. Šele l. 1932 je ogrski učenjak Viljem pl. Hevesy dognal, da je pisava teh skrivnostnih napisov čudovito podobna pisavi iz predarijskih časov Indije, torej iz časa kakih 2500 let pred Kristusom. Če je to res, je moralo tisto predarijsko ljudstvo imeti visoko kulturo ter je s svojimi ladjami že tedaj plulo na tisoče kilometrov daleč po Tihemu oceanu. Največja skrivnost pa so, kakor že rečeno, tisti ogromni kipi iz lave.

Edino, kar so doslej odkrili, so kamnolomi, iz katerih so najbrže lomili kamen za tiste kipe. Toda tudi ta najdba je zastavila novo uganke. Povsod po rovi in hodnikih so našli orodje, s katerim se lomil kamen. Vse kaže, da so delavci, ki so delali v kamnolomih, nekega dne iz neznane vzroka v begu zapustili delo in se niso več vrnili. Zakaj? Tudi to je uganke.

In uganke je še eno vprašanje: kako so mogli otočani te ogromne skale, po 20 do 50 stotov težke, spraviti od kamnolomov na kraje, kjer sedaj stoje kipi? To je daleč. Saj so kamnolomi na zahodni strani otoka, kipi pa na severni in vzhodni strani.

Te uganke iz Južnega morja še do danes niso rešene. Ali jih bo kdo kdaj rešil?

Gospa je zalotila služkinjo Zefko, ki si je pravkar pomerjala novi gospejni klobuk: »Kako si kaj takega predrzneta?«

»Oh, nič, gospa! Samo videti sem hotela, kakšen naj bi bil ta klobuk na mojem lepem obrazu.«

MLADI SLOVENE

Poslanica bana dravske banovine

Jugoslovanski mladini!

Pretrpetujoče pojo danes zvonovi svojo žalostno pesem širom jugoslovanske zemlje, turobno se vijejo črne zastave v naših selih in mestih, vsepovsod je zavladala tuga in težka bolest. Tam, v srcu junaške Šumadije, na solčnem Oplenju, polagajo danes k večnemu počitku zemeljske ostanke izvojevalca naše svobode, kladivarja edinstva našega naroda, neumornega graditelja njegove bodočnosti. Pogrebni obredi, katerim zlomljeni in onemeli v duhu prisostvujemo, pričajo, da je ugasnilo najdragocenejše življenje med nami, da je za vedno prenehalo biti slovansko srce — srce plemenito in junaško.

Pred solznimi očmi svojega prvorojenca, kralja Petra II., blage kraljice-matere Marije in naših nežnih kraljevičev Tomislava in Andreja, obdan od najvišjih činiteljev našega državnega in narodnega življenja ter predstavnikov vseh kulturnih narodov, spremljani na svoji poslednji poti od ihtečnega jugoslovanskega naroda, — odhaja naš viteški kralj Zedinitelj k svojemu blagopokojnemu očetu kralju Petru I. Osvoboditelju in v svojem slavnemu pradedu Karadjordiju, prvemu glasniku naše svobode. Ko se za vedno zapirajo vrata njegovega groba, nam skrivnostno udarjajo na ušesa njegove poslednje vladarske besede: »Čuvajte mi Jugoslavijo!«

Kratke so besede, ki jih je umirajoči kralj jedva še mogel z muko iztisniti iz svojega krvavečega telesa, in vendar nam razodevajo vso veličino misli, ki so v poslednjih trenutkih težilo njegovo ranjeno dušo. Jugoslaviji, za katero se je rodil, živel in umrl, je veljala njegova poslednja skrb, njegova poslednja želja. Ustvaril nam je Jugoslavijo, naš svobodni dom, in sedaj nam zapušta ta dragoceni zaklad, ta simbol našega ponosa in naše slave, da ga čuvamo pred viharji, ki bi kdaj utegnili pretresati svet.

Ko stojimo srti ob svežem grobu našega velikega kralja-mučenika, nam uhaaja spomin nazaj v vsa razdobja njegovega trudapolnega, vendar blagoslovljenega življenja.

V duhu vidimo nežnega dečka, ki daleč od kraljevega sijaja, živčev v najskromnejših razmerah, hodi v šole, da črpa tam znanja in modrosti za težke življenjske naloge, ki mu jih je namenila božja Previdnost. Pred nami stoji mlad kraljevič v priprosti vojaški obleki, podprejen vsem trdotam vojaškega življenja. Saj ni več daleč čas, ko bodo zadonele bojne trombe, oznanjujoč svetlo, da gre srbski narod v krvavo borbo za »krst častni in slobodu zlatno«. In že se pojavi pred našimi duhovnimi očmi v vsej svoji mladostnosti in očarljivosti prestolonaslednik kraljevine Srbije, oboževani vitez svoje ožje domovine ter up in nada vseh Jugoslovancev. Blizu se usodna ura odločitve... Na čelu svoje junaške armade v koraku 24 letni prestolonaslednik Aleksander v Dušanovo Skopje. Tužno Kosovo polje, polje naše narodne slave in gorja, je našlo svojega osvoboditelja. Ne ustavi se še njegova noga, njegov pogled sega dalje proti jugu. Ob obalah deročega Vardara se vijejo trume njegovih nepremagljivih vitezov, da uresničijo sen kraljeviča Marka in postavijo nove, od prirode določene meje svoji domovini.

Na čelu svojih junakov se vrača zmagovalci v svojo prestolnico, obdan od sreče in hvalečnosti svojega naroda.

Srbija postane naš Piemont in oči vseh Jugoslovancev so obrnjene nanjo in na njenega mladega vojskovodjo. Ves narod od Triglava do Kajmakčalana čuti, da se bližajo veliki in strašni dogodki kot predhodniki njegovega vstajenja.

Ni še minulo leto dni mirnega dela po krvavi izvojevanji zmagi, že se zbirajo nad Evropo temni oblaki, iz katerih nastane svetovna vojna, največja katastrofa, ki je kdaj zajela svet. Mala in izmučena Srbija mora iznova pod orožje, da dovrši svoje zgodovinsko poslanstvo — osvobodjenje in združenje vseh Jugoslovancev. Na čelu njenih viteških armad vidimo zopet prestolonaslednika in regenta Aleksandra, ki vodi z daleko nadmočnim sovražnikom borbo na življenje in smrt. Zmagata sledi zmagi, sovražnik v begu zapušta s krvjo namočeno srbsko zemljo, ves svet se klanja veličini srbskega naroda in njegovega vodnika-junka. Vojna sreča se obrne. Napadeno od severa, vzhoda in zapada, mora srbska vojska zapustiti sveta tla svoje domovine in v zimskih viharjih preko alpskih gorov iskati izhoda na morje, v neznano bodočnost. Na tej strašni poti čez Golgote deli vse grozote tedanjih dni s svojimi vojniki prestolonaslednik Aleksander, vlivajoč jim s svojim zgledom novega poguma in svežih moči.

Zvest svojim zavzetim ter sledeč klicu časti in ponosa svojega naroda, ne položi orožja. Daleč od svoje domovine zbere svoje junake in odide z njimi na Solun, kjer naj se dokončno odloči usoda Evrope.

V težkih in dolgotrajnih borbah minevajo meseci in leta, ponižana Srbija ječ pod strašnim jarmom okrutnega zavojevalca, obup se opaža vsepovsod. V to mučno ozračje prodre tedaj kratko povelje regenta Aleksandra njegovi vojski: V zmagi ali smrti!

Z neodoljivim zaletom zlomijo njegove čete sovražnikov odpor, prodirajo dalje in dalje, njihovega pohoda ne more ustaviti več nobena sila. Naprej, v domovino, v Jugoslavijo!

Vzradoščena pozdravlja srbska zemlja svojega rešitelja, ki se drugič vrača kot slavjen zmagovalci v svoje prestolno mesto Belgrad.

Tej zmagi srbskega orožja sledijo usodni dogodki na vseh evropskih bojiščih. Sovražniki viteške Srbije polagajo orožje, topovi na bojnih poljanah utihnejo, nam vsem pa zasije stoletja zaželeno in težko pričakovano solnce svobode.

Slovenci, Hrvati in Srbi, sinovi enega jugoslovanskega naroda, izročimo vodstvo svoje usode najvrednejšemu med nami: Njegovemu kraljevskemu Visočanstvu regentu Aleksandru. Na zgodovinski dan 1. decembra 1918. proglasi on pred predstavniki vsega naroda združenje jugoslovanskega naroda v svobodni kraljevini Jugoslaviji.

Nove dolžnosti in nova bremena so morala sprejeti njegova v nadčloveških borbah preizkušena ramena. Dom, ki nam ga je po tolikih mukah postavil, je bilo treba urediti tako, da bosta v njem zavladala mir in blagostanje, da bodo pod njegovo streho zadovoljni Slovenci, Hrvati in Srbi. Pred to težko nalogo je zgodovina postavila blagopokojnega kralja Aleksandra I.

Komaj smo se zavedli blagodatni pridobljene svobode, že so kot posledica naše nesrečne preteklosti jeli divjati notranji viharji in ogražati to, kar je bilo s krvjo priborjeno. V tem mučnih notranjih borbah vidimo kralja Aleksandra neomajno na braniku narodove svobode stoječega in vsem

razdornim silam neustrašno kljubujočega. Vse drugo more postati predmet mirnega dogovora in bratskega sporazuma, samo edinstvo države in naroda mora ostati nedotakljivo, — to je temeljno načelo njegovega vladarskega pojmovanja. Bil si v prvem petnajstletju časi, ko smo obupavali že sami nad seboj, nad svojim kraljem nismo obupali nikdar. On je stal kot granit sredi razburkanih valov in edino od njega je narod pričakoval rešitve iz neznoznega stanja.

Oslonjen na nedeljeno zaupanje svojega naroda je imel kralj Aleksander pogum, da vzame usodo težko ogrožene domovine sam v svoje roke in z zgodovinskim šestajnuarskim manifestom pokaže narodu nova pota, ki so se izkazala kot dobra in edino rešila. Samo njemu se moramo zahvaliti, da je narod po tolikih zablodah našel samega sebe, da je jugoslovansko državno in narodno edinstvo postalo svetinja, katere se ne bo odsej nihče več drznil osporavati ali celo omadeževati.

Njegovo življenjsko delo pa s tem še ni bilo dokončano. Ko je zavladal v domovini notranji mir, je usmeril kralj Aleksander svoja prizadevanja za tem, da pribori kraljevini Jugoslaviji v zunanjem svetu oni položaj, ki ji po njeni velikosti, vrednosti njenega prebivalstva in njeni slavni preteklosti pripada. Tesne zveze, ki jih je sklenil z mogočnimi državami, so dvignile veljavo in sloves jugoslovanskega naroda v širnem svetu, vsem tem njegovim naporom pa je bila za podlago vzvišena misel svetovnega miru ter složnega sožitja med narodi. Temu visokemu namenu je služila njegova nedavna pot v prestolnico bratskega bolgarskega naroda, njemu je bilo posvečeno potovanje v zavezniško Francijo, s katerega se je vrnilo semo njegovo prestreleno in izmučeno telo, da najde svoj večni mir v sveti jugoslovanski zemlji.

Spremljali smo našega mučenika na njegovih zgodovinskih poteh in v glavnih potezah očrtali lik tera nesmrtnega kralja-človeka, kralja-junka in kralja-državnika. Vse človeške in vladarske vrline so bile v njem posebljene v toliki meri, da ga svet po vsej pravici prišteva najmočnejšim in najznačilnejšim osebnostim današnje dobe. Z močno roko, svetlim umom in toplim srcem je vodil ta pravilni junak naš narod v srečo in slavo in ko je bil na najvišjem vzponu, je moral pasti kot tragična žrtev zločinskih roke propalih in prodanih izvržkov človeške družbe.

Nad njegovim prezgodnjim grobom žaluje ves kulturni svet, jugoslovanski narod se pa s škripajočimi zobmi zvija v nepopisni tugi in neutešni bolesti. Ugrabili so nam skrbnega očeta, ubili ob Boga nam poslanega vodnika, misleč, da s tem gnušnim zločinom zrušijo stavbo, ki jo je gradil vse svoje življenje s srcem, umom in krvjo. Zadali so nam rano na najobutljivšem mestu, ki nas neznoznost skeli in peče. Ali kot ranjen lev bo užaljeni jugoslovanski narod na to podlo nakano odgovoril tako, da bodo razočarani vsi tisti od blizu in daleč, ki so si obetalni sramotnih uspehov od tega pekelnega zločina.

In vendar še pronicava v tugo naše razžaloščene duše prvi svetli žarek radosti. Blagopokojni viteški kralj Zedinitelj nam zapušta tri svoje ljubljence, Petra, Tomislava in Andreja, — kri svoje krvi. Kdo ne pozna ljubkih treh kraljevičev-Sokolčev, ki so pripadali vsako leto tako radi na slovensko zemljo, da se v raju naših planin nasrkajo zdravja in naučijo se nečisto mladostil z njimi, ki jim je kruta usoda vzela najboljšega očeta, žalujemo vsi, z njimi žalujemo vrhovi naših gor, naše bistre vode in naši temni gozdovi.

Oči nas vseh so v teh pretresljivih trenutkih obrnjene na nežno obličje našega ljubljenečega Peterčiča, prvorojenca blagopokojnega kralja-mučenika. Z ganljivimi očetovskimi besedami ga je njegov kraljevski roditelj pred mesecem dni napotil v daljno tujino, da si razširi tam svoje obzorje ter prisvoji znanje, izobrazbo in sposobnost za težke in odgovorne naloge, ki ga čakajo v življenju. V radosti in ponosu svojih učiteljev je mladi naš prestolonaslednik baš začel razvijati vse vrline svojega uma in značaja, ko so mu morali sporočiti pretresljivo vest, da je konec njegove toliko lepega obetajoče mladosti, da pokriva v tem trenutku njegovo nežno glavo črna težka, ali slava kraljevske krona Karadjordjevičev. Brez odlaganja je zapustil svoje draga šolske tovariše in sledil klicu domovine, ki ga je kot kralja Petra II., svojega najvišjega vladarja in vodnika navdušeno sprejela v svojo sredo. Mlad še po letih, a vendar nam vlija v teh strašnih dneh, ki jih preživljamo, voljo, pogum in nezlomljivo samozavest. Po njegovih žilah se pretaka kri velikega kralja in Karadjordjevičeva tri nikdar ne vara. Ni prevaril pričakovani naroda slavni Karadjordje, niti velika kralja Peter I. Osvoboditelja in Aleksander I. Zedinitelja, prav tako bo jugoslovanski narod imel v Nj. Vel. kralju Petru II. vladarja, ki bo bedel nad njegovo svobodo in ga po stopinjah svojih nesmrtnih prednikov vodil v slavo in srečo.

Z našim mladim kraljem si tesno povezana zlasti Ti, jugoslovanska mladina. Z njim si se tako rekoč rodila, z njim doraščas in z njim boš doživela lepše in svetlejša dni. Na današnji dan, ko je pokrila truplo kralja mučenika ranjena jugoslovanska zemlja, se v duhu zgriji okrog prestola Njegovega Veličanstva kralja Petra II., in mu priseže, da si samo njegova, da njemu odstopa svoja vroča srca in svoje jeklene mišice.

Dostojanstven mir je zavladal širom razžaloščene jugoslovanske domovine. V veličini in grozoti te tišine se čuje en sam utrip, ena sama duša in eno samo srce, srce težko ranjenega, ali združenega in čvrsto sklenjenega jugoslovanskega naroda, ki pozdravlja v svojem novem kralju glasnika in tvorca srečne in slavne bodočnosti.

»Čuvajte mi Jugoslavijo!« S temi besedami si izdihnil blago dušo, naš veliki mučenik. Ne samo čuvali, složno jo bomo gradili in delali, da postane močna in silna, da postane veličasten spomenik Tvoje nesmrtnega življenjskega dela. Pred prestolom Tvoje prvorojenega sina se Ti zaklinjamo, da bo Tvoja nedolžna prelita kri maščevana.

Počivaj mirno v svojem hladnem domu, naš nepozabni gospodar! Ne boj se, Tvojo oporoko bomo izvršili!

Jugoslavija živi in bo večno živela, kakor bo večno živelo med jugoslovanskim narodom ime viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Viteški kralj Aleksander I., Zedinitelj, je mrtev, naj živi kralj Peter II.!

V Ljubljani, na dan pogreba Njegovega Veličanstva, viteškega kralja Aleksandra I., Zedinitelja (18. oktobra 1934).

Dr. Drago Marušič
ban dravske banovine.

Svečke v oknih

Tiho, tiho sanjajo
v oknih svečke bele;
kmalu bodo na grobeh
svetlo zagorele...

Z glasom pritajenim nas
prosijo po vrsti:
»Pridite, pobožajte
z mehkiimi nas prsti!

Verno ponesite nas
tja v tišino grobnol
Za steklenim oknom je
mrzlo in puščobno...

Duše rajnkih čakajo:
toplo vztrepetale
lučke bodo in se vse
zanje žrtvovala.

Kaj je najbolj žalostno na svetu?

Odgovori mladih Slovencev

Nekoč sem šel s svojim prijateljem v neko delavsko hišo. Ko sva vstopila, nama je udaril v uho težak duh po trobnobi. V kotu sva zagledala kopicotroka, izstradanega, umazanega, raztrganega in lačnega. Tepli so se za krajec suhega kruha...

Ogovoril sem najstarejšega in ga vprašal, zakaj so tako raztrgani in sestradani. Komaj se je dvignil s tal, tako je bil slab. Z jokajočim glasom mi je začel praviti svojo žalostno zgodbo.

Pred tremi leti jim je umrl oče. V rovu, kjer je kopal premog, ga je podsol. Ves dan je bil pod to grmado živ pokopan. Šele zvečer so reševalci prišli do njega, ga odkopali in nezvestnega odnesli v bolnišnico. Ponoči je umrl. Zadnja njegova želja je bila, da bi še enkrat videl svoje otroke, za katere je trpel in umrl. S slabotnim glasom je prosil: »Čuvajte otroke in skrbite zanje, da zrastejo v poštene, delovne ljudi in mi ne bodo delali sramote!« Ko so ga pokopali, so se začeli za njegove otroke sirote hudi časi. Mati je postala pijanka. Vsak dinar, ki ga je prislužila ali priberala, je nesla v gostilno za žganje. Neko zimo je obležala v visokem snegu in zmrznila. Žganje jo je spravilo v prerani grob.

Vrce so se mi zasmilili ubogi otroci, prepuščeni sami sebi. Vse, kar sem imel pri sebi — nekaj dinarjev in kos kruha — sem jim podaril. Obljubil sem jim tudi, da jih še kdaj obiščem.

To se mi zdi najbolj žalostno na svetu.

Franc Nolinai,
učenec IV. razr. v. nar. šole v Zagorju ob Savi.

Zdi se mi, da je bil najbolj žalosten dan na svetu tisti, ko je vihar porušil na Japonskem cele vasi, šolska poslopja in pokopal pod seboj tudi šolsko mladino. Zdaj brskajo pod razvalinami: matere iščejo svoje otroke in plakajo za mrtvimi možmi, otroci iščejo svoje starše in ne vedo, kdo se jih bo usmilil in jim utišel glad. — Ali ni ta dogodek najbolj žalosten na svetu?

Stefka Mehle,
učenka IV. razr. v. Lichten. zavodu v Ljubljani.

Na svetu je mnogo žalostnih reči. Vseh niti ne poznam...

Zame je najbolj žalostno, če nimam prav nič denarja v žepu. Če grem jutraj v šolo, vidim, kako v Zvezdi pečejo in prodajajo kostanj. Jaz ga samo od daleč gledam... Pri Peliconu v Wolfovi ulici imajo dober sladoled in najrazličnejše torte, sladkore in piškote. Moje sošolke jih prinesejo v šolo in se z njimi sladkajo. Jaz pa samo slino požiram... Matere, ki imajo dosti denarja, lahko kupujejo svojim hčerkam obleke in plašče, revne matere pa od samih skrbí vse noči ne morejo spati. Od ust si pritrčajo toliko, da vsaj skromno oblečejo svoje otroke. Namesto ocvrtih pišk in drugih dobrih reči, ki so vsak dan na mizi bogatinov, pa prigrizujejo samo grenke solze...

Najbolj žalostno na svetu je, če človek nima niti toliko, da bi lahko dostojno in pošteno živel.

Sonja Simončič,
učenka III. razr. m. š. v Ljubljani.

Marsikaj se mi zdi na svetu žalostnega, a najbolj to, ko vidim, kakšno moč ima denar. V kateremkoli stanu ali položaju lahko opazimo, da igrajo vodo vlogo večinoma premožni.

Kako iskreno sem si želela, da bi vstopila vsaj na meščansko šolo, a ni mi bilo dano. In bogve, koliko je še takih, ki ne morejo ustežiti najglobljega hrepenenja. Zakaj? — Ne morem razumeti, kako morejo biti tako brezčutni oni, katerim svet siplje bogastvo v roke. Mar ne morejo odstopiti, se odreči niti trohici vsega izobilja?

Drugo, kar je žalostno na svetu, je to, da so deležni nekateri samega trpljenja in gorja, drugi pa se potapljajo v pijanem veselju. Sicer pa, kol sem omenila v začetku: na svetu je marsikaj žalostnega!

Olga Kure,
učenka III. razr. v. n. šole v Zagorju ob Savi.

Žalostno je, če spoznaš, da te je rodni brat zatajil ali prevaral.

Žalostno, prežalostno je, če številni družini umre dobra in skrbna mati.

Najbolj žalostno na svetu pa je, da je poleg neizmernega bogastva posameznikov, na tisoče brezposelnih revežev, ki so danes lačni in ne vedo, kje in kaj bodo jutri jedli.

Milena Knavš,
učenka III. razr. v. nar. šole v Loškem potoku.

Ko sem bila še majhna, sem že morala oditi iz ljube domovine in od dobre mamice. Takrat še ni nisem vedela, da smo imeli lepo posestvo in da nam je zapravljal denar ravno tisti, ki bi bil moral najbolj skrbeti za nas. To mi je šele pozneje pravila mamica, ko sem prišla v Ljubljano. Kar verjeti nisem mogla, da bi bili tudi mi kdaj bogati. Saj je bil delež moje mladosti zadnja leta samo grenko ubožstvo...

Žalosten je bil tisti dan, ko smo se ločili drug od drugega. Zelo hudo se nam je godilo po svetu. In še zdaj se nam godi hudo. Mama je zelo bolna. Bojim se, da me bo zapustila in bom potem ostala sama. Kdo bo potem skrbel zame, kdo me bo imel rad? Ljudem se dandanes marsikaj smili na tem svetu, tisto, kar je najbolj usmiljenia vredno, pa pogostokrat prav nič.

Najbolj žalostno na svetu bi bilo zame, če bi mi umrla dobra mamica. Ljubi Bog, ohrani mi jo še dolgo, dolgo let!

Fani Stante,
učenka IV. razr. v. Lichten. zavodu v Ljubljani.

Mama je rekla, da je na svetu najbolj žalostno to, ker premalo mislimo na onstransko življenje po smrti. Meni se pa zdi najbolj žalostno tudi to, da toliko ljudi strada in nima najpotrebnejšega za življenje, drugi pa živijo v razkošju in se prav nič ne zmenijo za reveže. Za nekatere bogate ljudi revež sploh ni človek. Koliko je na svetu bolnih, onemoglih starčkov, ki hodijo iz krah iz krah in z zamani trkajo na vrata, da bi se jih kdo usmilil. Nihče jim prijateljsko ne proži roke nasproti, nihče jim ne ponudi toplega ležišča. Do smrti morajo romati od praga do praga in nazadnje pozabljeni in zapušteni umrejo v obcestnem jarku ali hlevu. Le redkokdaj potoci kdo drobno solzico za njimi. In kakšen je pogreb teh revežev! Samo kakšna revna, pobožna starica jih spremlja na zadnji poti. Če bi pa ti reveži kar čez noč obogateli, bi se za njihovim pogrebom kar trio ljudi... To se mi zdi zelo, zelo žalostno.

Jože Mlinar,
učenec VIII. razreda v Zireh na Gorenjskem.

V šoli nas gospod katehet uči, da je največje zlo na svetu greh. Jaz mislim, da je najbolj žalostno na svetu to, da se ljudje tako malo bojijo greha. Če bi se vsi ljudje bali greha, ne bi bilo na svetu ne tatov, ne goljufov, ne morilcev in ne brezsrčnežev. Tudi lačnih ne bi bilo toliko, ker bi bogati z bratsko ljubeznijo pomagali revežem. Jaz sem prepričana, da bolj žalostnega, kot je to, ni na svetu.

Anica Zupanc,
učenka II. razr. v. n. šole v Sv. Križu pri Kostanjevici.

Najbolj žalostno se mi zdi na svetu to, da se ljudje med seboj sovražijo. Sovražstvo povzroči največ hudega na svetu: požige, umore, trpinčenje nedolžnih ljudi itd. Iz sovražstva nastanejo večkrat tudi vojne, ki pogubijo nešteto ljudi in uničijo cela mesta in vasi. Otroci izgubijo očeta, matere može in sinove. Potem sledita beda in glad, ki tudi pokosita brez števila nesrečnih žrtev. Bolezen razsaja, ljudje podivjajo... Strašna je vojna! In vse to zato, ker ljudje ne izpolnjujejo Jezusove zapovedi: Ljubite se med seboj!

Cirila Pogačar,
učenka IV. razr. v. Lichten. zavodu v Ljubljani.
(Drugi odgovori pridejo na vrsto prihodnjio nedeljo.)

Zastonj na morje

pojde v prihodnjih poštinih
„Vrtičev“ naročnik

ki pravilno reši uganke v vseh desetih številkih in je izbran. — Doletj sta izšli 2 številki novega letnika. Celoletna naročnina Din 15^{.-}, s prilogi »Angelček« Din 20^{.-}.

Naroča se v upravi (H. NIČMAN)
v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 2.

Za spretno roke

Vzemite v roko čopič in barvice ali pa barvaste svinčnike in poslikajte posamezne predmete na risbi po svojem okusu. Seveda ne smete risbe prevleči samo z eno barvo, kajti takšna slika pač ne bi bila bogve kako lepa in vam tudi ne bi delala časti.

Papagaja pobarvajte zeleno in rdečo, kljun rjavo, naslonjač svetlo rjavo, blazino modro, rože na njej rdeče. Ozadje mora ostati belo, sliki na steni pa morata biti kolikor mogoče pisani. Preizkusite barve za posamezne predmete prej na kakšnem papirju in se šele potem lotite slikanja.

Pošljite tako z barvami prevlečeno risbo na ogled! Imena mladih umetnikov, ki bodo svoje delo opravili posebno spretno in okusno, bomo objavili v prihodnji številki »Mladega Slovence«.

Gospodarstvo

Zaposlenost v septembru

(Po statistiki OUZD-a v Ljubljani.)

Tendence v konjunktornem razvoju posameznih industrij so že dalj časa nekoliko stabilizirane. Največji letni prirast izkazuje še vedno tekstilna industrija in sicer +2253 delavcev ali +20.58%. Ostale industrije v glavnem nekoliko napredujejo. Letni prirasti znašajo absolutno: pri kemični industriji +304, pri gozdno žagarski industriji +297, oblačilni industriji +249 itd. Letni padec zaposlenosti nad 100 delavcev izkazuje samo tri industrije: zasebni promet -106, kovinska industrija -148 in predelovanje kože -160.

Sezijski razvoj je zelo pisan. Zaposlenost v glavnem že pada, akoravno malenkostno. Radi bližajoče zime narašča oblačilna industrija +173 in predelov. kože za +108. Z odhodom letoviščarjev so padle gostilne, kavarne, krčme za -348. Hladnejši dnevi so potisnili industrijo kamenja in zemlje za -273 delavcev navzdol. Gozdno žag. industrija v jeseni vedno pada, letos za -196.

Podrobnejši podatki so razvidni iz spodnje tabele:

	sept. 1934	sept. 1933
Textilna industrija	13201	+20.58%
Trgovina	3862	+12.92%

Kemična industrija	1856	+19.59%
Gozdno-žagarska industrija	6697	+4.64%
Oblučilna industrija in čiščenje	4120	+6.43%
Običinski obrati	1595	+16.34%
Industrija kamenja in zemlje	4203	+4.60%
Gostilne, kavarne in krčme	3276	+4.97%
Gradnje železnice, cest in vod. zgr.	3140	+4.84%
Hišna služinčad	8179	+1.80%
Industrija kože in gume	1710	+5.49%
Gradnje nad zemljo (vis. grad.)	5161	+1.24%
Industrije hrane in pijače	3647	+1.62%
Higijena	1778	+2.66%
Javni promet	577	+7.85%
Industrija papirja	1928	+2.13%
Gradnja prevoznih sredstev	327	+11.22%
Gledališča, svobod. poklici, razno	1145	+2.71%
Centrale za pr. sile in pr. z vodo	439	-0.40%
Grafična industrija	1109	-0.54%
Den. in zav. zavodi in sam. pisar.	518	-4.07%
Industrija tobaka	905	-6.02%
Industrija za predel. lesa in rebz.	3407	-2.68%
Zasebna prometna podjetja	726	-12.74%
Kovinska industrija	6035	-2.39%
Predelovanje kože in njenih sur.	539	-27.84%
Poljedelstvo	82905	+4.83%
Skupaj		

Indeks cen v septembru

Zagrebska Delavska zbornica objavlja za september te-le podatke o indeksu cen. V veletrgovini je indeks od avgusta na septem. ber padel od 1045 na 1039, v zlatu je ostal neizpremenjen 73. Lani je znašal septembra indeks 1057, v zlatu pa 74. Cene so se torej le malo znižale.

Indeks cen na drobno je padel od 1230 v avgustu na 1219 v septembru. V zlatu znašal indeks v septembru 85, dočim je znašal avgusta 86. Indeks življenjskih stroškov za 1 odraslega delavca je padel od 1154 na 1138, v zlatu od 81 na 80, indeks za 4-člansko delavsko družino pa od 1106 na 1091, v zlatu od 77 na 76. Podlaga so cene v letu 1914 kot 100.

Izvoz sene in slame v Nemčijo

Belgrad, 27. okt. AA. Generalna direkcija državnih železnice poroča, da stopi nova jugoslovansko-nemška direktna tarifa za izvoz sene in slame v Nemčijo v veljavo 15. novembra. Ker za izvoz tega blaga dozdaj ni obstajala direktna tarifa za promet med Nemčijo in Jugoslavijo, bo s tem olajšan direktni izvoz tega blaga v Nemčijo našim izvoznikom.

★

Umrljivost zavarovanih delavcev. Po podatkih Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je umrlo v avgustu 1934 172 zavarovancev (121 moških in 57 žensk). Največ žrtve je zahtevala jetika s 50 smrtnimi slučajmi ali 29% vseh smrtnih slučajev.

Vpis v trgovinski register: P. Gaspari, trgov. agentura s poljskimi pridelki in sadjem, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4; Bogataj in Janc, dr. z omejevanjem v Radovljici s podružnico v Mariboru, izdelovanje klobukov (glavnica 225.000 Din, poslovodji Janc Florijan in Bogataj Jožko).

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Porupskega Adolfa, trgovca v Kočevju št. 17, narok za sklepanje poravnave 29. novembra, terjatve je prijaviti do 24. novembra.

Konec poravnave: Mohar France, slaščičarna »Mila« v Ljubljani, Kolodvorska ulica.

Ustavljena poravnava: Zemljik Franc, trafikant, in žena Marija v Slovenjgradcu.

Opekarna Emona, d. d. v Ljubljani ima občni zbor dne 12. novembra v pisarni, Dunajska cesta 23, redni občni zbor, kjer bo sklepalo o računskih zaključkih 1930-1933 ter volitve nove uprave in nadzorstva.

Pregled denarnih zavodov. Komisije za pregled denarnih zavodov so že imenovane in so imeli predsedniki teh komisij pred nedavnim sestanek v Belgradu, kjer so jim na pristojnih mestih dali podrobna navodila. Kot poročajo iz Belgrada, so te komisije tudi začele pregledovati posamezne denarne zavode, predvsem večje. Delo bo trajalo dolgo časa, najbrž se bo zavleklo v mesece, pa bodo končno še zopet nastale difference v tolmačenju marksističnih pojmov, kot n. pr.: kaj je aktivnost denarnih zavodov.

V najnovejši publikaciji Zveze narodov Izpod peresa pros. Condillia čitamo o podporah trgovski mornarici v posameznih državah te-le podatke, ki so kaj značilni. V valutnih enotah dotičnih držav so znašale podpore rednim pomorskim linijam v letu 1933, v oklepajih pa navajamo podatke za 1913: Anglija 0.35 (0.48), Amerika 23.1 (1.1) milj. Francija 353.7 (51.2) milj., Italija 263.2 (19.2) milj., Japonska 12.3 (11.5) milj., Nemčija 20.0 (7.1) in Norveška 6.0 (2.0) milj.

Poljski proračun za 1935 znaša v dohodkih 1.987 (-153) milj., v izdatkih pa 2152 (-52) milj. zlotov. Deset čitna 149 milj. zlotov. Manjši je torej, če ne upoštevamo posojila iz l. 1933, za 74 milj. zlotov. Država ima znatne blagajniške rezerve za kritje deficita.

Uvoz žita v ČSR. Po uradnih podatkih je znašal letošnji pridelek pšenice 13.6 milj. 1933 pa 19.9 milj. stotov. Na podlagi tega donosa je računati, da bo znašala uvozna potreba ČSR 40.000 vagonov.

Borza

Dne 27. oktobra.

Denar

Ta teden promet na ljubljanski borzi ni bil znoten: znašal je 2.040 milj. Din v primeri 2.721, 4.795 in 5.273 milj. Din v prejšnjih tednih. Največ prometa je bilo v avstrijskih šilingih ter v ponejdelj 0.626 milj. Din.

Curih. Pariz 20.22, London 15.215, New York 306.375, Bruselj 71.60, Milan 26.245, Madrid 41.875, Amsterdam 207.65, Berlin 123.30, Dunaj 72.75 (priv. 57.15), Stockholm 78.40, Oslo 76.50, Kopenhagen 67.90, Praga 12.8075, Varšava 57.90, Atene 2.93, Carigrad 2.475, Bukarešta 3.05, Buenos-Aires 0.795.

Žitni trg

Novi Sad. Oves: bč., srem., slav. 72-74, bč. ladja 82.50-85. - Koruza: bč., bč. okol. Sombor 79-81, bč. suš. 64-66, bč. dec.-jan. 59-61, ban. suš. 62-64, srem. stara par. Indija 79-81, srem. suš. 64-66, srem. dec.-jan. 59-61, srem. sušena ladja 71-73. - Moka: bč., ban., srem., slaven. št. 8 97.50-102.50. Vse ostalo neizpremenjeno. - Tendence neizpremenjena. Promet: srednji.

Hmelj

Zatec (ČSR), 25. oktobra. Povpraševanje traja neizpremenjeno dalje. Kupuje se zlasti za inozemstvo. Zalogo so vedno manjše in opaža se postopno naraščanje cen, ki dosegajo danes že 1750-2025 Kč za 50 kg. Dosedaj je bilo v javni znamkovanici signiranih že 46.383 stotov po 50 kg letošnjega pridelka.

Živina

Mariborski sejem 26. oktobra. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 323 svinj; cene so bile sledeče: mladi prašiči 5-6 tednov stari 50-70 Din komad, 7-9 tednov stari 80-90 Din, 3-4 mesece stari 130-150 Din, 5-7 mesece stari 200-300 Din, 8-10 mesece stari 320-400 Din, 1 leto stari 600-700 Din; 1 kg žive teže 5-6 Din, 1 kg mrtve teže 8-9.50 Din. - Prodanih je bilo 148 komadov.

St. 4202.

RAZPIS

Občina Videm-Dobrépolje, srez kočevski, razpisuje službo delovodje-pripravnika in službo pomožnega delovodje. Za prvo službeno mesto se zahteva dovršeno srednjo šolo, za drugo pa dovršene štiri razrede srednje šole.

Prosilci naj se obrnejo s tozadevnimi prošnjami, opremljenimi s prilogami, ki jih navajata člena 7 in 8 banovinske uredbe o uslužbenih (Službeni list z dne 17. III. 1934, št. 184/22) na občinsko upravo najkasneje do 30. novembra t. l. Služba je pogodbeno, dokler ni odobren od banke uprave v smislu § 90. občinskega zakona se-stavljen statut, nakar se potom razpisa obe ome-njeni mesti zasedeta pragmatično.

Vse pravice in dolžnosti uslužbencev so razvidne iz citirane banske uredbe in občinskega statuta, ki je vsakemu prosilcu na vpogled v občinski pisarni.

Mesečna plača za pogodbeno službo je določena za delovodjo-pripravnika 900 Din in za pomožnega delovodjo 600 Din.

Uprava občine Videm-Dobrépolje,
dne 24. X. 1934.

Kaj je meter?

Dolžinska enota.

Kaj je watt?

Enota za porabljeni tok.

Kaj je lumen?

Enota za svetlobno množino.

Kaj je dekalumen?

Večja enota: 10 lumenov.

Z dekalumeni označene zelo gospodarne TUNGSRAMD žarnice dajejo več svetlobe za manjše stroške, ker je njihova nitka zvita v dvojno vijainico.

ZARNICE

TUNGSRAMD
nitka v dvojni vijainici - svetlobna množina v dekalumenih.

Sport

Danes zaobljuba vseh nogometašev v državi

V Ljubljani se vrši ta manifestacija na igrišču Primorja s tekmo Primorje-Illirija.

Danes bodo po vsej državi spominke slavnosti za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem s tem, da se bodo sportniki zaobljubili v izpolnjevanju velike oporoke blagopokojnikov: »Čuvajte Jugoslavijo!«

V zvezi s tem se bodo tudi odigrale nogometne tekme v korist fonda viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. — V Ljubljani nastopita Primorje in Ilirija v najmočnejših postavah. Že to dejstvo je dovolj privlačno, da privabi številno občinstvo. Pričakujemo, da ne bo Ljubljana zaostala v številnem posetu za Zagrebom in Belgradom, odnosno ostalimi mesti v državi.

Občinstvo se vljudno naproša, da pride pravočasno na igrišče, vsekakor nekoliko pred pričetkom, ki je določen na 14.30.

Službeno iz LNP. Opozarjajo se klubi, da je zanje določen stranski vhod na igrišču, kjer bo tudi poslovala posebna blagajna. Držite se točnosti!

★

SK Grafika poziva vse odbornike in verificirane igralce, da se zberejo danes ob 2 popoldne na Tyrševi cesti pred Stadionom, nasproti Kovačiča.

Smučarski klub Ljubljana ima 20. oktobra ob 20 v restavraciji Zvezda (prilike) svoj 6. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Poročila posameznih funkcionarjev bodo nudila mnogo zanimivosti iz klubovega delovanja. Valimo članstvo, da se udeležijo običnega zbora v čim večjem številu.

SK Ilirija, smučarska gimnastika. Radi velike udeležbe je postal prostor v garderobi drsališča premajhen. Zaradi tega je odšel smučarska gimnastika vsak ponedeljek in četrtek v telovadnico šole na Grubnu na Čopovci cesti (med šentjakobskim mostom in Emonsko cesto), in sicer: ob 18.30 za dame, ob 19.30 za gospode.

Slalom klub 34. Tehnični odtsek. Tekmovalec se obveščajo, da se vrši danes kondicijski marš; zbirališče pri Cankarjevih brezah ob 14. — Gimnastika bo vsak torek in četrtek ob 18.30 v paviljonu I. na velenjskem. — Veslanje bo odšel samo še ob sobotah, kakor običajno. — Opozarjamo tekmovalce, da vsi oni, ki bi brez vzroka ne posekali treningov, ne bodo prišli v poštev pri sezonskih prireditvah.

LTPP. Službeno. V ponedeljek ob 20 bo seja upravnega odbora. Na sejo se vabilo g. Drovencik Franc, Ljblj, Kovačič in Dlinovski v svrhu zaslišanja. Udeležba za vse odbornike obvezna. Seja se vrši v posebnih sobi restavracije Emona.

SK Zagorje. Zaradi sklepa upravnega odbora JNZ v Belgradu se morajo zaprijeti vsi nogometaši, funkcionarji in sodniki podzvez in klubov. Zagorski sportni klubi so sklenili, da izvrše ta akt skupno na sportnem igrišču v Zagorju. Zapisnice se izvrši točno ob 14.30, kakor je določeno, predgovor se pa vrši 10 minut prej. Po pričetku bo nogometna tekma med zagorskimi klubi za fond viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Občinstvo vljudno vabljeno!

Smučarski klub Dovje-Mojstrana

Naš klub je imel v proteklelem mesecu svoj peti redni občni zbor, katerega se je udeležilo vse članstvo, mnogo prijateljev in delavcev našega kluba. GZSP je zastopal podzvezni tajnik g. Sinkovec. Poročila funkcionarjev so pokazala veliko delavnost kluba, ki kljub velikim brezposelnosti ne spi, ampak mirno in tiho dela. Članstvo je v veliko poštovanostjo zgradilo na Možakliji smučarsko zavetišče, da se s tem omogoči sistematičen trening, ker na Možakliji zapade zgodaj sneg in se vzdržijo do srede maja. To zavetišče ni razkošen dom, s kakršnimi se dičijo bogati klubi, nego je skromno bivališče, ki bo prav tako prijazno sprejemalo ljubitelje naših planin. Okrog koč se najlepši smučarski teren za vse vrste tekmovalni in naši tekmovalci bodo zgradili tudi provizorijno skakalnico. Koča leži 1400 m nad morjem in je dosegljiva v petih urah iz Mojstrane. V njej je prostora za 30 smučarjev. V neposredni bližini se nahaja studenec, ki nikdar ne usahne. Z Možaklje je najlepši razgled po vsej Savski dolini, kakor na Triglav in odtod na vse vidijo vse tri doline: Krna, Kot, Vrata. Ne samo trening, temveč tudi daljše ture so mogoče, na pr. čez Polane na Gorje, ali na Krnjo in od tam na Pokljuko k Smučarskemu domu. Naš klub bo postavil sedaj dobro trenirane tekmovalce, ki bodo brauli barve kluba in tudi barve države v inozemstvu kot doslej. Zborovanje se je zaključilo v slogi in ljubezni do najlepšega sporta. Odbor je ostal z malimi izjemami dosedanji, predseduje mu pa naš agilni g. Josip Zupan, veletrgoec v Mojstrani.

Šah

V petek se je vršil v kavarni Evropi zanimiv brzoturnir, s katerim je otvoril L. Š. K. svojo redno šahovsko sezono. Nekaj dobrih šahistov smo pogrešali, vendar se jih je zbralo enajst, ki so se borili za naslov prvaka tega meseca. Temu boju so dale še posebno višino in privlačnost štiri lepe knjižne nagrade, ki jih je v t namen darovala, in to že ponovno, znana ljubljanska založba »Modra ptica«. Po naklonjenosti nekaterih knjigar in založb so bile še marsikdaj omogočene take nagrade, ki so pri plemeniti šahovski igri še posebno primerne, pa bi bila skromna želja, da bi ti primeri ne ostali zaključeni.

Po skoraj petdnevni borbi je bil izid sledeč: Prvenstvo in prva nagrada S. Lewis »Arrowsmith« sta pripadla M. Longerju z 9 točkami; drugo nagrado J. Londonovo »Dolino meseca« je dobil A. Preinfalk z 8½ točkami. O zmagi je odločilo njuno srečanje v zadnjem kolu; v izenačeni končnici je Preinfalk pogrešno kombiniral in izgubil. Tretja nagrada: J. Walker »Pravljice« je razveselila J. Gabrovška s 7 točkami, četrta pa po dvoboju s Cibicem A. Gerziniču s 5½ t. Dobil je Bartolovega »Lopez«. Večina udeležencev je pokazala še nekoliko nerutiranosti za brzo partije. LŠK.

Debečo diskalno napravo

skoro novo: aparat in večjo zalogo črk, le malo časa rabljeno, ceno prodam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod »Debečo«.

Potrebščine za krojače

klote, serže v več barvah, roka-vine, kanafas, moleskin, inlet trdo platno, vato in vatelin, žimo, sponke in gumbe v veliki izbiri, vse vrste svil in sukanecv

najugodnejše samo pri trrdki

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika (za vodo)

Na veliko Na malo

Radi velike zaloge

damskih plaščev

Vam nudimo vse vrste plašče po zelo znižanih cenah Oglejte si cene!

I. Tomšič
Ljubljana

Sv. Petra cesta šte. 38

MOJ PREDRAGI BRAT

BERTOLD BARTEL

ŽUPNIK V VAVTI VASI

JE DNE 27. OKTOBRA 1934 OB 16.15. URI POPOLDNE, PO DOLGI MUČNI BOLEZNI, DOBRO PRIPRAVLJEN ZA VEČNOST, BOGUVDANO ZATISNIL SVOJE BLAGO OČI V BOLNISNICI USMILJENIH BRATOV V KANDIJI

POGREBNA OPRAVILA BODO V TOREK, DNE 30. OKTOBRA OB 9 V VAVTI VASI, POKOP PA ISTEGA DNE OB 16 NA POKOPALIŠČU V SEMIČU

VAVTA VAS, SEMIČ, DNE 27. OKTOBRA 1934

MINKA BARTEL — SESTRA

Oskrbite si

za Vaše leposlovne, znanstvene in druge knjige primerne preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij: Dom in Svet, Mladika, Ilustracija, Zena in Dom

trpežne vezave

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

F. Z. Z. O. Z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

„SLOVENČEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

I. M. Lj. Nespečnost da vas nadleguje že več let, običajna sredstva da vam niso pomagala dosti ali nič, ker zlo napreduje. Kot vzrok navajate živčno izčrpanost, omenjate tudi svojo starost; o drugih važnih okolnostih, kakor so poklene zadeve, zasebno in družinsko življenje, gospodarske razmere in drugo, ne poročate ničesar, tudi ne o mnemu zdravnikov, ki so vas doslej imeli po rokah. Zato je več ko tvegano, da vam svetujem kaj določenega in za vašo nespečnost primernega. Bržkone so duševne motnje, ki vam jemljejo spanje, skrb, zagrenjenost, ožotnost, srčnost, obupnost, notranji razdor, kes in žal in ne vem kaj še vse, kar kadi duševni mir in odganja spanec. Vaša domneva, da je nespečnost v posredni zvezi z mladostnimi zablodami, se mi ne zdi prav verjetna, saj je od takrat preteklo morda več ko trideset let, in v tako dolgi dobi zastarajo celo dolgoviti. Da pridete do duševnega ravnotežja, poiščite si izkušenega duhovnega vodnika, ki vas popelje iz duševnih zmed v miren počivaj. Nedavno sem priporočil mlademu samotrpu vaše vrste, da si uredi notranjost, v premissah je tudi knjige na izbor: prvo iz novega veka (pisatelj zdravnik), drugo iz srednjega veka (pisatelj menih), tretjo iz starega veka (pisatelj cesar-modroslovec). Poskusite še vi po svojem okusu! Sicer vam priporočam, da živite glede hrane kar se da skromno, da se mnogo gibljete na prostem in vsakemu vremenu, da uporabljate vodo po znanih načinih in po pameti! Zdravil pa, ki vplivajo na spavalno središče v možganih, se skrbno ogibajte za vsakdanjo ali večkratno rabo, lažje vam bo živeti brez njih!

A. V. M. Štiriletni otroček še ničesar ne govori, pač pa beblja neke »kitajske« izraze, ali bo kdaj prav govoril? Če otrok sliši in razume vaš navadni govor (glede vsakdanjih njegovih potreb), bo zašel prav govoriti takrat, kadar boste vi sama resno hotela. Bržkone mu zdaj berete želje z obraza in oči, zato mu ni treba govoriti; ko pa bo spoznal, da dobi kruh ali jabolko ali drugo stvar šele takrat, kadar bo vsaj poskusil izraziti svojo željo obče umevno, opusti brž »kitajščino« in se vneto poprime našega narečja jugoslovanskega jezika.

I. C. G. Novo vino, kdaj je pitno brez zdravstvene nevarnosti? Za zdrave ljudi je vino brez posebne škode, ko je prvo vrenje končano in vino esencirano, za ljudi z občutnimi prebavili je dopustno časih samo staro vino, ki je popolnoma povrelo — v naših krajih nad eno leto staro in pravilno negovano. Poznal sem postarno ženo, ki sicer ni bila prijateljica vina, a se je vsako leto veselic gostega vinaškega mošta kot najboljšega odvajalnega sredstva. Iz tega izprevidite, da je vse za vse, a ne za vsakega.

M. Z. Lj. Histerična ne morate biti nikakor ne in za nič, ker vam je ta »novodobna« bolezen »strah« zopet; priznate pač, da ste razdražljiva, sitna, časih celo surova, da si te nevednosti zavedate in — kesate izbruhov svoje jeznosti. Kaj naj vam svetujem, ne da bi vas žalil, ko ste tako občutna? Histerija je stara bolezen, že starogrški zdravniki so jo poznali, eramičen priznak je dobila bolezen pri nezdravnikih v novejših dobah.

Kmetijski nasveti

Krmiljenje želoda in bukve (šira) perutnini. 1. Ali je zmlat želod primerna krma za perutnino (kokoši) in v kakšni meri in s katerimi primesti bi ga bilo treba pokladati?

2. Ali je isti namen primerna bukvica? — A. N. C.

Ad 1. Želoda ne smatramo za primerno krmo za kokoši, pač pa vam priporočamo, da ga uporabite za pitanje prašičev, v kar se vam bo najbolje obnesel. Pri pokladanju kokošim želod baje neugodno vpliva tudi na njih nesenje in izpremeni barvo rumenjaka. Ako pa hočete vseeno poskusiti krmiti želod kokošim, potem ga morate najprej primerno pripraviti. Morate ga posušiti ter izluščiti in razgreniti izluščena jedra. Najceneje ga posušite v zmerno topli krušni peči. Pri sušenju se želodova jedra zelo skrčijo, radi česar jih lahko zmelatite iz njih lupin. V svrhu razgrenjenja jedra zdrobite in jih denite v posodo z vodo, kjer jih namakajte 3 do 4 dni, vodo pa menjajte dvakrat do trikrat na dan. Razgrenjena jedra prav skrbno posušite, jih fino zdrobite in nato skuhajte. Po končanem kuhanju pa ocedite vso vodo stran. Kuhana krma zdrobljena jedra mešajte med drugo mehko krmo kot delno nadomestilo otrobov in žitnega zdroba, ki ga mešate med vsakdanjo kokošjo mehko krmo. Najbolje pa je, da uporabite želod le za pitne prašiče.

Ad 2. Bolj primerna krma kakor želod so za perutnino bukvice (šir). Tudi divjemu petelinu in divji kuki pridejo bukvice jeseni in pozimi zelo prav. Domača perutnina, zlasti purani in pure, ima rada bukvice, ki so predvsem zelo dobre za pitanje. Lupina, v kateri je bukvico jedro, je neprebavljiva. Zato je najbolje, da bukvico jedra pred krmiljenjem oluščite. Pri majhnih množinah lahko napravite to delo sproti. V 100 kg oluščene bukvicne jedre je okrog 10 kg prebavljive beljakovine. Skrbna vrednost pa znaša okoli 85%. Po množini prebavljive beljakovine je oluščena bukvica precej enaka pšenici in pšeničnim otrobom ter žitnim krmilnim mokam. Za krmiljenje zdrobite bukvico jedra v zdrob in jih kuhajte. S kuhanjem izluščite iz zdrobljenih bukvicnih jedr večji del etrupene snovi z imenom fagin, radi česar morate po končanem kuhanju vodo ocediti in jo zlijati proč. Kuhan zdrob bukvicnih jedr mešajte med ostalo mehko krmo. Z njim lahko nadomestite v mehki krmilni del močnih krmil, otrobov, žitnega zdroba, ali drugih močnih krmil, ki jih sicer mešate med mehko krmo. Začeti pa morate primesti prav majhne količine, da se kokoši prav polagoma privadijo na novo krmo. — V suhem vremenu pobrane bukvice hranite le v prav suhem in dovolj zračnem prostoru, kjer jih prav natanko razgrenite in jih vsak dan prelopite. Najbolje pa se ohranjajo bukvice v suhem zračnem prostoru, ako jih prej dobro posušite. Plesnive ali drugače pokvarjene bukvice se začnejo razkrajati in postanejo za živali škodljive.

Počrnela slivovka. Št. M. Kr. Lanska slivovka vam je v hrastovem sodu, ki ima nekaj novih dog in vrata pritrjena z železjem, počrnela. Radi bi vedeli za vzrok tega pojava in kako se da ta pogrešek odpraviti. — Železje je lahko vzrok počrnenosti vaše slivovke, kajti železna rja ni topljiva niti v vodi niti v alkoholu, ampak plava v žganju kot rjav prah. Ta se da odstraniti s precejšnjem skoki bel filtrirni papir, ki zadrži najfinjšje drobce rje. Če je pa slivovka počrnela veled raztopitve brezovine iz novih hrastovih dog, tedaj filtriranje

dasi pomeni resno živčno-duševno bolezen. Te bolezni menda nimate. Kakor niso vse notranje bolezni — jetika, tako niso živčne — histerija. Vaša bolezen je bržkone navadna nervoznost, živčna razdražljivost zavoljo premočne ali preveč enostranske živčne izrabe. Celotno stroju treba maže in odmor, da se oči in tečaj ohladi, sicer se stroj zatika, škripa, cvili, ropota. Morda prihajate v tista leta mene, ko je vse življenje delovanje in brezak, gibanje, izravnoteženo? Vsekakor vam priporočam, da se ves prosti čas, ki vam ga dopušča služba, gibljete na prostem. Za zimeko dobi si pripravite drsalke in smuči. Tudi jaz iščem prilicnosti, da se odlegnem družbi vsak teden vsaj za nekaj ur. Časih čutim sam, da mi gredo tudi sicer ljubi ljudje »na živce« in hitim v samoto, na izlete ali gorske pohode; časih me opozarja žena, da presega moja sitnost znošne mere, pa se umaknem v prirodo. Po cele dneve se razgovarjam z macesni in brezaki, gozami in storži, plitki in polži, ježi in vervecami, oči pasem po barih in dolinah, gozdovih in gorskih čereh; dobro mi dela sonce in veter, ne branim se preveč podnebne mokrote. Z lahko glavo se vračam zvečer domov in drugo jutro ne čutim živce ne sam, ne drugi okoli mene. Morda je ta »recept« tudi vam uporaben? Škodil vam gotovo ne bo!

N. M. S. Zapija da se vam sicer dobri močiček? Opoldne ga posrka kar po pol litra, zvečer mu je komaj en liter zadosti, zjutraj pa stika za žganjem. Težka zadeva glede presoje na daleč! Če je vaš moč zdrav in deloven človek, če pije domač eviček (ne dalmatince ali kakšnega štajerca), ni to — danja mera piča ali premajhna, a v zdravstvenem pogledu morda tudi ne prevelika in škodljiva. Če močiček vrši svoje dolžnosti neoporečno in če vas njegovo pitje ne obremenjuje v gospodarskem pogledu, ne shtarite in ekoparite, da vam močiček ne uide v krmo ali katero pivoško družbo! Glede žganja pa mu le dopoveste in sicer prav zlepa, da ga opusti, zakaj redno pitje žganja, tudi v majhnih množinah, ne more ostati brez kvarnih posledic za zdravje. Žganje se sme rabiti brez škode samo v posebnih primerih, ki naj bodo čim redkejši. Po večje ljubemu močičku, da se pisec teh vrstic, ki je videl že dosti na tem svetu, boji in izogiba vsakega žganja, ker se čuti še premladega zanj!

A. V. J. Odkodninska pravda proti zdravniku ali blagajni je tvegana reč. Vi trdite, da je bil vaš soprog po večmesnem brezuspešnem zdravljenju doma, poslan v nadaljnje zdravljenje v bolnišnico, ko je bil pravi čas za operacijo zamujen in da je soprog umrl zavoljo raka, ki bi se bil dal ozdraviti, ako bi bil zdravnik pravočasno spoznal nevarno bolezen. Morda je vaša domneva pravilna, a zelo dvomim, da bi se dala pred sodnijo uveljaviti zdravnikova krivda glede nezadostnega znanja in malomarnega zdravljenja. Če nimate stvarnih in tehtnih dokazov za svoje trditve — domneve niso dokazljive — opustite svojo namero, ki vam prinese poleg sedanje bridkosti še razočaranje glede pravice na svetu.

XY in drugim brezimnikom brez izkazil (na-slovnega lista ali glave zadnjega nedeljskega »Slovenca«) — nič!

ne bo mnogo zaleglo. V tem slučaju boste dosegli večji uspeh, če slivovko čistite z eponitom ali z oenokarbonom (kostnim ogljem). 15—20 gramov eponita na 100 litrov žganja se temeljito premeša in pusti, da se polagoma sesede na dno. Pri tem vzame s seboj vse v žganju plavajoče snovi, tudi barvilo, ter pijačo popolnoma očisti. Če se pa poče popolnoma očistiti, jo je še filtrirati. — Da si pa prihranite morebitni neuspeh, izvedite najprej sledeči poizkus v malem. Vzemite tri svetle, enake velike litrske steklenice počrnele slivovke. Prva ostane nedotaknjena in služi za primerjavo k drugima dvema. Drugo filtrirajte potom filtrirnega papirja, da vidite, koliko se da na ta način odpraviti počrnelost. Tretjo pa dodajte nekoliko eponita ali oenokarbona, dobro zmešajte in pustite nato na miru. Čez kakih deset dni boste opazili, da se začne žganje od zgoraj navzdol čistiti. Ko se je ves črni eponit z nesnago vred sesedel na dno steklenice, je žganje prešlo v drugo čisto steklenico. Mnogokrat je potrebno, da se ga še enkrat preceđa skozi filtrirni papir. Na podlagi teh poskusov boste ugotovili, kaj vam je storiti, da dobite čisto slivovko. Če pa s tem ne dosežete zadovoljivega uspeha, vam ne preostane drugega, kakor da slivovko še enkrat prekuhate.

Uspevanje ove na vlažnih tleh. Ali bi uspevala jezerska ovca na vlažnem pašniku in pri kilem in polkilem senu in otavi pozimi? S. F. I. — Vlažni pašniki in tudi že samo polkile sene ali otava so nezdružljivi za ovce. Le paša na popolnoma suhih pašnikih in senu ali otavi iz suhih nevlažnih travnikov so primerna krmila za ovce; kjer ni takih krmil in paše, ovca ne more uspevati. Svetovali bi vam, da vlažne travnike in pašnike spoznamo in skupno z vašimi sosedi primerno osušite, kar bo zelo v prid tudi goveji živini in konjem, katerim vsem sladko seno in paša bolj ugaja kakor pa kisle ali polkisle.

Pravi čas za gnojenje in branje travnikov. I. K. B. Svoj zanemarjeni, z mahom poraseli travnik želite pognojiti in braniti. Imate na razpolago nekaj komposta, ostalo bi pa pognojili z umetnimi gnojili. Želite vedeti, kdaj je pravi čas za gnojenje in branje; jeli je travnik gnojiti pred ali po branju. — Najprikladnejši čas za gnojenje travnikov je jesen in spomlad, predno trava odžene, pa tudi vso zimo, če vreme in zemlja dopuščata. Kompost je brez dvoma najboljši domači gnojilo za travnike, vendar mahu ne uniči. To opravi najboljši Tomasova žlindra, ki je za naša travniška najboljša umetno gnojilo, in travniška brana. Če je travnik močno porasel z mahom, tedaj ga je prej temeljito prebrati, mah pograbiti in spraviti na kompostni kup (ne zažgati, ker ga je škoda), potem šele raztrositi kompost, oziroma Tomasovo žlindro. Spomlad pa še enkrat pograbiti in pograbiti, kar ni razpadlo čez zimo. Tedaj lahko navožete na travniško tudi gnojnice, ki bo izvrstno zalegla. Tomasove žlindre raztrosite na oral okrog 200 kg, kar zadostuje za dobro gnojenje.

Obžinjanje ozimne pšenice. I. U. P. Ozimna pšenica vam je tako močno poglala, da se bojite, da vam bo pozimi pod snegom zgnila. Radi bi jo obželi, pa vprašate, če bi ji to ne škodovalo. — Res ni dobro, če pride ozimna premočno obrasla pod sneg, ker tedaj rada gnije, oziroma jo napade snežna plesen. Zato je koristno tako bujno ozimino že jeseni nekoliko obžeti ali površno pokositi, toda le tako, da se osrčje posameznih rastlin ne poško-

duje. Ponekod popasejo jeseni ozimino z govedjo, vendar je treba pri tem paziti, da živina posameznih rastlin preveč ne obgrize. Tudi ovce so pripravne za to delo, vendar se ne smejo predolgo pasti na enem in istem mestu.

Z oljem namazani sodi niso primerni za vino. J. S. R. Vinski sodi v kleti vam plesne, zato bi jih radi namazali z oljem, da bi lepše izgledali. — Tega postopka vam ne moremo priporočati, ker v sodih, namazanih od zunaj z oljem, vino le počasi dozoreva. Sodove doge, zlasti iz hrastovega lesa, imajo v sebi fine luknjice, ki vina sicer ne prepuščajo, pač pa zrak, da more v sod. Tako vino tudi nekako diha, to je, jemlje iz zraka kisik, s pomočjo katerega se pretvarja, čisti, zori in vedno bolj stara. Skozi te luknjice seveda vina tudi izhlapevajo, zato moramo sode stalno dolivati! V sodih, namazanih od zunaj z oljem, na se to zorenje zlasti mladega vina ne more vršiti, zato ostane to nedozorelo, sirovo. Če hočete imeti sode čiste, tedaj odrgnite vsakih 14 dni plesnobo s kako suho vrečo ali čunjo s sodov.

Ali se še izplača gnojiti vinograde? K. A. R. Lanska elaba in letošnja še mnogo slabša vinska letina pripravila vinogradnike v obup, češ, ali se sploh še izplača gnojiti vinograde in oskrbovati trte. — Mislimo, da ravno letošnja skrajno elaba vinska letina je podala vinogradnikom najboljši pouk o tem. Iz različnih vinskih okolišev prihajajo vesti, da so tihi vinogradniki, ki svoje trte dobro oskrbujejo, imeli letos najmanj toliko vina kot lani, medtem ko so zanemarjena zemljišča dala izredno malo. Tako čitamo, da je vinogradnik na dobro obdelanem vinogradu pridelal na oral do

Pravni nasveti

Zasilna pot v gozdu. T. V. Lastnik ste gozdne parcele, do katere se že od pamtveka uporablja kolovoz preko sosednjih gozdnih parcel. Na eni teh parcel pa je teren tako plazovit, da vsako leto zasujejo jarek, po katerem pelje kolovoz, velike mase zemlje. Odelanjevanje te zemlje je združeno z neprimerno velikimi stroški. Temu bi se dalo odponiti na ta način, da se pot na isti parceli preloži tako, da se plazovitemu terenu izogne. S tem bi pot postala nekoliko daljša, vendar mnogo zloježja. Kakor vi, tako tudi gospodarji drugih parcel ne morejo spravljati lesa in sene iz svojih parcel ob drugem času, kakor, kadar je pot zmznjena. Lastnik dotične parcele se upira preložitvi poti. Vprašate, na kakšen način in pod katerimi pogoji bi mogli dotičnega posestnika primorati, da dovoli preložitve poti. — Zakon o gozdih predpisuje, da mora vsak posestnik zemljišča dovoliti lastniku gozda, odnosno lastniku gozdnih proizvodov, da izvaža čez njegovo zemljišče gozdne proizvode, če jih ali mogoče izvozijo drugače, v drugi smeri, ali če bi bil drug način ali druga smer nerazumno dražja. Če se med lastnikom gozda ali lastnikom gozdnih proizvodov in posestnikom zemljišča ne doseže sporazum o zasilni poti, izda na prošnjo prvih, po predhodnem komisijskem ogledu in zaslišanju prizadetih oseb in strokovnjakov, odločbo po načelu razlastitvenega postopanja v mejah svojega območja obče upravno oblastvo prve stopnje, v mejah dveh ali več okrajev pa ban. V tej odločbi se določijo smer in velikost poti, način uporabljanja, rok, do katerega traja pravica uporabljati zasilno pot in velikost odškodnine. Zasilna pot čez tuje zemljišče se pa ne sme dovoliti, če bi nastala s tem za lastnika zemljišča razumno večja škoda, kot je korist za onega, ki to pot zahteva. — Ako se torej ne sporazumeje glede preložitve poti, se obrnite na okrajno načelstvo. Pripominjamo še, da mora oni, ki se mu prizna pravica do zasilne poti, povrniti škodo, ki nastane iz tega za lastnika zemljišča, kakor tudi za vse osebe, ki imajo na zemljišču kakšno pravico. Če je kakšna stranka nezadovoljna z odločbo upravnega oblastva glede odškodnine, ima pravico predložiti svoj zahtevek rednemu civilnemu sodišču.

Tožba vpokojenega železničarja pri drž. svetu. J. G. P. Že 10 let je vaša pritožba radi vpokojitve pri državnem svetu. Vprašate, kam bi se bilo obrniti, da bi uspeš. — Niste v dopisu povedali, v čem se smatrate prikrajšanega in zakaj ste se pritožili. Zato je odgovor nemogoč. Vašo stvar bi vam mogel razložiti le tisti, ki bi pregledal dotične spise. Najbolje bo, da se priporočite kakšnemu juristu, ki bo moral pač pregledati vaše spise, da vam bo mogel dati kakšen nasvet.

Odstop zemljišča za cesto. F. A. Z. Ko ste gradili hišo, ste jo morali umakniti 4.60 m od ceste. Tudi betonsko ograjo, ki ste jo zgradili pred hišo, ste morali odmakniti od ceste, s čimer ste izgubili precej sveta. Vprašate, kako bi prišli do odškodnine za izgubljeno zemljišče. — S tem, da ste morali postaviti ograjo v gotovi razdalji od ceste, še ni rečeno, da ste svet izgubili, ker ga najbrž še uživite. Če se je pa vaše zemljišče porabilo za cesto, ga vam mora čestno uprava plačati in se obrnite na njo. Prepričajte se pa prej, če je tisti svet sploh vaš. V mnogih krajih je cesta dosti širša kakor izgleda. Zožili so jo mejaši s priorvanjem. Ako se je to tudi pri vas zgodilo, pač za vrnite sveta ne boste mogli zahtevati odškodnine.

Zena ni plačnica moževih dolgov. A. P. Z. Zena je jemala na možev račun za gospodinjstvo potrebno špecerijo pri trgovcu in je bilo domnjenjeno, da bo ta dolg plačal mož z drvmi. Mož je nenadoma umrl. Pri zapuščinski obravnavi je kazalo, da je več dolga kot je vredna zapuščina moža in zato se je žena odrekla dediščini po možu. Zapuščina je bila prodana in ni krila vseh dolgov. Sedaj toži trgovec ženo pokojnega moža na plačilo špecerijskega dolga. Ker ima vdova nekaj svoje imovine, vpraša, če je ona dolžna plačati možev dolg. — Po postavi je dolžan mož, da vzdržuje ženo in otroke. Za izdatke, ki jih dela žena za potrebe gospodinjstva, je plačnik mož kot glavni družine. Če se je po smrti moža izkazalo, da ni za vse dolge zadostnega pokritja, bi upniki smeli predlagati, da se otvori nad zapuščino stečaj. Zeno, ki se je odrekla zapuščini moža, se ne more postaviti siliti, da plača dolgože moža. Seveda pravilno to ni, da trgovec vzdržuje ženo svojega odjemalca, vendar je temu tudi sam kriv, ker neza-nešljivim ljudem daje na upanje in jim na ta način omogoča, da žive večkrat preko svojih razmer in razpoložljivih sredstev.

Skupni vodnjak. S. M. K. Na svojem dvorišču imate vodnjak, iz katerega zajemate vodo sami in še dvanaest hiš iz vaše sosesne. V času, ko je pomanjkanje vode, je že skozi 20 let uvedeno, da se vodnjak zaklene in mora vsaka upravičena stranka priti po ključ k vam, tako, da se s tem prepreči zloraba vode po neupravičenih. S tem postopkom so bile vse hiše zadovoljne, le ena hiša trdi, da ima neomejeno pravo do vode, tako, da

10 hl dobrega vina, njegov sosed pa na svojih zanemarnjenih tleh na isti površini komaj 130 litrov. Slične vesti imamo tudi od drugih. Kdor torej hoče svoj vinograd ohraniti, ta ga mora pravilno oskrbovati in najboljše je, že zdaj jeseni pognojiti. Kdor pa trte zanemara, stori boljše, da jih posee in na njih mesto poseje lucerno, ki mu bo dala več dobička nego slab vinograd.

Zboljšanje nerodovitnega pašnika. S. A. D. Imate pašnik, ki se vam je zarasel s praproto in mžom, ki dušijo trave. Živina se vam na njem noče niti več pasti, ker ne dobi primerne krme. Radi bi ta pašnik zboljšali s čim manjšimi stroški.

— Pašnik ste leta in leta zanemarjali, pa hočete, da vam bo vzlic temu dal dobro pašo. Tudi pašnike moramo gojiti in oskrbovati, če hočemo od njih imeti koristi. Brez dela in stroškov pa to ne gre. Takega zanemarnjenega pašnika ne morete izboljšati v enem letu, izvzemši, da bi ga vsega preorali, dobro zagnojili in posejali dobre trave. To se izplača le tam, kjer je dobra zemlja in se lahko pašnik izpremeni v umeten travnik. Da se pa tudi tak pašnik napravi rodovit, toda brez dela in brez gnoja to ne gre. Svetujemo vam sledeči najcenejši postopek. Najprej morate pokositi praproto, izkopati grmovje in zemljišče očistiti. Nato naj travniška brana izruje mah, kolikor se to da. Ponekod bo treba z železnimi grabljami nadenj. Potem pride gnojenje. Praproto in mah sta znak pomanjkanja apna in fosforne kisline. Najboljša je seveda Tomasova žlindra, ki ima oboje. Najmanj, kar morete storiti, je, da pašnik močno potrosite z žganim apnom ali s apnenim prahom. Še boljše je domači gnoj ali kompost, dobra je tudi gnojnica. Spomlad pa zasejete nekoliko travno-deteljno mešanico in zopet temeljito branajte. Pozneje, ko praproto zopet požene, jo takoj pokosite in to ponavljajte vse poletje do jeseni, da se zatro korenine. Če boste par let tako postopali, bo vaš pašnik tako rodovit, da se bo živina na njem dobro počutila in vam bo povrnila vaš trud, delo in stroške z bogatimi dohodki.

lahko zajame tudi zadnjo kapljico iz vodnjaka. Vprašate, če ima res to pravico. — Ker se hočete izogniti morebitnim prepriam, vprašate, če smete v bližini tega vodnjaka izkopati nov vodnjak, ki bi ga imeli le za sebe. — Na svojem svetu lahko izkopljete vodnjak, kjerkoli hočete. Če bi se pokazalo, da bi v tem vodnjaku primanjkovalo vode, dočim bi v novem vodnjaku imeli vodo, in bi izvedenci ustanovili, da se voda iz starega vodnjaka podtalno odteka v novi vodnjak, potem bi vas vsi upravičenci starega vodnjaka mogli tožiti radi motenja posesti dosejanje pravice do uporabe vode. Iz dosejanja vodnjaka imajo vsi upravičenci enako pravico do zajemanja vode. Kdor si lasti večje pravice, mora v slučaju spora te svoje predpavice dokazati. Popolnoma v skladu je z enako pravico vseh upravičencev, da se v slučaju suše pravica do neograničenega zajemanja sorazmerno omeji ter vodnjak zaklepa.

Dijaki na stanovanju. M. R. Š. V mestu sta preskrbeli svojima otrokoma, dečku in deklici, popolno oskrbo pri neki gospodinj za vse šolsko leto. Sedaj pa zahteva hišna lastnica od gospodinj, pri kateri sta oba otroka v oskrbi, še neki gotovi znesek od najemnine, ki jo plačuje gospodinja lastnici hiše. Vprašate, če se smatrajo dijaki kot podnajemniki, in če je zahteva hišne lastnice upravičena. — Niste točno navedli, od koga da zahteva hišna lastnica doplačilo: ali od vas ali od stanovanjske gospodinj. Od vas hišna lastnica sploh ne more ničesar zahtevati, ker nimate vi z njo nobene pogodbe, pač pa imate pogodbo le s stanovanjsko gospodinj. Dijaki se smatrajo kot podnajemniki. Vsa najemnik stanovanja sme dati dele svojega stanovanja tudi v podnajem, v kolikor ni to hišni lastnik najemniku pri vselitvi prepovedal. Če torej hišna lastnica sedaj od svoje najemnice, ki ima dijake v podnajemu, zahteva sorazmerno povišanje najemnine, ni najemnica stanovanja dolžna to povišico plačati. Seveda ima hišna lastnica pravico odpovedati najemnici v zakonitem roku stanovanje.

Najemne pravice. M. J. P. Leta 1912. ste vzeli v najem kovačijo. Tedaj vam je posestnik kovačije pred pričami obljubil, da boste lahko življali kovaški lokal in stanovanje do smrti. Radi tega ste šli v podkovsko šolo in zaprosili za obrt. Leta 1933. je lastnik dal kovačijo drugemu v najem, vam pa je tudi odpovedal stanovanje. Radi stanovanja ste se takrat zopet pobotala, vendar vam sedaj zopet preli z odpovedjo stanovanja, ki ga mora po pogodbi dati novemu najemniku kovačije. Vprašate, če bi mogli na temelju dane obljube pred 22 leti, da boste lahko življali lokal in stanovanje do smrti, sodnim potem uveljaviti te svoje pravice. — S samo ujetno obljubo, da boste lahko do svoje smrti življali lokal in stanovanje, niste še pridobili nobene pravice. Če bi bila obljuba zapisana v obliki notarskega zapisa, potem bi bila iztočljiva, tako pa ni. Če bi vi pred 22 leti sklenili najemno pogodbo za lokal in stanovanje in v tej pogodbi navedli, da je neodpovedljiva do vaše smrti, potem bi mogli sedaj uspešno braniti svoje dosmrtno najemne pravice. Ker pa je bila tedaj izrečena od strani posestnika le enostranska obljuba, ker se niste določeno dogovorili, kaj boste vi posestniku za to dali, ni prišlo do dvostranske obvezne pogodbe in niste pridobili s samo obljubo posestnika nobene pravice.

Majhna nepazljivost — velike sitnosti. St. A. S. Kupili ste del pašnika in ste pri notarju napravili kupno pogodbo. Polovico kupnine ste izplačali takoj, za drugo polovico kupnine pa ste prevzeli dolg, ki ga je imel prodajalec pri hranilnici. Čez leto dni je prišel geometer odmeriti ta del kupljenega pašnika in na vaše vprašanje, če je seaj vse v redu, je rekel, da je. Po dveh letih ste šli slučajno k notarju in ste tam izvedeli, da so se v teh štirih letih vključili prodajalčevi upniki na kupljeno parcelo, ki sploh še ni bila na vas prepisana. Vprašate, kaj vam je sedaj storiti. — Vaša napaka je bila, da niste notarju naročili, oziroma, da se niste sami pobrigali za čim prejšnjo prepis kupljenega dela pašnika. Ta prepis je bil omogočen takoj, čim je geometer odmeril od vas kupljen del. Geometra ne zadene nobena krivda. Ko je on odmeril vaš del pašnika, vam je od svoje strani upravičeno rekel, da je vse v redu, kajti njegov posel je bil s tem končan. Vaša stvar pa je bila, ali v kolikor ste pooblastili notarja, dolžnost le-tega, da je pri sodišču zahteval prepis kupljenega pašnika. Upniki starega lastnika so z vključbo svojih terjatev za te terjatve pridobili zastavno pravico do zemljišča. Da od te svoje pridobljene pravice odstojijo, jih ne morete prisiliti, pač pa imate pravico od prodajalca zemljišča zahtevati odškodnino, v kolikor bi vključeni upniki za svoje terjatve vaše neprepisano zemljišče na dražbi predali.

»Stalen čitatelj«. Vaše ime menda ni takšna diplomatska tajnost, ki bi je ne smeli razkriti niti onemu, od katerega želite informacij. Na anonimno pismo pa ne odgovarjamo.

(Nadaljevanje prihodnje nedelje)

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Vital Vodušek:

Nedeljske misli

Danes je sicer nedelja Kristusa Kralja in evangelij triindvajsete pobinkošne nedelje beremo pri svetli daritvi tebe ob sklepu, a ko gotovo ne bomo pozabili na ta veliki praznik, vzemimo samo eno misel iz zadnjega evangelija, ki bi morda drugade ostala čisto skrita.

Ena stvar je namreč tako zelo pogosta: smrt. Ni treba hoditi v bolnišnico, sredi domov se smrt tako pogosto ustavlja in jemlje življenje zdaj otroku, zdaj v najmočnejših letih, zdaj voljnemu staremu. In tolikokrat bi hotel človek to smrti premagati, postaviti ji nekaj nasproti, kar bi bilo silnejše od nje! Ko mi je umrla najstarejša sestra — bil sem še otrok, a se prav dobro spominjam — je naša mati bridko jokala in tožila, zakaj niso več Jezusovi časi. Lahko bi pohiteli po Njega in ga prosili: »Pridi, položi roko na deklico in bo živa.« Kakor je storil Jairo. Isle ložbe sem jokaje ponavljal jaz sam, ko mi je šli leta na to umrla mati. Kolikokrat sem odlejal slzi isti jok ob krstih in grobovih, kolikokrat je tudi meni grenko odmeval v duši. Posebno če sem bil pri ljudeh, ki so kar pričakovali od mene kot duhovnika, da moram nekako tak čudež posredovati, — češ ti nam nosiš Boga, daj, prinesi nam še njegovo obujajočo besedo! Nekateri me kmalu ne bi hoteli pustiti opravičiti prve molitve za rajne — tiste lepe, takoj ob smrti, ko odpojuje duša s tega sveta. Ne, za življenje molite, življenje pokličite nazaj!

A zdí se mi, da kar preveč oživljanja pričakujemo od Boga. Tri leta Jezusovega javnega delo-

vanja poznajo samo tri obujenja. Kaj ne verujete, da je bilo tudi takrat tisoč in tisoč žalostnih mater, osirotelih otrok, prosečih očetov? Kaj ne verujete, da je samo tri Jezus obudil in da jih je tisoč in tisoč zavrnil? Da ga niso prosili? Ob enem samem obujenju se je zgrinjala okrog Jezusa vsa dežela! A Jezus ob tisoč grobovih ni ljudem obujal rajnih, pač pa njihovo slabotno vero in zaupanje.

Pogosto ne premišlimo vsega do kraja. Ne gre za to, da je Bogu nekaj lahkega, v mrtvo truplo dihati življenje. A nekoga klicati iz večnosti, ko je že stal pred božjo sodbo, ko je že našel večno blaženost ali večno trpljenje — klicati ga samo zato, ker se nekdo na zemlji ne da tako hitro utolažiti, ker nekdo bridko joka — to ni malenkost. Jezus je to samo trikrat storil. Večkrat gotovo ne. Drugače bi stalo v evangelijih.

Zato pa nam ne smejo biti Jezusova obujenja samo v hrepenenje. Da bi čudežno hoteli spremeniti trdo vsakdanjost našega življenja. Da bi hoteli jok ob krsti in ob grobu s čudežem spreminjati v nedopovedljivo veselje. Ne toliko obujenje — temveč je On Gospod življenja in smrti, ta misel bi nas morala čisto prevzeti. Ne šele, ko stojimo ob rajnem. Temveč sredi življenja, takrat, ko se še vse smeje okrog nas. Potem bi tudi jokajoči močnejše verovali in zaupali. In prav radi obujajočega Jezusa bi mnogi ob grobovih našli novo moč, ko morda drugače obupujejo in omahujejo in izgubljajo poleg svojega rajnega še svojega — Boga...

Skozi Grčijo

V Atenah

Atene so velemesto svetovnega značaja. Daleč pred vsemi mesti Balkana, tudi daleč pred — v zadnjem času tako naraslim — Belgradom stojijo Atene, ki imajo en milijon prebivalcev. Seveda se k temu številu računa tudi prebivalstvo Pereja, atenske luke, a je to opravičeno, kajti danes tvori oba eno samo veliko mesto; njune meje so

Pogled na Atene

se že zdavnaj zlepe vkup. Mesta, kot so Atene, je nemogoče v enem listu opisati; celo vse znamenitosti bi bilo težko naštet. Tudi značaj tega mesta bi bilo težko določiti: nikakor se namreč v Atenah ne da prezreti Orienta, ki je tu postavil na tisoče in tisoče malih bazarov, ki je preko bizantinstva vtisnil po cerkvah in drugih zanimivih stavbah svojo živo pestrost, ki je v ljudi vsadil tisto, kar moderni imenujejo »orientalni mentaliteti«. Vendar bi pa človek, ki ne bi nič vedel, kam je prišel, lahko tudi mirno dejal, da se nahaja v kakem južnoevropskem mestu, recimo v Marseillu ali v Napoliju. Po značaju mesta bi mogoče mirno reči, da so Atene orientalne, da so zopet italijanske, francoske ali angleške. Bazarji so orientalni, ulice in njeni črni »prebivalci« so prav južnitalijanski — zlasti v trgovskih okrajih, hiše, voletrgovine, monumentalne zgradbe, spomeniki, cestne in podzemeljske železnice, vse to pa zelo spominja na velemesta zapadne Evrope.

Najprej sva občutila to, da hoteli v Atenah niso tako dragi kot pri nas. Vse, ki se bavijo z mislijo, da bi enkrat obiskali Grčijo, zagotavljajo, da s te strani ne bodo imeli nobenih težav. Hoteli so približno za eno tretjino cenejši kot pri nas in se s svojo opremo lahko primerjajo tudi z našimi najboljšimi hoteli. Seveda sva midva vse te hotelle dobrele uživala samo v Atenah, in sicer samo dva dni; nisva namreč sploh imela v načrtu potovanja obiskovanje hotelov, a vendar v Atenah ni bilo mogoče drugače. Privoščila sva si tu po dolgem času zopet enkrat vse dobroto, ki jih človeku daje moderna civilizacija: stopila sva kmalu na cesto umita, počesana in preoblečena. Vsek od domačinov na cesti je imel vsaj en radoveden pogled za ta dva neumna »Angležca« s fotoaparati čez rame.

Sledilo je dolgo romanje skozi atenske imenitosti. Povsod je skoraj treba plačati vstopnino za obisk. Starine iz klasične dobe so razsute po vsem novem mestu okrog Akropole, ki stoji ne-

mogočna kamenitna — skoraj redno marmornata — koleša, iz katerih so sestavljali mogočne stebre (jonske, dorse in atične), sestavne dele skoraj vseh stavb, se temu nisem nič več čudil. Postavila sva se večkrat ob vznožju kalerega od teh stebrov in se fotografirala: zanimivo so namreč take slike zaradi kontrasta: človek je podoben črvičku, ki se zaganja v deblo drevesa. Nekaj komičnega sem zmeraj videl na takih slikah. Nikakor ne morem

misliti, da so bili tudi stari Grki na zunaj tako revno razviti, kot je današnji civilizirani človeček. Po teh stavbenih spomenikih sodeč, so vsi Grki morali biti Giganti.

Najzanimivejša točka v Atenah je za tujca seveda Akropola. Na stotine avtomobilov, polnih Angležev, Francozov, Nemcev in Američanov, je vsak dan obišče. Skoraj čisto do vhoda, pri katerem človeka olajšajo kar za 50 drahem, vodi asfaltirana avtomobilska cesta. Kakšnih ljudi tu ni! In vsakdo kar naprej fotografira. Akropola je dnevo po večtisočkrat slikana. Nisva še dolgo hodila, ko že stopi k nama človek rjavega obraza in črnih las v lepi beli obleki in nama ponuja svoj aparat. Dolgo nisva vedela, kaj hoče, dokler ni vendar iz sebe spravil par angleških besed: hotel je, da bi ga ob vznožju karjati fotografirala, potem je to hotel še ob stebrovju Parthenona. Ko sem ga vprašal, odkod je, je dejal kratko: »Arab iz Abesinije.« Malo debelo sem pogledal: taka srčanja vzbujajo v človeku iz začetka nehoti nekaj začudenja in sprotovanja. Hodila sva vedno naprej in naokoli. Moj tovariš je kar navdušeno hodil dalje in fotografiral, meni je bilo pa že vsega dosti in sem se vsedel na kos marmornatega spomenika, ki je ležal prav ob obzidju. Imel sem lep pogled na Atene, Perej in dalje na morje ter otoke. Pod zidovjem, na katerem sem sedel, je bilo strmo skalovje, obraslo z visokim kaktusom. Seveda je tudi spodaj v gozdu teh kaktusov vse polno antičnih razbitih spomenikov. Kaktus je imel upravl zrela sadove in gruča črnolasi otrok se je preganjala med njimi in pobirala bodoče sadeže. Videli sem, da so bili raztrgani in lačni... Velemesto! Še en lep pogled sva imela, gredoč z Akropole. Sonce je vprav zahajalo na rumeno-rdečem obzorju. Dolga, zlata črta na morskem obrazu je zaslepljevala oči. Lepe agave in pinije, s katerimi je obrasčen ves grški Akropole, so svojo barvo pod vplivom tega pojava dobile nekako zlatozelena barvo. Vrh areopaga, ki je oddaljen komaj sto korakov od Akropole, je bil kakor pozlačen, skale, na katerih je stal apostol Pavel, ki je govoril o nepoznanem Bogu, so se mi zdele zlate.

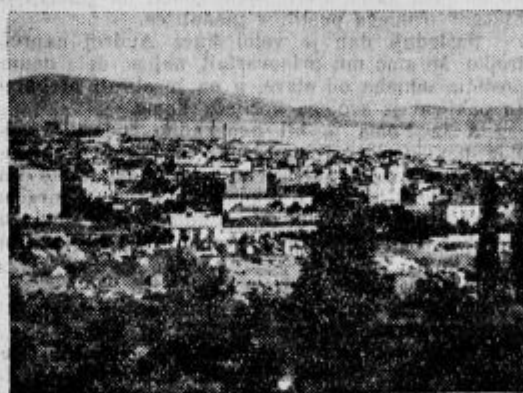
Posebna točka našega prvega dneva v Atenah je bil obisk krasne katoliške cerkve in atenskega nadškofa. Šla sva po najlepši atenski ulici, tako zvani »Odos paneplestis«, ob kateri stojijo vse važne in reprezentativne zgradbe tega starinskega velemesta. Najprej nacionalna knjižnica, potem en muzej, univerza in za njo zagledano krasno stavbo z marmornatimi stebri in propilejami. Na arhitravu je bilo zapisano: »In honorem sancti Dionysii Areopagitae«. Takoj sva bila na jasnem, da je to katoliška cerkev in etopiva potri. Brez dvoma najlepša katoliška cerkev v Grčiji. Na človeka napravi poleg vtisa, ki ga dobi od krasne antične arhitekture, tudi še poseben, avel vtis, kajti v tem prostoru počiva tudi truplo prvega konvertita iz tako zvanih višjih krogov starih Aten — sv. Dionizija. Katoličani v Atenah so na svojo cerkev lahko ponosni.

Atenski nadškof naju je izredno ljubezno sprejel. Nadškof Janez Filipucci je Italijan, arednih let, simpatične zunanosti in zelo izobražen. Eno dobro uro sva bila z njim v pogovoru in ves čas je govoril zgolj o cerkvenih vprašanjih. V glavnem sem tu zvedel o položaju katolicizma v

Grčiji isto kot v Solunu. Odnos med katoliško cerkvijo in režimom ni vsekakor tako slab, kot so mi ga pri nas naslikali. Na moje vprašanje v tem smislu mi je dejal: »Nam je zelo dobro znan položaj pri vas; zato vam lahko rečem, da tudi pri nas ni slabše, morda celo boljše. Vidim, da se premalo poznamo, čeprav imamo skupne meje: treba bi bilo več stikov...« Veliko bolj neljubi pa so grškemu režimu zedinjeni kristjani vzhodnega obreda. Teh se bojijo, kar je razumljivo. Ljudstvo namreč ne gleda toliko na dogmatične razlike, kolikor na oblike in čistost kulta, na življenje duhovnikov in na moralno. Devišvo in mučenštvo je cerkvi samo v kras in jo stori še bolj privlačno...

V Atenah je več vrst katoliških moških in ženskih redov. Tako imajo na pr. samo mariisti tri kolegije, kjer so mešani učenci brez ozira na vero in narodnost. Med njimi je izredno veliko število pravoslavcev, iz najboljših atenskih družin. S šolo se petajo tudi sestre sv. Jožefa. Sole marietov so priznane od države in državnim enakopravne. Tudi jezuiti so v Atenah. Katoliške sestre imajo lastno veliko bolnišnico in sanatorij. Katoliških cerkva je v Atenah več; eno vprav sedaj zidajo. Sploh je nadškof Filipucci v tem oziru goreč. Že več cerkva in kapel je zidal. Zelo skrbi za duhovski naraščaj. Duhovniška služba je doli izredno težka: teritorij je velik, duhovnikov pa malo. Skoraj vsi, tudi škof, morajo ob nedeljah po dvakrat maševati, da bi verniki mogli prisostvovati službi božji. Morda je zato tako pičilo število naraščaja: vsega 10 bogoslovcev. Atenska nadškofija s solunskim vikariatom šteje nad 33.000 vernikov. Nekaj manj kot ena tretjina je Italijanov, ki pa so popolnoma helenizirani in veljajo kot zavedni Grki tudi pred oblastmi. Duhovščina pa je res po velikem delu italijanska. Tu moram izraziti neki ponizek. Grčija je bizantinska in pravoslavna. Za pravoslavje in bizantinizem pa bi bili pač veliko pripravlnejši Slovanci; kolikor sem mogoče zapaziti, je Italijanom vprašanje zedinjenja precej tuje. Zadovoljni so s tem, kar imajo in s stanjem, kakršno je. Praktičnega stremljenja po zedinjenju nisem nikjer zapazil. V njihovih dušah ni še nič cirilomelodskega, nič slovanskega in vzhodno-ršanskega. Atenski nadškof zelo potrebuje duhovnikov — Bog daj, da bi kdo od Slovanov zašel doli...

Ker so Atene tudi kulturno središče Grčije, sem tu mogoče tudi največ zvedel o sodobnem kulturnem položaju. Veliko o tem sem zvedel že pri nadškofu, drugo iz opazovanja. Žal, že pri prvem pogledu je treba ugotoviti, da Grčija nima več svoje tipične grške kulture, ampak je že popolnoma pod vplivom zapadne civilizacije. Njene lastne tradicije so mrtve: služijo ji dane samo še kot finančni vir, kot sredstvo, ki mogoče dviga tujski promet. Grki so narod, ki je svojo raso že skoraj izgubil. Danes so že duhovno in fizično zelo podobni Judom. Kdor pogleda v največje grške dnevnike »Hellenikon Melon«, »Eleftheron Vima«, »Patriste«, »Proia« in druge, bo zastojal iskal kakih kulturnih ideologij. Listi so zadovoljni zgolj s političnimi poročili in pa s kriminalom, ki zavzema s sportom skupaj vsaj štiri petine vsega prostora. Velikih listov, ki bi se držali obenem tudi kake verske ideologije, ni. Pač pa imajo zelo dobre gospodarske liste (»Aneksartetos«). Velikih knjigar nimajo. Izbiro knjig so zelo pičle, posebno znanstvene vrste. Znanstveniki morajo svoja dela navadno sami založiti, ker knjigarne se s stvarmi, ki se malo iščejo, ne ukvarjajo rade. Na izbiro se v knjigarnah le prevodi tujih del. Povsod se dobi grškega Shakespearea, Tolstega, Goetheja, zelo malo pa grških originalnih del. Najmočnejša literarna imena na področju sodobne grške proze so Korais, Kalligas, Rangavis in Rhoidis. Njihov jezik, razen nekaterih izjem, ki hočejo biti moderni, stremi nazaj k klasičnemu grškemu jeziku. To je danes skoraj splošno stremljenje na vseh literarnih področjih in bo tudi gotovo zmagalo. Mladinsko gibanje na Grškem je tudi močno v tem smislu usmerjeno. Mladina je tudi v poeziji

Elevzis

polkazala izredne literarne moči. Rhoidis, ki se je močno udeleževal tudi kot pesnik in veljal za vodilnega takih zvanih akademskih pesnikov, je vprav zaradi mladinskih bolj narodno-ljudskih stremljenj, s svojim klasicizmom propadel. Tema mladinske poezije je zaenkrat samo še domovina in narod: do religioznih sfer še niso prišli, kar seveda ob religiozni vzgoji, kakršno imajo, ni nič čudnega. Med temi pesniki so močna imena: Petemos, Vikelas, Athanas, Kambisis, Melas, Lasharis in dr. Med njimi je mnogo dobrih dramatikov, kar je sploh grška literarna posebnost že od najstarejših časov. V kolikor se grška literarna stremljenja upirajo duhu zapadnoevropske civilizacije, se naslanjajo večinoma na romantiko. Prav zaradi tega, ker se zlasti mladinska literatura najbolj upira vplivu zapadnoevropske civilizacije, je za njo značilen romantičen duh. — Kot praktični migljaj za liste, ki mislijo kdaj obiskati Grčijo, moram tu še omeniti, da je starogrški jezik od sodobnega grškega jezika zelo različen. Nikdo, ki zna starogrški jezik, naj ne misli, da bo doli z njim shajal. Časopise bi morda nekoliko še razumel, nikakor pa govorice.

Proti Korintu

Mislím, da ni nikjer v Evropi tako poceni avtomobilska vožnja kot na Grškem. Avtomobilski promet je tu tako razvit, da človek zunaj na deželi sreča gotovo vsakih pet minut avtomobil, luksuzni ali pa avtobus. V Atenah sva kupila za bagatelno ceno 14 drahem (7 Din) karto za Elevzis (22 km). Edino na ta način nama je bilo mogoče zapustiti Atene v pravi smeri, sicer bi se bogve koliko časa lovila po različnih ulicah. Hotela sva v Korint in potem dalje po Peloponezu. Prvo noč sva mislila prespati kje na prostem med Elevzism in Korintom, drugi večer sva pa mislila priiti do Korinta. Seveda sva se pri tem nekoliko uračunala, prvič

glede daljave, drugič pa glede vročine, ki ne dopušta, da bi človek ves dan mogel hoditi. Avtobus nas je peljal ves čas ob morški obali. Najkrasnejša točka pred Elevzism je gotovo Daphne. Med krasnimi, s pinjami, citronami in olivami obraslimi grškimi leži srednjeveški bizantinski samostan s cerkvijo in z mnogimi poslopji. Samostan, kot stoji sedaj, je iz 11. stoletja in je zgrajen na mestu, kjer je bil poprej znani Apolonov tempelj. Odkar sem bil v Daphne, se mi vedno zdi, da je pesnik »Mignonac«, ko je risal južno floro, imel pred očmi vprav Daphne: grški, obrasli z grmovjem lovorja in citron, oleandri, pinje, trta, vse se je tu zbralo, da bi okrasilo tempelj, ki stoji kot sredi raja. Proti zapadu se pa vidi sinje morje s številnimi otoki. Pot za Elevzis gre proti zapadu.

Hitro se je pomikal naš avtobus po lepi asfaltirani cesti. Sploh so ceste na Grškem — kar je v Jugoslaviji še redkost — skoraj vse asfaltirane.

Elevzis: Ostanke Demetrinega templja, v ozadju vhod v podzemlje

Cesta, po kateri smo šli iz Aten v Korint, je dolga okrog 100 km, gre ob morški obali skozi precej redko obljubene kraje in je vendar vsa asfaltirana. S tem sem šele nekoliko razumel, zakaj je tu avtomobilski promet tako poceni.

Solnce se je že precej močno nagnilo k zapadu, ko smo dospeli v mesto starogrških misterijev. Samo mesto Elevzis ni prav nič zanimivo. V mestu je namreč izredno razvita industrija in je polno tovarn, ki svoje produkte nalagajo iz tovarniških magacinov takoj na ladje. Več tovarn stoji čisto ob robu morja. Napolila sva se seveda takoj h glavni točki, ki sva jo hotela v Elevzisu obiskati. To so bile razvaline Demetrinih templjev, v katerih so se odigravali tako zvani elevzinski misteriji. Že same razvaline so napravile name tak vtis, da sem takoj postal popolnoma prepričan, da misteriji starih Grkov niso same legende in prazne stvari, ampak, da so moralni imeti res nekako globljo vsebino. Bajke ne bi človeka nikoli pripravile k tako ogromnemu delu. Edino verski zanos in globoko versko doživetje je moralo ustvariti in toliko časa vzdrževati elevzinske templje. Na vhodu naju je sprejel čuvaj, ki je bil jezikoslovno gotovo najprejnejši človek, kar sem jih kdaj na potovanjih srečal. Ni znal namreč nobenega jezika razen grškega — vendar pa je govoril hkrati v šestih jezikih — in kar je najbolj čudno, tako, da sva ga prav vse razumela. Hitrost, s katero je mešal grščino, angleščino, nemščino, italijanščino in še par drugih jezikov, mi je za trenutek zaprla sapo. Bil sem v zadregi, ker nisem vedel, kako naj bi z njim govoril. Toda to ni bilo niti potrebno. Vdih naju je povzel in kar naprej govoril, kar naprej... Na silo sva ga morala parkrat ustaviti v njegovem jezikovnem koncertu, da sva napravila par posnetkov. Kakor znano, so imeli v Elevzisu pri templju Demetre Grki vhod v podzemlje. Prišli smo do dveh špilj, pred katerimi zija po ena luknja, ki pomeni vhod v Had. Vprav ko nama je čuvaj z vso vneomo razlagal v svojem grško-angleško-nemško-francoskem jeziku simbolično Plutona in Perzeono, ki sta bila gospodarja podzemlja in imela tu vsak svojo špižo, v kateri so ju častili, mi je prišla v glavo krasna ideja, kako bi se znebili tega jezikoslovnega genija. Predložil sem tovarišu V., da se upustiva za trenutek v podzemlje in počastiva g. Plutona in njegovo gospodinjico Perzeono. Čuvaja sva enostavno zapustila in začela lezti v luknjo. To je dobrega človeka tako osupnilo, da je še en čas z odprtimi usti stal in gledal za nama, potem pa ekeptično zmajal z glavo in zgnil proti izhodu. Bila sva sama in dobre volje, ker se nama je vse tako dobro posrečilo: rešila sva se jezikoslovnega vulkana in pa živa sva prišla iz podzemlja. Še več: posrečilo se nama je napraviti par posnetkov tega podzemlja. Pluton gotovo ni nikoli pričakoval take drznosti.

Toliko zanimivosti je videti na velikem prostoru tega elevzinskega templja, da sva se izredno težko poslovila od njega. Solnce se je namreč že čisto skrillo za gričevjem bližnjega otoka Salamine in nama se je mudilo iz mesta ven, da bi kje na prostem ob morški obali našla mesto za spanje. Bila sva že do kraja trudna, ko sva ob svetlobi polne lune okrog 11 ponoči pogrnila odejo pod neko oljko, položila nahrbtnika pod glavo in zaspala.

Trdo ležišče, zaradi katerega so nama udi skoraj odorevali, je bilo vzrok, da sva se zjutraj na dolgi poti bolj hitro premikala in tako zopet skušala spraviti kri po žilah v redni tok. Železnica in pot v Korint gresla vedno ob morju paralelno in se parkrat križata. Že okrog 7 zjutraj sva bila v Megari. Tu je bil rojen grški filozof in računar Euklides, Vergil pa si je tu, kakor znano, nakopal svojo smrtno bolezen. Mesto je moralo, zaradi svojega lepega položaja na višini, po kilometra oddaljeno od morja, imeti nekoč krasen izgled. Danes pa se tu že poznajo sledovi stranskega korintskega potresa iz leta 1928. Hišice so vse male in nanovo zidane. Kar je pa še starih, so v zelo revnem stanju. Ob cesti je dosti manjših gostiln za tujce. Zdi se, da sploh tu ob morju živijo domačini največ od tujeskega prometa. V eni od teh gostiln sva skušala nekoliko obnoviti svoje sile, jaz s črno kavo in zdrobljenimi kolači iz tovarševnega nahrbtnika, on pa s celo izložbo grozdja, melon in drugega sadja, katerega je sploh na vsem potovanju pospravil neverjetne količine. Zavidal sem mu na tako dobrem teku... seveda je pa tudi grško grozdje in sadje nekaj posebnega.

(Nadaljevanje prihodnje nedelje.)

AKO ZELITE, DA BO VAŠ OTROK ZDRAV IN VESEL

mu dajte »Energin« za krepitev krvi, živcev in teka »Energin« krepi kri, tači živce dela apetit pospešuje razvoj otroka Otrokom trikrat na dan po malo žličko okusnega »Energina«.

»Energin« se dobi v vseh lekarnah v politrskih steklenicah. Steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32.

Pridobivajte novih naročnikov!

Pogled na Akropolo

kako v sredi in daje vsemu mestu res veličasten izgled. Tezejev tempelj, Hadrijanova knjižnica, etari trg, različni etari elavoloki, Zevsov tempelj, vse to je še deloma ohranjeno. Popreje sem se zmeraj čudil, kako se morejo čez dva tisoč let o raniti stavbe; ko sem sedaj videl, iz kakšnega materiala je vse to bilo narejeno, ko sem videl

Joža Herfort:

Tiho, tišje po smrečju...

Jelov gozd se je strnil. Somrak se je zgrinjal pod mogočnimi jelkami in stoletnimi smrekami. Zdal se je prikradel skozi gosto temnozeleno igličevje sončni žarek, se poigral na blesčecih iglicah, smuknil ob iskričah se kapljah smole, ki je polzela po debelu, in se zgubil v gostih rjavih odpadlih iglah, ki so se kopičile po tleh, zgrinjajoč se v prožno preprogo, na kateri je bil korak neslišen, brezšumen, da ni vznemirjala stopinja veličastva gozdne tišine. Sredi temnega jelovja je izvirjal v plitvi dolinici bister, čist studenec in tiho žuborel. Še ta je pretakal svoje srebro tiho, skoro boječe, da ne bi motil svetlega gozdnega molka.

Tiho, tišje po smrečju, ni se ganila veja v najrahlejšem dihu vetra, ni zapihljala sapa, niso si šepetale veje med seboj gozdne pravilice. Kar se je zganila med debli, ki so mrtvo stala v gozdnem somraku, senca, tiho oprezno je šla dalje, plazila

se od smreke do smreke, iskaje varnega kritja. Že se je pritihovala do studenca, ko je gozdni jereb preplašeno zletel, prav zadnji hip se je rešil ostrih zob zlatogrlje roparice — kune zlatice. Visoko v rebri, onkraj studenca, sredi smrek je obedel in krepko zapel.

Se se je čula zadnja melodija njegove čiste pesemce, ko se je oglasil tik pod njim droben sva-reč glasek. Še drugi, oživel je mrtva gozdna tišina, oglasile so se siničke, opozarjajoč gozd na nevarnost, na smrt, ki se plazi zdaj v njegovih sencah. Na dolgo vejo, v pramenih sonca se kopajočo, je sedla drobna ptička, ponižno, zamolklo sive barve in glasno, zategnjeno plašno zaklicala. Temnorjavi oči so ji iskale po smrečju sovražnika, dvignila je čopko, namršila perje — čopasta sinica je bila, ki je opozarjala na nevarnost. Prav vsa je bila siva, le glavico je imela svetlejšo, tik za ušesi temno progno v obliki venca. Pepelnato sivo suknjico je imela, čelo sivo-črno pisano, perotki in rep pa temno sivo-rjavo. Ni bila sama, cel trop jih je bilo, samih čopastih tovarišic, ki so obrale razpoke dreveja in iskale bub in ličink hroščev — gozdnih škodljivcev. Kratka krilca so imele, kot bi se tega zavedale, niso daleč poletavale. Silno dolgo so se zadržavale na posameznih drevesih in njihovim drobnim očkom ni ušel najmanjši gib, bodisi, da je bil to droben žužek, ali gozdni prebivalec, morda človek, ali pa njihov najhujši sovražnik — rumenooki črnokljuni skobec. Ej, kako so se ga bale! Kako dolgo so se obotavljale, predno se je najpogostnejša med njimi ojunčala preleteti gozdno jaso, da so šle za hrano malo čez, v širše gozdove, onkraj sočne zelenice!

Ljubke, neugnane so ves dan poletavale okrog, plezale po zelenih vejah in le zdaj, zdaj tiho zaklicale druga drugo, kot bi se bale, da se ne zgube v tistem gostem mračnem smrečju.

Gozd je zaspal, onemel v svoji samoti. Vsi drobni zbori so ga zapustili. Še sonce, svetlo, toplo, čigar prameni so božali mehke preproge po tleh in se igrali po temno zelenem razkošju jelovja in smrečja, se je skrilo za puste sive oblake. Še je zakokala po jesenski samoti ostra burja, da je smreka pripogibala svoje težke veje, jih vila v vetru, nato je nastala mrtva tišina.

Bilo je tiho, vedno tišje, ko je pričelo anežiti. Padali so debeli kosmi, gozd je izumrl, v mraku pod vejavejem med deblovjem pa je sneg padal, padal... Ni zacvrkutnila ptička, ni se spreletela sinička. Gozd je tiho snul. V ranem jutru, vse je bilo pod belino, vejaveje se je globoko sklonilo, pa se je vendar spreletela ptica, komaj slšno eo zatrepotala drobna krilca Joj, kako majhna ptička je bila! Še manjša kot stržek! Vsa je bila rjavo olivno zelena, le pramen perja od čela do temena ji je sijal v krasni rumenozlati barvi. Rjave očke je imela, droben ozek, prav rahlo ukrivljen kljun — noge podobne onim naših siničk — to je bil kraljiček, ki ga ni niti ostra burja pregnala iz gozdnega svetlišča, iz temnega smrečja. Samo nežni

cik, cik si čul in zdaj, zdaj tihi, skoro neslišni trepet perotk. Tudi v najhujši zimi so si našli dovolj hrane za drobne želodčke, saj so vedno našli zdaj bube v skriti razpoki lubja, zdaj seme, ki ga še ni veter odpihal na tla.

Veo zimo so pretolikli, ves mraz preživeli, ko pa je sušec stopil sneg, tedaj so se vrnili njim v družino njihovi tovariši ognjeglavčki, prav taki, kot oni so bili, prav tako veliki, le pramen na glavici jim je sijal v čudovito ognjenozlati barvi. Glej, tudi čopaste sinice so se vrnile, prav ostra burja jih je odgnala, a že prvi topli sončni žarek jih je vrnil.

V najtišjem smrečju so si napravili kraljički veliko umetno spleteno gnezdo, obesili ga na zeleno smrečje veje — pustili le ozek vhod v gnezdo, tako majhna so bila vrata, da so komaj sami šli v skroto dve pesti veliko gnezdo.

In spet je gozd onemel, sam je stal zdaj v sončnem zlatu, zdaj v gozdnem mraku, le tam po smrečju je klilo življenje, klilo tiho, tišje...

A. Kuprin:

Ruska stava

Dolgočasili smo se in začeli pogovor o stavah. Glavno besedo je imel naš skupni prijatelj Aleksej Aleksejevič. Vrnili se je bil šele nedavno iz Aljake in nam pripovedoval o najbolj nemogočih stavah med kopači zlata. Z njimi so tekmovali samo lovci na plave lisce.

Ostali smo molčali, srkali vodo in ob priliki povedali kako svojo resnično ali izmišljeno stavo; samo neki priletnější gospod z zlatimi očali je zelo pazljivo poslušal, srkal vodo, a ni črnil nobene. Ko pa je Aleksej Aleksejevič na kraju dodal, da nihče tako zagrizeno in noro ne stavi kakor Američan, je vzel gospod z naočniki svoj kozarček z vodo, ga izpraznil do dna, in začel: »Da, to je resnica. Američan ima močno pu-stolovsko žilico. Ne strši se tvegati karkoli. Ampak veste, da je tudi pri nas veliko ljudi, ki radi stavijo in naj še toliko tvegajo. Če mi dovolite, go-spodje, vam povem stavo, ki vam dokáže, kako so vneti za tvegane stave tudi naši ljudje.«

»Pripovedujte, povejte!« smo vzklikali vse vprek.

»To je zgodba iz davno minulih časov. Sam sem bil tedaj mlad poročnik in imel sem svojo družbo, ki jo radi nazivajo »zlata mladina«. Bili smo popolnoma zaključna družba, a glavna skrb nam je bilo dobro vino in dobri konji.

Tako smo nekega dne sedeli v neki restavraciji, pili šampanjec in se pogovarjali o konjih. Prišli smo do vprašanja, kdo ima v Petrogradu najhitrejšega konja. Neki kosaški častnik — na ime sem pozabil, vem samo to, da je bil kozak in knez — je trdil, da ima najhitrejšo žrebec v Petrogradu grof Arakčev, takratni generalni gu-bernator v Petrogradu.

»To so besni in ne konji, tako vam povem. Hitri so ko strela in voditi jih more samo grofov sluga Ilija.«

Knez Andrej Bjelopolski, ki je sedel poleg mene, se je na te besede zasmejal in rekel:

»Ali smem staviti, da bom te Arakčeve vran-ce s svojimi mrhami pretekel?«

»Ne boš, golobček!« de kozak.

»Bom!«

Beseda je dala besedo in stavila stavo. Pogoji so bili ti: če knez Andrej ne preteče Arakčevih konj, mora vse tri svoje konje s sanmi in s ere-brom okovano opremo dati kozaku, če pa preteče, potem mora kozak kupiti vse vstopnice v opero, ko bo pela gospa Borbi, sam sedeti na galeriji in nikogar drugega pustiti v gledališče.

Naslednji dan je velel knez Andrej napreči trojko. Mi smo mu prigovarjali, naj ne dela neumnosti in odneha od stave, a on se elišti ni hotel. In poklical je svojega kočijaža Fomo.

A ta Foma je bil nenavadno čuden človek. Bog mu je dal silno, elonjo moč, da je mogel ustaviti trojko v največjem poletu. Pil je ko kit, a govoril ni nikdar z nikomur. Vedno je mračno gledal izpod čela in nekaj momljal kakor medved. »Foma, danes moramo preteči neko trojko,« mu pravi knez.

»Katero?« vpraša Foma.

Knez mu pove katero, in Foma se popraska za ušesi:

»Poznam te konje, pa tudi Ilija. Nevaren člo-vek in konji. Ampak, če vaša svetlost ukaže, da jih je treba preteči, potem jih je treba preteči. Samo če vam konj uničim, nikar ne zamerite.«

Zapregli so in čakali pri Nevskem prosektu.

Naslednjega dne je dobila Metka sporočilo, da pride mož domov. In prav za res, že je na potu. — Ali bo res prišel?

Pospravila je dvorišče, umila pol oslepele šipe na oknih, pobrisala prah po sobah. Natrgala je gorečih georgin ter jih dala v kozarce. Tudi v krčmi je postavila kozarce z rožami na mize. Kakor ogenj žarečih salvij in ko kri živih cinij je povežala velik puščev ter jih nesla v majoli-ki na izbo. Malega Francka je umila kakor za k veliki maši in ga vsega preoblekla. »Zahvaljen Bog, prišel bo. Atek pride, tvoj oče,« je vsa srečna dopovedovala otroku. »Tatek!« je vriskal deček. Prekipevajoče čuvstvo ljubezni, zadovolj-nosti in sreča, da pride mož, varih in zaščitnik domov, je prešla od matere na sinčka. »Tata, tatek!« se je veselil in rajal, kakor bi mu bila obljubila lepih igrač.

»Danes pride —« Žena ga je nestrpno pričakovala od zore do mraka. Nikamor ni ganila iz hiše, le tu in tam je pohitela na hišni prag ter se nemirno ozirala po cesti. »Ravno eno leto je minilo, odkar ga ni bilo. Kakor nalašč se vra-ča za obletnico,« ji je venomer šumelo po glavi. Čakala je zaman.

★

Prav ta večer se je nad trg sklonila noč ter razprostrla svoje kreljuti. Pa nebu je priplul, zasrtr v oranžno gorečo kopreno, srebrn srp. Tam daleč so se kopičile brezoblične gmo-te oblakov. Zdajci je na skrajnem koncu trga za-bobnelo; pridrumelo je, kakor bi se vsulo pla-zovje. Zemlja se je tresla. Sikajoč in bruhajoč belosivo paro in črne stebre dima, se je v kr-

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Oh, vem de ste una nedela strašn te-šku čakal name. Pu-znam vaš ferbec. Ta narrajš b mende mel, de b vam usak dan kej nouga puvedala. Ampak na smete za-meri, če sm vas pesti-la na cedil. Jest nism bla uržab. Učaseh že tku pride. Člouk holt ubrača. Buh, učaseh pa tud ker druh, pa ubrne. Tu je že tku na svet.

Pa tud ne smete mišl, de vam una ne-dela nism mela nč za puvedat. Nuvic je zme-tu, če sm nudic nudic žiut, b na blu na svet nkol nubenga pumajnkajna, pa nej b bla valuta taka al pa taka. Ampak tu je škoda, de ud nudic lohka ževejo sam časnikari in pa »Avala«, al kok se že prau tist fabrk, ke nu-vice dela. Če je tu domača industrija, pa na vem. Mogoče je tud tle kašn tuj kapital udeležon.

Noja, kokr am rekla: nudic je zmeri na cente, al pa na koše, kokr čte. Ampak jest mam učaseh taka smola, de b se kar ta narrajš fentala. Kene, jest ceu teden pubiram nudice ukul pu mest, kokr mestn smetar smeti. Pride nedela, ke b te nudice lohka spraula med ldi, se m nardi pa pika na jezik, kokr se nardi kuram. Pol jh pa puvej, če jh moreš. Tu se m pa že večak prptil. Una nedela pa spet. Pa še ta narrajš tekat, keder mam ta narveč in ta narbi interesantneh nudic na raz-pulagajne.

Una seбота am bla tku vesela, ke am čez teden tulk nudic nabrala, de sm kumi čakala ne-dele. Predn sm šla h pučitke zvečer, sm a nalaš še jezek z vazelino namazala, de b m bl hiter drdrou in na upešu prehmaj. Kumi se dobr ule-žem, pa že začutem na jezik balečine Tku etra-šaneke me je pekl, kokr žiut ogen. Ja, tu vam rečem: kar za znort m je blu.

Jest nism mogla teh bulečin prenašat. Kar hiter sm skučila s pojstle, nateknila šlofrok in kar u cupatah letela h dohtari. H emu specijaleste za jezičine bulezni, tam na Krala Petra trge, ke me je že večak behondlu.

H ereš sm ga dubila še pr dele. Pu eneh pu-perjeh je neki brklou. Ke je mene zagledu, je pa prec ustau in m naprut prsou:

»No, Neška, kua je pa vas spet h men prnesel? A vam ga spet jezek kej špila?«

»Oh, gespud dohtar, tku me pa strašn arbi in peče, de ni za puvedat,« sm mu iz velika muja ud-guvarila. »Jest nism mogla več zdržat. Ze u pojst sm bla, ke me je začel cukat in zbadať, de sm kar cvelila. Kar iz pojstle sm skučila in hitr šlofrok ugrnila in cupate nateknila in h vam prtelala. Nej m na zamerja, de se nism tku ublekla, kokr se šika. Jest res nism mogla. Nej m hitr pumagaja, če ne bom hin. Lepu jh prosm.«

»No, no. Glih za scagat vam pa spet ni. Vi ste holt te bulezni pudvržen, pa je fertik. Vite, gespa. Kdur iz glava preveč dela, ga rada glava buh. Kdur iz rukam tešku dela, ga ruke bulejo. Kdur velik ukul hod, ga noge bulejo. Kdur velik sedi, dubi hemuride, no, in tku naprej. Tu ni nč za pumagat. Vi pa ta narveč z jezikam delate, vas pa holt jezek buh. Tu je naraun zakon in nu-bena žaua na pumaga. Jest vam družga in morm svetvat, kokr, de jezek maj bl šonate. Za dons vam bom spet tiata pika uderu, kokr sm vam jo že večak, de boja bulečine pujejnale. Pol pa glejte, de ute jezek ta narmn kašneh šternajst dni lepu prgmah za zubni držal, de se vam spet druga na

Arakčev se je vsak dan vozil tod mimo. Točno opoldne so se pokazali vranici in v sanah je sedel sam svetli grof Arakčev.

Knez Andrej je pustil Arakčeva malo naprej, nato pa je ukazal:

»Goni!«

Foma je epustil konje v dir. Ko je Ilija zaslišal za seboj konjski peket, se je ozrl. Ozrl se je tudi sem presvetli Arakčev. Foma, goni, goni Ilija. Ker je svetli gospod Arakčev ljubil konje, je bil silno ponosen na svojo trojko. A tudi sicer je bil silno ponosen in ohol mož.

»Ta nesramnež nas ne sme prehiteti!«

Težko je opisati, kako je bilo. Tako konji, kakor oba kočijaža, so pobesneli. Izprva so vranici prednjačili, a niso dolgo zdržali in začeli zaosta-jati. Knez Andrej je prehitel grofa Arakčeva in ta mu je mimogrede zapretil z roko.

Naslednji dan je naš general poklical kneza Andreja in mu rekel:

»Knez, čimprej morate zapustiti polk in Pe-trograd. A da ste se topot izmuznili brez kazni, se morate zahvaliti samo svetlemu grofu, ki ima rad hitre konje in drzne ljudi. Znana mi je vaša nesramna stava. Zahvalite Boga, da ste svojo drznost plačali samo s premeščenjem. V Petrograd se ne smete več vrniti.«

Taka je bila torej ta ruska stava. Za svoje čase dokaj drzna.

nardi, ke u tem slučaje na bo druge pomoč, kokr, de vas bom mogu operirat, in jezek prou pr ku-renin vn zrozet.«

»Oh, gespud dohtar. Tietga pa ne. Jezika s pa na pestim vn rezat, pa če se m prou taka pika nardi na vem, kokr je šmarna gora.«

»Ašn gut. Pol pa mene ubogite. Zdej pa pu-kažte jezek.«

Ke sm mu pokazala jezek, je pa kar ene dva-kat putegnu iz ena rečjo ke pa sm pu jezik, pa sva bla fertik. Ke am ga prašala za rajtenga, m je pa reku, de za take malenkost nč na rajta. »Ampak tulk vam pa puved, de ta narmn šternajst dni morte pestet jezek čiet prgmah, de na pride ud kašneh kumpikaci. Sej am vam preh puvedu, kuku je ta reč,« m je še reku in m pukimu, čš, zdej sva pa upraula.

Jest s m se za pumuč lepu zahvalila in šla dam. Ke sm se spet u pojstla zavallila, em pa prec tku zaspala, kokr b me eden ubou. Glih učeri je blu tega šternajst dni, kar se m je tu zgudil. Dons mam pa že spet tku zdrou jezek. ket redukua.

K. N.

Šah

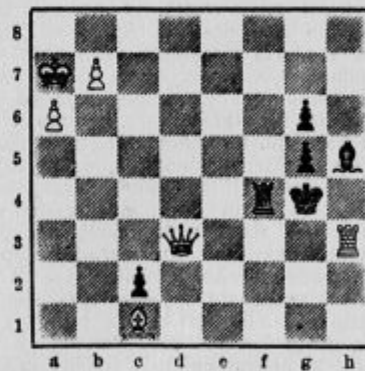
V Tiflisu so pred kratkim odigrali turnir, na katerem je igral tudi avstrijski mojster Hane Kmoch. Prvo mesto je dosegel z veliko premočjo Goglidze, drugi je bil Makagonov in šele tretje in četrto mesto je delil Kmoch z Ragozinom. Ruski mojstri so s tem dosegli lep uspeh, ker spada Kmoch med najboljše evropske mojstre drugega razreda.

Za vsruski turnir v mesecu novembru je zelo veliko zanimanje, posebno še, ker se ga bo naj-brž udeležil tudi naš velemojster Vasja Pirc. Bot-vinik bo imel v Flobru in Pircu nevarna konku-renta.

Danes prinašamo še naslednjo partijo iz lje-ningradskega turnirja, v kateri je Kan srečno usel svojemu nasprotniku.

Botvinik—Kan

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. e2—c4, e7—e6; 3. Sb1—c3, d7—d5; 4. Sg1—f3, Lf8—e7; 5. Lc1—g5, Sb8—d7; 6. e2—e3, 0—0; 7. a2—a3 (na to bi črni takoj mogel igrati c5), Tf8—e8; 8. Ta1—c1, c7—c6; 9. Lg5—f4 (beli namenoma čaka z razvojem svojega lovca f1, da bi prisilil črnega, da vzame na c4), h7—h6; 10. Lf1—d3, dXc4; 11. Ld3Xc4, a7—a6; 12. e3—e4 (črni ima težave z razvojem svojega dameškega lovca, kar izrabí beli za napad na kra-ljevo krilo), b7—b5 (toda tudi črni napad na dam-skem krilu in brez izgledov, posebno ker se je beli z a2—a3 nekoliko oslabil); 13. Lc4—a2, Lc8—b7; 14. e4—e5, Sf8—d5; 15. Sc3Xd5f1, e6Xd5f1 (mnogo elabše bi bilo c6Xd5, ker bi potem črni na dam-skem krilu mnogo težje napadel); 16. La2—b1, Sd7—f8 (ta ekakač je za obrambo dragocena figu-ra); 17. 0—0, Dd8—b6; 18. Dd1—c2, Te8—c8; 19. Lf4—e3, a6—a5; 20. Dc2—f5 (beli napad na kra-ljevo krilo ima velike težave), b5—b4; 21. Df5—g4 (beli bi na f5 rad pripeljal ekakača), c6—c5!; 22. Lb1—f5 (ideja, priveriti ekakača na f5, se ne da izvesti), Te8—c6; 23. d4Xc5, Le7Xc5; 24. Sf3—d4, h6—h5; 25. Dg4—h4, Sf8—g6; 26. Dg4Xh5 (beli žrtvuje figuro za napad, katerega se pa črni le še ubrani), Lc5Xd4; 27. Te1Xc8, Lb7Xc6; 28. e5—e6, Lc6—e8 (črni nima drugega); 29. e6Xf7+, Le8Xf7; 30. Le3Xd4, Db6Xd4; 31. Lf5Xg6, Lf7Xg6; 32. Dh5Xg6, Dd4Xb2 (črni je srečno pre-tal napad in premoč na damskem krilu mu zasi-gura vsaj remis); 33. Dg6—e6+, Kg8—h8; 34. De6Xd5, Ta8—c8; 35. Dd5—h5+, Kh8—g8; 36. a3Xb4, a5Xb4 (beli je dobil sicer pešca, toda črni pešec b4 je tako močan, da za zmago ne more mi-sliti); 37. Dh5—d5+, Kg8—h8; 38. g2—g4 (zad-nji poskus, ki pa tudi nima uspeha), Te8—c1; 39. g4—g5, Te1Xf1+; 40. Kg1Xf1, Db2—b1+; 41. Kf1—e2, b4—b3; 42. Dd5—d3, Db1—a2+; 43. Ke2—f3, Da2—c2; 44. Dd3—d7 (da bi držal remis na e8 in h5), Kh8—h7; 45. Dd7—h3+, Kh7—g6; 46. Dh3—e6+, Kg6—h7 in partija je končala remis.

Problem št. 40

Dr. A. Kraemer in dr. E. Zepler

Črni: Kg4, Tf4, Lh5, P: e2, g5, g6 (6 figur).
Beli: Ka7, Dd3, Th3, Lc1, P: a6, b7 (6 figur).
Mat v treh potezih.

Ant. Adamič:

Požigalec

(Dalje.)

Rovanovi so pomagali, da je preorala njive in jih zasejala. Ni jih bilo sicer več kot štiri, toda — kaj zmore sama ženska. V pušči jih ni smela imeti. Toda že so pokosili travnike in logove, zanetili so kres, osuli krompir, že so poželi ječmen in popukali strnišče za korenje, poželi pšenico, rž in oves — Skaleta pa se vedno ni bilo odnikoder. Pospravili so otavo in otrešli jablano za hišo; sonce je že medlelo... Skaleta še vedno ni bilo domov.

»Meni verjemite, Erjavec ga je začrnil, pa so ga pridržali. Tudi je dobil licenco za gostil-no, pa se zdaj žene, da bi jo vzeli Skaletovim. Erjavec ni človek, nego satan, vam pravim. To-da France bo prišel slej ali prej,« jih je po svo-je tolažil Miha.

»Ne bo ga,« je maloverno odvrnila Metka. »Če pa bo prišel, se bojim, — nečesa se bojim, sama ne vem, česa. France je pač drugačen člo-vek kot ste vi drugi.«

»Z Erjavcem se bosta zgrabila, to je kakor pribito. Staro, vedno podžigano sovraštvo; ne vem kako bo,« Miha si je prižgal cigareto. »France ni kar tako, res ni. Jaz sem njegov pri-jatelj.«

»Vsi ste v vojni podivjali, ničesar ne mo-rete ali nečete potrpeti; samo znašli bi se drug nad drugim,« je zatarnala mati. »Nobene lju-bezni ni do bližnjega; Bog je zapustil svet,« se je s pomišljajom glasno trkala po prsih.

vavem svitu isker ustavil vlak. Potniki so hiteli proti izhodu.

Iz druge strani vlaka pa je tedaj, plaho se oziraje na vse strani, previdno skočil suh, dolg človek z brado. Potisnil si je klobuk globoko na oči, preskočil je tirnice, prestopil žice in se po-gnal preko živega omejka na poljsko pot, kjer se je potuhnil in potisnil sveženj pod grmovje. Ondi je počakal, da je zajel stroj. Težko so-pihaje in škripaje je oddrdral vlak. Močno raz-svetljeni vozovi so se izgubili v temi. Na postaji je ugasnila luč. Tedaj se je tujec previdno dvig-nil, se zravnaval ter počasi krenil vzdolj proge po stezi na polje. Zdaj pa zdaj je obstal in se ne-mirno oziral na vse strani. Hitel je. Pokrajina se je lahno bočila, nato pa je položno padala k vznjoži gore proti Hudemu logu. Popotnik je zdržal korak. Podprl si je brado in je s pobočja nepremično zrl proti vasi. Kmalu pa se je zdra-mil iz premišljevanja; zaokrenil si je bolj proti desni, se je podvil, da pride v vas. Toda ni šel naravnost v vas, nego v velikem ovinku, da se ji je približal z nasprotne strani, od gore. Tedaj pa ni nič več hodil zravnan, nego globoko upognjen; plazil se je kakor zver, ki zalezuje plen iz zasede. Čim bliže se je gomilila vas, tem počasneje, tem oprežneje se je pomikal nočni gost. Pritihotapil se je za vas, za hiše, med sad-no drevje, med senike in kozolce. Po vseh štirih se je vil kakor mačka k novemu županovemu kozolcu.

Pod polne vereje sede v travo in se globoko oddahne. Prislunne — vse je mirno. Iz žepa po-tegne črno vrvco; en konček zatakne in potisne v suho deteljo, drugi konček pa spusti v travo. Ta del vrvice deloma pokrije s klobukom. Vži-

galica prasne. Pod klobukom zaplapola plamen-ček, ki trenutno ožari končast, oster skoro vražji obraz. Čigava je ta pošastna glava s kozjo brado... — Vrvca se vname; prasketaje jo po-lagoma požira krvava žerjavica. — Kakor je prišel, se je požigalec tudi odplazil: sklonjeno se je vil kakor kača. Ko pa je prispel do njiv, se je prav po isti poti nazaj, kakor je bil prišel, spustil v dir kakor volk.

Zdaj pa zdaj je okrenil glavo proti vasi. Ali je pogasil veter, ker še vedno ne gori?... Ali ga je morda kdo opazoval?... pa je prihi-tel in pohodil netivo?... Morda pa je res zadušil plamenčke veter?... Zdajci obstane kakor vkopan — glej, nekdo se poganja za njim, v ro-kah vihti kol... Ves se zgane. Zaseneči si oči in trepetaje ostro opazuje sovražnika... Mesec se ogne bežnemu oblaku, srebrnina se vilje na ou-lino. — Globoko se oddahne, kajti zgol vitko drevesce na ozari se pripogiblje in vihra v lah-nem vetru. Pomirjen se počene v noč.

Že je na pobočju. Sname si klobuk ter si obriše z dlanko čelo. Okrene se. — Glej, ogenj! Vsa vas je razsvetljena in blizu je kakor na dlan. Vidijo se senice, ki begajo po cesti; čujejo se pridrušeni kriki, rog presunljivo za-trobi. »Gori!... Ljudje božji, pomagajte!« Z vaše cerkve udarja plat zvona. Kozolec gori kakor ogromna plamenica. Žolti in rdeči zublji se vzpenjajo in bobneč plapolajo visoko pod nebo. Oblaki na nebu se v krvavem svitu ni-žajo, bližajo...

(Nadaljevanje prihodnje nedelje.)

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«

KADAR KUPUJETE RADIJSKI APARAT

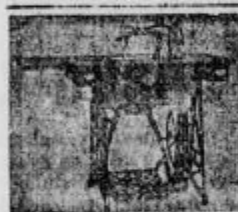
pazite na sledeče lastnosti, ki jih mora imeti moderen aparat:

1. Enako čist in naraven glas za govor in glasbo
2. Popolna ločljivost
3. Sprejem vseh valov: torej poleg normalnih in dolgih še kratkih
4. Praktično z skalo napisanimi imeni postaj
5. Pripravo za tiho nastavitvev (indikator, senčni merilec jakosti itd.)
6. Samodejno izravnavo fadingov

Naši aparati »RADIONE«, »MINERVA«, »EUMIG«, »STANDARD«, »ORION« itd., odgovarjajo vsem tem zahtevam. Zahtevajte ponudbo!

„RADIO“, reg. zadr. z o. z. v Ljubljani,
Miklošičeva cesta 7

Šivalni stroji
od Din 1600-
naprej. Otroški
voziki od Din 200-
naprej. Dvo-
kolesa od
Din 950- naprej. - „SACHS“
motorji od D. 5000- naprej pri
„TRIBUNA“ P. Batfel, Ljubljana, Karlovska c. 4.
Ceniki franko!

KREDITE: poslovne, uradniške,
hipotekarne in slične
nudim. Pojasnila pod „Diskretno“ upravi
„Slovenca“ Maribor

Kostanjev les

kupuje vsako količino po najvišji ceni

Zlatko Kralj - Zagreb
Gjorgjičeva ulica 6

Ne bojte se zime!

Dobro oblečeni človek je zavarovan pred zimo. Naše nizke cene omogočajo vsakomur, da se dobro obleče.

**OBIŠČITE
NAŠE PRODAJALNE**

TIVAR OBLEKE

Gavrilovičeva salama

ново blago - popolnoma zrela

**Dobiva se v vseh
boljshih trgovinah!**

BANKA BARUCH 15. RUE LAFAYETTE PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

LEPO KOKOŠJE PERJE

nečehano po Din 5-— kg odpošilja po povzetju iz Maribora

VILJEM ABI, export, Maribor
Najmanjša količina 15 kg. — Odjemalci čez 50 kilogramov posebno ugodne cene

Kmetovalci!

Kupujte domače, ceneno umetno gnojilo **mlate ricinove tropine**, ki vsebujejo zajamčeno najmanj 4,5 do 5,5% dušika. — Dobavlja jih po ceni Din 40-— za 100 kg franko vreče, franko tovarna, dokler traja zaloga

Tovarna olja in tropin

HROVAT & KOMP.,
LJUBLJANA, Tyrševa c. 1a/III.

Iskreno zahvalo

izrekamo vsem, ki sie počastili spomin našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Ivana Zatlerja
zvanilnika drž. žel.

in ga v tako obilnem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala še domačemu g. župniku Pucelju, cerkv. pevsk. zboru pod vodstvom g. Cerarja, »Združenju kurjačev« in vsem stanovskim tovarišem za krasen venec in obilno udeležbo, cenj. lastništvu in osebju tvornice »Spektrum« za prelep venec in sožalje, vsem ljubim sorodnikom in dragim sosedom za ves trud in tolažbo in vsem, ki so nam lajšali to težko bōl. Bog plačaj!

Stožice, 27. oktobra 1934.

Kati, soproga. — Ivanka, Vinko, Rezi, otroci.

Kupujemo

FIŽOL „RIBNIČAN“

po Din 2-— za kg,
samo od naših članov.

Gorenjski kmetje, včlanite se pri

Kmetijski okrajni zadrugi v Kranju

Izšla je

in se bo dobivala odslej skoro po vseh trgovinah

Družinska Pratika
1935

Krasi je lepo število slik v bakrotisku

Cena Din 5.—, po pošti 50 par več

Razprodajalci velik popust!

Segajte po njej, seznanjajte z njo svoje prijatelje!

Na vogalu Tattenbachove 7 in Kopališke ulice
nasproti Narodnemu domu v Mariboru
olvorim

dne 1. nov. 1934 krojaški modni salon

Izdela bom po naročilu moška oblačila vseh vrst po individualnem okusu in najnovejšem kroju, skrbno, vestno in poceni. — Prepričajte se in preizkusite moje priporočilo na Vas!

Satler Srečko

ZAHVALA

ZA VSE IZRAZE ISKRENEGA SOČUTJA
POVODOM PRERANE IZGUBE NAŠEGA DOBREGA OČETA,
STAREGA OČETA, GOSPODA

IVANA MARCHIOTTIJA

TRGOVCA IN POSESTNIKA

KAKOR TUDI ZA POKLONJENE KRASNE VENCE IN CVETJE
IN ZA NADVSE ČASTNO SPREMTVO K VEČNEMU
POČITKU, IZREKAMO NAŠO NAJTOPLEJSJO ZAHVALO

V LJUBLJANI, DNE 27. OKTOBRA 1934

ZALUJOČI OSTALI

Ali se hočete svojega **revmatizma, protina** osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepih, otekli udje, skrivljene roke in noge, iriranje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa, po tudi slaba host oči so čisto posledica revmatizma in bolečin v kosteh katere se treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Nudim Vam

zdravilno, mprkano kislino razkrajajočo, izmenno snovi in izločevanje. Pospešuje domačo zdravljenje z plavci, ki se na umeten način povsem naravnostavljajo iz nekega blagodejnega zdravilnega vrečka, ki ga je dobrotljiva mati narava darovala bolnim ljudem.

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih v vseh državah obstoječih skladišč povsem zastoj in franko poskušnjo zajedno s poučno razpravo. Sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju.

Poštno zbiralno mesto:

ERNST PASTERNAK, BERLIN S. O.
Michaelkirchplatz 13, Abt. H. 303.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Damske plašče

kupite najceneje pri
F. I. Goričar
Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Na zalogi velika izbira športnih zimskih od 220 Din naprej, črni in v raznih modnih barvah od 400 Din, dekliški v vseh velikostih od 180 Din naprej, otroški od 2 let vse velikosti od 110 Din naprej. — Na zalogi tudi vsa ostala damska in otroška konfekcija lastnega izdelka. — Vljudo Vas vabimo, da si ogledate konfekcijo pri nas, predno kupite drugje, ker boste najboljši postreženi

Službe iščejo

Gospodinja za župnišče
ki je več let gospodinjila v župnišču, išče po gospodarstvu smrti službo v kakem župnišču v Sloveniji. Vešča je tudi šivanja. Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 12262. (a)

Dekle
poštena in marljiva, z dežele, izučena kuhanja v Ljubljani in vešča vseh hišnih del, želi nastopiti novembra meseca pri dobri družini v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12149. (a)

Dekle-šivilja
23-letna, zdrava, močna, lepega vedenja, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, želi službo. — Gre tudi v pomoč gospodinjini. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 12246. (a)

27 let star fant
išče službo mizarja. Vešč je pa tudi nekoliko čebelarstva in sadjarstva. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12247. (a)

Kmečki fant
vajan konj in vsakega dela, išče stalno službo za takoj. — Ponudbe pod »Delaven« št. 12.289 na upravo »Slovenca«. (a)

Prodajalka
izurjena v trgovini mešanega blaga želi premeniti službo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vestna« št. 12.330. (a)

Mlado, pridno dekle
vajeno nekoliko šivanja, išče službo pri šivilji, da bi se izučila. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 12.321. (a)

Mlajša služkinja
išče službo, gre tudi za postrežnico. F. Š., Nove Jarše 58/1, desno. (a)

Dekle-šivilja
z znanjem nemškega jezika, želi primerno službo v hotelu ali večji privatni hiši. — Cenjene ponudbe prosim pod: »Zmožna« št. 12.347. (a)

Mesto kuharice
ali gospodinjinske pomočnice išče dekle z dovršeno mešansko in gospodinjinsko šolo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.220. (a)

Želim nameščenje
pri mirni, dobri rodbini ali sami osebi; vešča sem dobre kuhinje in splošnega gospodinjstva; govorim tudi nemško. Cenjene ponudbe pod »Značajna gospodinja« št. 12.357. (a)

Pomočnica šivilje
išče službo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »100« 12.383. (a)

Službo skladiščnika
luge ali inkasanta išče ošten in zanesljiv delavec z dobrimi spricvali. Položim 10.000 Din kavije v gotovini. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Pošten« 12.251. (a)

Zasluzek

Zastopnika
vpeljanega v Ljubljani in okolici, oziroma trgovca s skladiščem išče mlinsko podjetje. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod značko »Mlinsko podjetje« št. 12.158. (z)

Izurjene šivilje
sprejme Lana, tekstilna tovarna, Rimska cesta 2.

Pletiljo

sprejemam proti dobri plači. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Prva moč« 12379. b

Vajenci

Vajenca
za pekovsko obrt sprejemem. Vsa oskrba v hiši in nekaj plače mesečno. Ivan Rozman, pekarija, Videm-Dobrepolje. (v)

Vajenko
za trgovino mešanega blaga - takoj sprejemem. — Kosmus Josip, Nova cerkev, p. Vojnik. (v)

Krojaškega vajenca
kmetskega fanta - sprejemem. Hrana in stanovanje pri meni. Krojaštvo Cepon, Škofljica. (v)

Pouk

Klavirski in nemški pouk
temeljiti, nudim. Wolfova 10, II. stopnišče, II. nadstropje. (u)

Kako postaneš šofer?
Ako se vpiše v J Čehovo šofer šolo na Tyrševi cesti 36, ki Ti pošle na zahtevo prospekt za stoni (u)

Krojači in šivilje!
Krojna knjiga za damske obleke in perilo, ki ima 157 strani in preko 100 risb, je izšla. Zahtevajte prospekt! Naslov: Knafele Alojzij, krojni učitelj, Križevniška ulica, Ljubljana. (u)

Denar

Posredujem
denar na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Posojila
na hranilne knjižice damo jemo pod ugodnimi pogoji na daljšo dobo. Preko 2000 zadruženikov. Pučka štediona Zagreb. Naš zastopnik: Zore Rudolf, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telef. 38-10. Pismen odgovor 3 Din znamka. (d)

Ureditev dolgov, sodne in izvensodne poravnave, konkurzne zadeve,
vpeljav, vodstvo, revizije in stalno nadzorstvo knjigovodstva, sestavo bilanc, izdelavo proračunov ter kalkulacij, nabavo kreditov, likvidacijo kmečkih dolgov in uvedbo kmečke zaščite, vse trgovsko-obrtno informacije in druge neurejene poslovne zadeve poverite zaupno koncesionirani komercialni pisarni Lojze Zajc, sodni zadr. revizor in zapriščeni knjigovodski strokovnjak — Ljubljana, Gledališka ulica št. 7/1. (d)

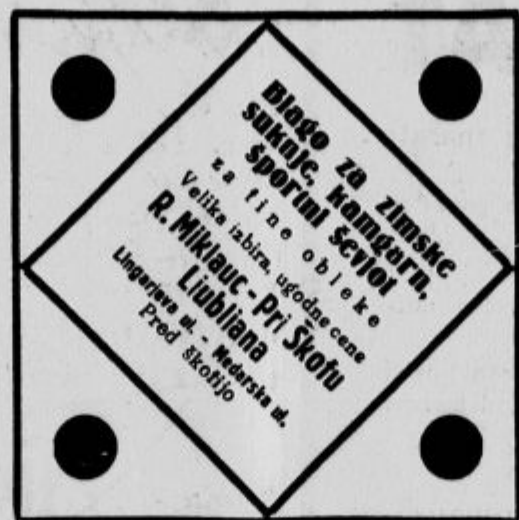
Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-II. (d)

Prodaj
občinsko hranilno knjižico 8600 Din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »10% popusta« št. 12.353. (d)

Posojilo
15—20.000 Din iščem na vknjižbo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »5 stanovanjska hiša« 12.328. (d)

Dve stanovanji
dvo- in trisobno odda za november. Tribuč, Glince, Tržaška 6, telefon 2605. (n)

Dve veliki sobi
pritikline, parket, elektrika, solčno — oddam mirni stranki v vili za december. Kettejeva 7. (n)

60.000 do 70.000 Din
posojila vzamem na knjižice na posestvo. Odplačilo po dogovoru. Ponudbe upravi »Slov.« pod »110« 12148. (d)

Vložno knjižico
Spodnještajerske ljudske posojilnice z vlogo 62.000 kupim. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Brez posredovalca« št. 12364. (d)

Bančno kom. zavod
Maribor, Aleksandrova 40. Kupuje in prodaja hranilne knjižice, državne vrednostne papirje itd. — po najugodnejših cenah. Za odgovor 3 Din znamk. (u)

Stanovanja

ISČEJO:
Stanovanje
moderno, s kopalnico — išče profesor. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dve osebi« št. 12351. (c)

ODDAJO:
V Mengšu
oddam stanovanje z delavnico za razno obrt. Vprašanja pod »Stanovanja« št. 12087 upravi »Slovenca«. (c)

Dvosobno stanovanje
se odda boljši stranki. — Informacije daje g. zdravnik, Dobrova pri Ljubljani. (c)

Dve stanovanji
komfortni, solčni, vsako obstoječe iz treh sob ter z vsemi pritliklinami in s centralno kurjavo, odda s 1. novembrom. Penzijski fond advokatske in notarske komore, Dvofakova ulica 10. (c)

Dvosobno stanovanje
kabinet, kopalnica, pritlikline, 700 Din, se odda s 1. novembrom. — Podmilščakova 14, Bežigrad. (c)

Enosobno stanovanje
veliko, lepo, suho, se takoj odda. Rožna dolina, cesta V št. 24. (c)

Oddam stanovanje
s sobo, kuhinjo in pritliklinami. Bazoviška št. 4, Moste. (c)

Več trisob. stanovanj
z vsem komfortom in pritliklinami, v centru mesta oddamo s 1. novembrom. Informacije: Gajeva ulica št. 5, soba št. 220. (c)

Enosobno stanovanje
oddam. Rožna dolina, cesta 6 št. 4. (c)

Soba s kuhinjo
oddam. Dolenjska cesta št. 55, pri ribnikih. (c)

Dve stanovanji
dvo- in trisobno odda za november. Tribuč, Glince, Tržaška 6, telefon 2605. (n)

Pekarna s trgovino
na lepem, prometnem kraju, se ugodno odda v najem. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Ugodno« št. 12293. (n)

Gostilna
na prometnem kraju v bližini večjega trga, ob državni cesti, se da v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Ugodna prilika« št. 12.311. (n)

Lokal
primeren za vsako obrt takoj oddam. Japljeva št. 1. (n)

Lokal
primeren za krojaško delavnico odda Bernik, Linhartova 8. (n)

Posestva

Droben oglas v »Slovenca«
posestvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem tak kupca ti s knjižico da. (n)

Enodružinsko hišo
novo, lepo, z vrtom, 900 m², pralnico in pritliklinami, na Viču - prodam. Gotovine vsaj 15.000 Din, drugo hipoteka in knjižice. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ugoden nakup« št. 12227. (p)

Visokoprtil. hiša
novozgrajena, z dvema stanovanjema, se prodaja na Selu, Pokopališka ulica Poizve se I. Oražem, Selo-Moste. (p)

Trgovska hiša
nova, s praznim stanovanjem in lepim vrtom, v večji fari (sedež občine) na Gorenjskem, se prodaja v celoti ali delno. — Vprašati pod značko »Slovenca« pod »12157 v upravi »Slovenca«. (p)

Naprodaj:
1. Večja hiša z vrtom, za gostilno ali obrt, v Domžalah. — 2. Posestvo blizu Mengša. — 3. Hiša z vrtom na Križu pri Kamniku. — Kupčija olajšana event. s hipoteko odnosa s hran. knjižicami. Več se poizve pri Lap Antonu, posestniku v Kamniku. p

Mlad gozd
40 ha, ležeč ob banovinski cesti, nasproti Rajhenburga, naprodaj za govinu ali vložno knjižico. Kmetijske posojilnice ljub. okolice. Ponudbe upravi »Slov.« pod »150.000« št. 12261. (p)

Enonadstropna hiša
krita z zarezno opeko, 8 stanovanjskih prostorov, elektrika, velik vrt, najlepša lega, naprodaj radi smrtnega slučajja za 32 tisoč Din. — Junk, Rankenburg ob Savi 62. (p)

Novo vilo
štiristanovanjsko, enonadstropno, podkleteno, z velikim vrtom, donša mesečno 1700 dinarjev — takoj prodam. Prevotnik Ludvik, Celje, Komenskega ulica. (p)

Manjše posestvo
z gospodarskim poslopjem in gozdom, na Gorenjskem - kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Nekaj gotovine« št. 12198. (p)

Hišo, vilo
ali stavbno parcelo, v Ljubljani - kupim. Gotovine 300.000 Din, ostanek knjižice ali prevzem hipoteke. Obširne ponudbe upravi »Slovenca« pod »1934/35« 12281. (p)

Kupim hišo
na periferiji Ljubljane. — Cena do 120.000 Din. Polovico gotov denar, drugo hranilna knjižica. Kranjc Sterle, Zagreb, Relkovičeva 12-I. (p)

Posestvo
eno 8 do 15 orolov, v bližini Ljubljane, Celja, Maribora, drugo 50 do 120 orolov, kjerkoli, kupimo. Nadalje več kmetijskih mlinov, hiš, gostiln, trgovin, pekarn. Realiteta pisarna, Ljubljana, Wolfova 1. (g)

Prekrasne kodre dobite čez noč brez zela za onduliranje z vodo za las. »ISOLDE« in kodralkami »FEMIN« »USPEH« trajnost kodrov in neškodljivost za lase. »ISOLDE« Din 35.—, kodralka »FEMIN« Din 8.—. Za razlase proti pčljanju je nadkriliv »BALSAM« Din 35.—. Originalne »SCHRODER-SCHENKE« razpoložljive »OMNIA« oddele: J/5, Zagreb, Gunduličeva ulica 8/I. — Poština pri plačilu v naprej Din 7.—, pri povzetju Din 14.—.

Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik!

Hiša
v Zg. Šiški št. 256, poleg šole, naprodaj. Nekaj na knjižice. (p)

Ca. 20.000 m²
zemljišča na lepem prostoru blizu gorenj. kolodvora, vodovod in elektrika v bližini, prodam po zelo ugodni ceni. V pošte pridejo tudi knjižice Mestne hranilnice Ljubljanske. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11843. (p)

Dvostanovanjska hiša
nova, poleg novega transformatorja, ob glavni cesti, naprodaj. Cena 68.000 dinarjev. Černuče 87. (p)

Stavbno parcelo
1000 m² zelo ugodno prodam v prometnem letoviskem kraju na Gorenjskem. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Ugodno« 12.288. (p)

Parcela 700 m²
ob Tyrševi cesti ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 12373. (p)

Hiša
z gospodarskim poslopjem naprodaj. Askerčeva ulica 6, Pobrežje, Maribor. (p)

Velika trgovska hiša
stanovanjska, v Ljubljani, naprodaj. Ponudbe upravi »Slov.« pod »4000 m²« št. 12268. (p)

Enodružinska hiša
v Štepanji vasi 77- se takoj odda ali prodaja. Informacije daje Franca Hočvar, šivilja, Zgornja Hrušica 38. (p)

Hišo z gostilno
z več stanovanji, pošto, gospodarskim poslopjem, skladišča, blizu tovrnega kolodvora in šole, pripravo za trgovino ali vsako drugo obrt - prodam. Električna razsvetljava, dalje njiva, vrt - okolica Maribora. Ugodni plačilni pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod »110.000«. (p)

Poizvedbe
Izgubil se je na poti iz Mednega do vasi Seniča majhen črn doberman, ki sliši na ime Bob. Javiti: Resljeva cesta št. 28. (e)

Polangorska mačka
gornja polovica črna, spodaj bele barve, s košatim temnim repkom - je ušla, ko je bila pred tedni oddana v Rožno dolino. — Vljudo se naproša kdor koli ve, kje se nahaja živalica, da sporoči to proti dobri nagradi na naslov: Dr. Majcen, Miklošičeva cesta 34/II. (e)

Kupimo 50 kg janeža
Ponudbe z vzorcem na naslov: Salus d. d., veletrgovnja, Ljubljana, Aleksandrova cesta 10. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3. (k)

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN Ljubljana, Ilirska ulica 36. Vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (g)

Glasba
Muzika prodaja prvovrstne inozemske klavirje in pianine. Popravlja in uglašuje strokovnjak, najceneje. Izposojuje in prodaja tudi preigrane instrumente. — Ljubljana, Knafjeva ul. 4. (g)

Dober harmonij
kupim. Ponudbe prosim na Zupni urad Donji Most, p. Kapele pri Belovarju. (g)

Dober harmonij
kupim. Ponudbe prosim na Zupni urad Donji Most, p. Kapele pri Belovarju. (g)

Dober harmonij
kupim. Ponudbe prosim na Zupni urad Donji Most, p. Kapele pri Belovarju. (g)

»FITONIN« za zdravljenje vseh vrst ran, hrast, lišajev, turov in drugih kožnih bolezni. Preprečuje infekcijo, ustavlja krvavenje in hitro zaceli rano. Teklenica Din 20.- v lekarnah. Po poštne povzetju 2 steklenici Din 50.-. Poučno knjižico št. 15 pošle brezplačno »FITONIN« dr. z o. z. Zagreb 1-1/8. (Reg. pod Šp. br. 1281 od 28. VII. 1933.)

Pohištvo
Spalnice
moderne iz orehove korenine, pleskane in kuhinjske oprave ter drugo pohištvo dobite naenkrat pri Andlovic, Komenskega ulica 34. (8)

Pozor!
Spalnice, jedilnice, kuhinje iz mehkega, trdega in vezanega lesa, v najnoviji obliki, dobite najceneje pri Gospodarski zadrugi mizarskih mojstrov, Vegova ulica št. 6, dvorišče. (8)

Spalnici
moderno, orehovo, vezano (šperano), in češnjevo - prodaja Vurnik Ignacij, mizarstvo, Vižmarje št. 36 (pred tovarno Hribernik). (8)

Hranilne knjižice
prevzamem s polno vrednostjo pri nakupu pohištva v račun. Trgovina pohištva Zelenka, Maribor. (8)

Auto-motor
Interesente
za male ekonomske vozove opozarjam, da so dospeli novi 1935 modeli svetovnoznanih angleških avtomobilov zn. »Morris«. Na ogled vabi zastopstvo: Viktor Bohinec, Ljubljana, Tyrševa 21. (8)

Prodamo
Damske klobuke
kupite najugodnejše pri Zofii Laurencij, Mestni trg št. 7. Preoblikovanje zelo poceni. (1)

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Kislo zelje, repo,
sarm, prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni dobavlja vsako množino Homan, Ljubljana, Sv. Petra c. 83 telefon 27-66.

ABC
prvi in edini licitacijski zavod,
Ljubljana, Medvedova c. 8
Telefon 24-44 (poleg Gorjanskega kolodvora).
Prodamo: antik. knjižno omaro, barok in Biedermaier, pozlačene florentinske okvirje (lesorez), starinske skrinje, salonsko garnituro Biedermaier, preproge, kompletne spalnice in jedilnice, kredenco za kmečko sobo, vsakovrstno pohištvo, trgovske oprave, avtomat. tehnične, raznožvež. aparat in tiskarno »Debege«, znanstvene knjige ter nešteto drugih predmetov. — Sprejemamo v prodajo vseh vrst premičnine pod ugodnimi pogoji. (1)

Ia zimska jabolka
skrbno odbrana in sortirana po sortah in kakovosti ter trpežnosti, stalno v zalogi po zmernih cenah. — Pri odjemu nad 100 kg večji popust. — Ogledite si veliko sadno razstavo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. (1)

Usnjeni suknjiči
pumparce — najboljši nakup A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Z različnimi falzifikati
pokvarjenih prebavnih organov si ne morete popraviti s falzificiranimi grenčicami, ampak samo z daljšim uživanjem garantirano naravne, domače Jordan grenčice. Lastnik Rupp, Beograd, Kn. Mihajlova 16. (1)

Koruzno moko
za kremo,
koruzo, oves, pšenico, rž, a do in prosa
dobite najceneje v javnih skladiščih (Balcan)
Tyrševa (Dunajska) c. 33 pri trvdki
Fran Poganič d. o. z.

Ugodna prilika!
Samo še do 6. novembra prodajamo suho robo po globoko znižanih cenah. Bartol Anton, Tyrševa cesta 31. (1)

Damske klobuke
izdeluje in preoblikuje na moderne faze najhitreje in poceni modistinja v Gosposki ulici 5. (1)

Zimska jabolka
vseh vrst stalno na zalogi pri **Gospodarski zvezi**

Zdravo seno
suho, prešano, v balah - prodaja L. Noušak, Bos. Dubica. (1)

Ko'eselj
in sani prodam ali zamenjam z enoletnimi voliči. Vprašati pri Franjo Borovnik, Inženjerska podoficijska škola, Maribor. 1

Električne žepne svetiljke,
baterije, patentne svetilke proti vetru, mesorazreznice, dimne cevi, čaj izborni kavo, sveče — kupujte pri:
JOS JAGODIČ
Celje, Glavni trg št. 14. Gubčeva ulica št. 2.

Štajerski krompir
vsake vrste, nudimo franco vagon, kg od 30 para naprej. Brenčič, Pragersko. (1)

Lepe bukove plohe
za skobelnike, prodam na žagi Sora pri Medvodah.

PERJE
sivo, obojano kg
Din 25.—
Pol puh bel kg Din 95.—
Puh stvi II. kg D 100.—
Puh stvi I. kg D 125.—
Puh bel, najfinjši kg D 220.—
Vse kemično očiščeno

Ekspozitna hiša „Luna“ Maribor

Sobno kredenco
divan prodam; tudi na hranilno knjižico. — Kavškova 5/I., Šiška. (1)

Štev. 5068/1934.

Razglas
Mestna občina celjska namerava prodati od vloz. štev. 218 d. o., Celje, dvonadstropno stanovanjsko hišo, Vrvarska ulica št. 1 v Celju, ter z njo združeni del visokoprtilične hiše v Kocenovi ulici št. 9, skupaj s pripadajočim zemljiščem.
Posestvo obsega parceli 299/1 in 299/4 v izmeri 424 m², od katerih je 274 m² zazidanih, 150 m² pa je dvorišče.
Hiša v Vrvarski ulici št. 1 obsega 6 stanovanj, v Kocenovi ulici št. 9 pa 3 stanovanja. Mesečna najemnina vseh oddanih prostorov znaša 3750 Din.
Ponudbe naj se vlagajo pri mestnem poglavarstvu do vključno 8. XI. t. l.
Mestno poglavarstvo v Celju,
dne 22. oktobra 1934.
Predsednik: Dr. Gorličan, s. r.

Za jesen in zimo

smo napolnili naše prodajalne z veliko izbiro

oblek

za gospode, dečke in deco

Zimski plašči, raglani, ulstri, trenchkoati, kratki suknjiči (mikado), posebne hlače, sportne čepice in obleke, otroške mornarske obleke in plaščki (ratine), dijaške in mornarske čepice, raznovrstni damski plašči itd. po izredno nizkih tovarniških cenah

Posetite čim prej prodajalno

Soko-oblek

in si — brez obveze nakupa — ogledjte naše proizvode!

Vi se boste čudili

veliki izbiri odlični izdelavi neverjetno nizkim cenam

PRODAJALNE

„SOKO“ OBLEK

LJUBLJANA: Sv. Petra cesta 23 — Celovška cesta 63
KRANJ: Glavni trg 102

Jabolk
za mošt imam še 3 vagon. Najceneje dobavljam tudi orehe, jedrca in namizna jabolka. Interesenti naj pošljejo cenj. naročila trvdki **Franjo Šoper** Hrastnik.

Sukno
za črne obleke in suknje, modne kamgarne za damsek plašče ter raznovrstno drugo manufakturo nudi po ugodnih cenah

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO LJUBLJANA
hiša Gospodarske zveze. Državnim in javnim namščencem tudi na obroke. Srejemamo tudi knjižice članic Zadrugne zveze.

Ia čajno maslo
dnevno sveže, razpošilja Rainer, Noršinci, Ljutomer. (1)

Mi smo cenejši!
Naše preproge vseh vrst, tekno, tkanine za pohištvo, store, itd. Vas bodo prale da manj plačate kvaliteto za nižjo ceno.

„CILIM“ Dasaža nebotičnika VINO
pristno in poceni dobite pri **Centralni vinarni v Ljubljani**

Mizarji
Zahtevajte vzorec koncentrirane politure »Polinit« za trdi in mehki les, s katero dosežete v četrt ure to, kar ste se z navadno polituro trudili eno uro in še si prihranite tretjino denarja. Glavno zastopstvo in zaloga: Barve, laki **R. HAFNER**, Ljubljana VII, Celovška cesta 61.

Otroške vozičke in iorače
šivalne stroje, kolesa, kupite najugodnejše pri **S. R. BOJČIČ & DR. G.** Gosposvetska cesta 13

Šivalni stroji
raznih najboljših tovarn, od 1500 Din naprej. Dvokolesa od 900 Din naprej edino pri stari domači trvdki M. R. Plevel, Preska pri Medvodah. Zahtevajte ponudbe! (1)

Liubitelji sremskih jedi
dobite za 4 Din gulaž, kruh z 2 del vina, ali po izbiri hrenovko, telečji ali goveji paprikaš, krmavice, klobasice po 2 Din porcija — v gostilni

ŠAFARIČ
Splavarska št. 5. Se priporoča!

Dva otroška vozička
in šivalni stroj zelo ugodno naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 12359. (1)

Sveže najfinišje norveško ribje olje
iz lekarne **dr. G. Piccolija v Ljubljani** se priporoča bledim in slabotnim osebam.

PERNICE
izgotovljene — velikost 180 x 115, iz puhastega perja 220, 300 in 340 Din. la puh pa 450, 550 Din. Garantiramo, solidna postrežba — pri: **RUDOLF SEVER** Marijin trg 2, Ljubljana

Žage
remscheidske, izberete tudi na knjižice najceneje pri »Jeklos, Stari trg. — Zahtevajte ponudbe! (1)

V Ljubljani
nasproti križevniške cerkve velik je naval, ker vsak za mal denar bo pri **„Prometu“** dost' nabral. Tja tudi vsak hiti, kdor hoče svoje predmete dobro vnovčiti!

Postelja
stara, dobro ohranjena, z dvema modrocema, poceni naprodaj. Krakovski nasip 26, I. nadstr. (1)

Štajerski krompir
vsako množino po najnižjih dnevnih cenah dobavlja Rigler, Pragersko, levo. (1)

Kislo zelje, repa
novo, prvovrstno in cele glave za sarmo, v sodčkih, dobavlja po brezkonkurenčni ceni G. Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10, telefon 25-91

Šivalni stroj
pogreznjen, štopa, štika itd., poceni prodam. Dvorakova ulica 3, I. nadstr.

Moško kolo
znamke »Trophe de France« prodam za 800 Din. Jernejeva cesta 49, Ljubljana. (1)

Obrt
Usn'ate suknjiče od Din. 45.— do 550.—

Fr. Zeloker Menge 4.

Občrt

Stermecki
TOVARNA PERLA IN OBLEK
Celje št. 18

VELIKA IZBIRA

blaga za moške in ženske obleke in plašče, barhentov, flanele, kambrika, finih šifonov in vseh vrst belih tkanin, volnenih in flanelastih odej

SOLIDNO BLAGO

Vam nudi vedno v najnovejših vzorcih, v vseh kakovostih, samo trpežne vrste, splošno znana trvdka

R. MIKLAUC „Pri škofu“

Lingarjeva ul. - Pred škofijo v lastnih prostorih

Zaradi jako velikih nakupov izredno

ugodne cene

rosimo ogledjte si naše izložbe!

Prodaja 20.831.10 kg razhodovane hartije i 1134 kg sprovednih listova sa nalepljenima i poništenima poštanskima markama

Direkcija pošte i telegrafa u Sarajevu na osnovi rešenja ministarstva P. T. br. 63014 od 18. 9. o. g. prodaće putem ofertalne licitacije na dan 3. dec. o. g. 20.831.10 kg razhodovane hartije bez poštanskih maraka i 1134 kg sprovednih listova sa nalepljenima i poništenima poštanskima markama. Svi sprovedni listovi, koji su izloženi prodaji, snabdeveni su odgovarajućom vrednošću sa poništenim poštanskim markama i među njima nema sprovednih listova ili drugog papira bez maraka.

Uslovi za ovu prodaju mogu se videti u ekonomskom odeljku Direkcije pošte i telegrafa u Sarajevu, soba br. 124, ili kupiti uz cijenu od 20 Din na zbirnoj blagajni pošte u Sarajevu I, gde se polaže kaucija svakog radnog dana u kancelarijske časove i na dan licitacije do 10 sati i to naši državljani 5%, a strani 10% od ponudjene cijene.

Iz kancelarije Ekonomskog odeljka Direkcije pošte i telegrafa u Sarajevu. Broj: 51.010-34.

Plise za volane v različnih gubah
Specijalni entel oblek, volan, šalov itd.
Ažuriranje — predtiskanje.
Vezenje monogramov, zaves, perila.
Navaden fin entel vložkov in čipk. — Hitro, fino in poceni!
Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Struželj)

Fran Trpin

delovodja vevške tovarne v pokouju v svojem 71. letu, nenadoma zatisnil blage oči.

Pogreb draga pokojnika bo v ponedeljek, dne 29. oktobra ob 4 popoldne na farno pokopališče pri D. M. v Polju.

V evče, dne 28. oktobra 1934.

Globoko žalujoča soproga Jerica in hčerka Milka ter ostalo sorodstvo

Pred zimo si nabavite pravčasno in po nizkih cenah:

šivane in druge odeje

Trgovski dom Stermecki Vam nudi

Din 90.—, 94.—, 105.— šivane odeje iz kotona in ruša

Din 125.—, 128.—, 170.— šivane odeje iz finega klota

Din 30.—, 39.—, 88.— flanel odeje

Din 150.—, 225.—, 254.— volnene odeje

Din 47.—, 57.—, 63.— konjske odeje

Din 205.—, 251.— odeje za na voz in avto.

Zahtevajte takoj novi veliki ilustrirani cenik, katerega dobite brezplačno in v katerem na dete vse, kar potrebujete. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Stermecki
TOVARNA PERLA IN OBLEK
Celje št. 18

DRŽAVNA HIPOTEKARNA BANKA

Ustanovljena
leta 1862.

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Ustanovljena
leta 1862.

(prej UPRAVA FONDŌV)

Banko upravlja neodvisen Upravni odbor

CENTRALA V BEOGRADU

GLAVNE FILIJALE:

Zagreb, Ljubljana, Skoplje, Sarajevo,
Niš, Novi Sad, Cetinje
in Split

AGENCIJE:

Kragujevac, Valjevo, Čačak, Zemun,
Vel. Bečkerek, Bitolj, Prijeopolje
in Banja Luka

Glavni bančni posli:

Upravlja vse državne in javne fonde, pupilne, depozitne in cerkvene kapitale, občinski in samostanski denar, denar ustanov i. t. d.

Emitira obveznice in založnice.

Sprejema hranilne vloge.

Dovoljuje posojila na nepremičnine, a občinam in samoupravnim telesom na davščine in dohodke.

Financira vodne zadruge.

Eskontira menice denarnih zavodov.

Lombardira državne vrednostne papirje, akcije Narodne banke in Privilegirane agrarne banke in blagajniške zapise Ministrstva financ.

Eskontira nastopne kupone s svojih založnic dolarske emisije (Seligman), ki so nostrificirane v kraljevini.

Državna hipotekarna banka sprejema hranilne vloge in plača 5% obresti na leto.

Za vse bančne obveze jamči država.

Za vsa pojasnila se je obračati na naslov:

Državna hipotekarna banka - Beograd
ali na njene filijale.